

Identyfikacja podmiotów aktywnych na śląskim rynku pracy oraz zakresu ich działań

Raport Końcowy

opracowany dla
Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach
w ramach zamówienia publicznego
Nr Sprawy PN/5/09

w ramach projektu pt.:
Program monitorowania regionalnego rynku pracy

Kutno, 02 października 2009

ASM Centrum Badań i Analiz Rynku Sp. z o.o.
ul. Grunwaldzka 5, 99-301 Kutno
Tel.: +48 (0 24) 355 77 00;
Faks +48 (0 24) 355 77 01
www.asm-poland.com.pl

ibs
INSTYTUT BADAŃ STRUKTURALNYCH

Instytut Badań Strukturalnych
ul. Rejtana 15 lok. 24/25;
02-516 Warszawa
Tel. +48 22 629 33 82
Faks +48 22 395 50 21
www.ibs.org.pl

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	2
WYKAZ SKRÓTÓW.....	4
STRESZCZENIE	5
SUMMARY	8
WPROWADZENIE	11
I. OPIS WYNIKÓW BADAŃ I ANALIZ	12
1.1 Analiza funkcjonowania rynku pracy w regionie i podregionach	12
1.2 Stworzenie list podmiotów aktywnych na rynku pracy w poszczególnych grupach, ...	23
1.3 Analiza specyfiki funkcjonowania poszczególnych grup podmiotów na rynku pracy, ...	25
1.3.1 Publiczne Służby Zatrudnienia (PSZ)	25
1.3.2 Ośrodki Pomocy Społecznej (OPS)	27
1.3.3 Ochotnicze Hufce Pracy (OHP)	27
1.3.4 Agencje Zatrudnienia (AZ)	30
1.3.5 Instytucje Szkoleniowe (IS)	31
1.3.6 Instytucje Dialogu Społecznego (IDS).....	31
1.3.7 Instytucje Rozwoju Lokalnego i Regionalnego (IRL)	34
1.3.8 Ośrodki Kariery	37
1.3.9 Instytucje Edukacyjne	39
2.1 Analiza zakresu działań wybranych grup podmiotów aktywnych na rynku pracy w układzie regionalnym i subregionalnym.....	40
2.1.1 Rodzaje usług rynku pracy oferowane przez poszczególne podmioty reprezentowane w badaniu	40
2.1.2 Beneficjenci podmiotów działających w obszarze rynku pracy i oferowanych przez nich usług	44
2.1.3 Sezonowość oferowanych usług rynku pracy	47
2.1.4 Trendy zmian w liczebności klientów podmiotów działających w obszarze rynku pracy oraz oferowanych przez nie usług.....	49
2.1.5 Źródła finansowania usług rynku pracy oferowanych w podmiotach działających w obszarze rynku pracy.	52
1.2. Operacjonalizacja zintegrowanego wskaźnika aktywności grup podmiotów na rynku pracy oraz metodologii jego obliczania i pomiaru	54

2.2.1	Wyznaczenie kryteriów aktywności na rynku pracy.....	54
2.2.2	Operacjonalizacja zintegrowanego wskaźnika aktywności podmiotów i grup podmiotów w obszarze rynku pracy, ...	55
	Współczynnik ilości beneficjentów	56
	Współczynnik ilości rodzajów usług	58
	Współczynnik wartości usług.....	59
	Zintegrowany wskaźnik aktywności podmiotów w obszarze rynku pracy.....	61
1.3.	Pomiar aktywności grup podmiotów na rynku pracy w układzie regionalnym i subregionalnym	62
2.3.1	Pomiar i obliczenie współczynnika ilości beneficjentów.....	62
2.3.2	Pomiar i obliczenie współczynnika ilości rodzajów oferowanych usług.....	63
2.3.3	Pomiar i wyliczenie współczynnika wartości usług rynku pracy.....	64
2.3.4	Pomiar zintegrowanego wskaźnika aktywności podmiotów w obszarze rynku pracy	65
	PODSUMOWANIE - WNIOSKI I REKOMENDACJE	68
	Rekomendacje	70
	SUMMARY - CONCLUSIONS AND RECOMMENDATIONS	72
	Recommendations.....	75
	ANEKSY	77
	OPIS METODOLOGII BADAWCZEJ.....	99
	Przedmiot i cele procesu badawczego	100
	Metody i techniki gromadzenia i analizy danych	101
	Analiza Danych Zastanych (Desk Research)	101
	Indywidualne Wywiady Pogłębione - IDI	101
	Przebieg procesu gromadzenia danych jakościowych	103
	Wspomagane komputerowo bezpośrednie wywiady telefoniczne - CATI.....	105
	Przebieg procesu gromadzenia danych ilościowych.....	106
	BIBLIOGRAFIA:.....	108
	ZAŁĄCZNIKI	109
	Załącznik nr 1 Scenariusz Indywidualnych Wywiadów Pogłębionych - Etap I	109
	Załącznik nr 2 Kwestionariusz Badania Telefonicznego CATI.....	111

WYKAZ SKRÓTÓW

UE	Unia Europejska
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
PO KL	Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007 -2013
MRR	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
PSZ	Publiczne Służby Zatrudnienia
WUP	Wojewódzki Urząd Pracy
PUP	Powiatowy Urząd Pracy
OHP	Ochotnicze Hufce Pracy
AZ	Agencja/e Zatrudnienia
IS	Instytucja/e Szkoleniowa/e
IDS	Instytucja/e Dialogu Społecznego
IPL	Instytucja/e Partnerstwa Lokalnego
GCI	Gminne Centrum/a Informacji
IRL	Instytucja/e Rozwoju Lokalnego i Regionalnego
OK	Ośrodek/ki Kariery
IE	Instytucje Edukacyjne

STRESZCZENIE

Identyfikacja podmiotów aktywnych na śląskim rynku pracy jest pierwszym etapem realizacji części badawczej projektu systemowego pt. Monitorowanie Regionalnego Rynku Pracy realizowanego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach.

Głównym celem wytyczonym na wstępnym etapie realizacji procesu badawczego było zgromadzenie wiedzy o podmiotach działających w obszarze rynku pracy oraz dokonanie analizy specyfiki ich funkcjonowania w woj. śląskim i jego poszczególnych subregionach. Osiągnięcie tego celu było możliwe poprzez odpowiednie przygotowanie i realizację następujących etapów wchodzących w zakres procesu badawczego:

- analiza funkcjonowania rynku pracy w regionie i podregionach,
- stworzenie list podmiotów aktywnych na rynku pracy w poszczególnych grupach,
- analiza specyfiki funkcjonowania poszczególnych grup podmiotów na rynku pracy,
- analiza zakresu działań wybranych grup podmiotów aktywnych na rynku pracy w układzie regionalnym i subregionalnym,
- stworzenie i operacjonalizacja zintegrowanego wskaźnika aktywności grup podmiotów na rynku pracy oraz metodologii jego obliczania i pomiaru:
  - wyznaczenie kryteriów aktywności na rynku pracy,
  - operacjonalizacja wskaźnika,
- pomiar aktywności grup podmiotów na rynku pracy w układzie regionalnym i subregionalnym.

Dynamika realizacji procesu badawczego wynikała z założeń teorii ugruntowanej. Każdemu z wyszczególnionych etapów realizacji procesu badawczego był podporządkowany określony zestaw metod i technik badawczych dostosowanych do prowadzonych analiz.

Proces badawczy rozpoczął się od Analizy Danych Zastanych, której wyniki stały się podstawą do analiz prowadzonych na kolejnych etapach procesu badawczego. Materiałem źródłowym dla Analizy Danych Zastanych były aktualne informacje dotyczące przedmiotu badania publikowane na stronach internetowych WUP w Katowicach oraz innych podmiotów działających w obszarze rynku pracy w woj. śląskim. Informacje uzyskane w trakcie Analizy Danych Zastanych zostały wykorzystane do konstrukcji narzędzi badawczych wykorzystywanych w badaniach jakościowych i ilościowych oraz przeprowadzenia doboru prób badawczych.

Następnie zakres pozyskanych informacji został poszerzony o wyniki badań jakościowych realizowanych za pomocą techniki Indywidualnych Wywiadów Pogłębionych na łącznej próbie 29

respondentów będących przedstawicielami wszystkich zidentyfikowanych grup podmiotów działających w obszarze rynku pracy. Badania jakościowe pozwoliły pogłębić analizę specyfiki funkcjonowania poszczególnych grup podmiotów i ich aktywności na rynku pracy. Zostały również wykorzystane do określania czynników warunkujących poziom aktywności poszczególnych grup podmiotów działających w obszarze rynku pracy. Ponadto wyniki badań jakościowych posłużyły do sprecyzowania treści narzędzia badawczego wykorzystanego w badaniu ilościowym.

W kolejnym etapie procesu badawczego zostały przeprowadzone badania ilościowe zrealizowane za pomocą techniki Wspomaganych Komputerowo Wywiadów Telefonicznych - CATI, na łącznej próbie 600 respondentów dobieranych w sposób celowo kwotowy ze specjalnie utworzonej bazy liczącej 1393 podmioty. Wyniki badania ilościowego miały na celu dostarczenie informacji przedstawiających skalę i zakres zjawisk zaobserwowanych w badaniach jakościowych. Ponadto wyniki badań ilościowych stały się podstawą do dokonania pomiaru czynników wykorzystywanych do obliczania zintegrowanego wskaźnika aktywności poszczególnych grup podmiotów działających w obszarze rynku pracy.

Badania wtórne i pierwotne wchodzące w zakres procesu badawczego umożliwiły identyfikację głównych grup podmiotów działających w aktualnych realiach regionalnego i subregionalnych rynków pracy w woj. śląskim. Uzyskane informacje pozwoliły scharakteryzować specyfikę ich funkcjonowania w obszarze rynku pracy wynikającą z: rodzaju oferowanych usług i instrumentów rynku pracy, ich ilości oraz źródeł finansowania, rodzaju i liczebności grup beneficjentów korzystających z poszczególnych usług, a także zasobów ludzkich oddelegowanych do ich realizacji.

W podmiotach reprezentowanych w badaniach ilościowych do najpopularniejszych usług oferowanych w obszarze rynku pracy należały te związane z podnoszeniem kwalifikacji, umiejętności i wiedzy klientów, czyli szkolenia, warsztaty, uzupełnianie wykształcenia. Poza tym znaczna ilość oferowanych usług związana jest z pomocą w znalezieniu i podjęciu pracy, czyli: pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, informacja zawodowa, planowanie rozwoju zawodowego, usługi EURES).

Największa liczba klientów poza Publicznymi Służbami Zatrudnienia korzystała z usług Ochotniczych Hufców Pracy i Ośrodków Kariery. Najmniejsza natomiast z usług Instytucji Partnerstwa Lokalnego.

Na przestrzeni ostatnich 3 lat w większości podmiotów zaobserwowano wzrostowe trendy ilości udzielanych usług. Nie zaobserwowano natomiast sezonowości w ich udzielaniu. W odniesieniu

do ilości beneficjentów trendy wzrostowe odnotowano w ponad 10% więcej placówek niż w przypadku trendów ilości usług.

W podmiotach biorących udział w badaniu CATI większość usług rynku pracy w najbardziej znaczącym stopniu finansowania jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Wyjątkiem są tu usługi związane z prowadzeniem banków informacji, które w większości przypadków finansowane są z Funduszu Pracy.

Informacje zgromadzone w trakcie badań ilościowych umożliwiły dokonanie klasyfikacji wyodrębnionych podmiotów i grup podmiotów działających na regionalnym i subregionalnych rynkach pracy woj. śląskiego ze względu na poziom ich aktywności. Zadanie zostało zrealizowane dzięki opracowaniu zintegrowanego wskaźnika aktywności poszczególnych podmiotów i grup podmiotów działających w obszarze rynku pracy. Konstrukcja tego wskaźnika opierała się na kryteriach oceny wynikających z przesłanek pochodzących z badań jakościowych oraz danych uzyskanych w trakcie badań ilościowych. Kryteria determinujące konstrukcję wskaźnika posiadały charakter ilościowy. Na ich podstawie zostały zoperacjonalizowane współczynniki matematyczne wykorzystywane w metodologii obliczeń wartość zintegrowanego wskaźnika aktywności podmiotów w obszarze rynku pracy.

Metodologia obliczania i pomiaru aktywności poszczególnych grup podmiotów działających w obszarze rynku pracy umożliwia klasyfikowanie poziomu aktywności poszczególnych podmiotów i grup podmiotów działających na regionalnym i subregionalnych rynkach pracy w woj. śląskim.

SUMMARY

The identification of active entities in the Silesian job market is the first stage of the implementation of the research part of the systemic project entitled *'The Monitoring of the Regional Job Market'* launched by the Voivodeship Labour Office in Katowice.

The main objective established at the initial stage of the research project was to gather information about entities operating in the job market and to analyse their specific functions in the Silesian Voivodeship and its individual subregions.

The attainment of this objective was possible due to the correct preparation and implementation of the following stages included in the scope of the research process:

- the analysis of the functioning of the job market in the region and subregions
- creating lists of the active entities in the job market in particular groups,
- the analysis of the specificity of functioning of particular groups in the job market
- the analysis of the field of operation of chosen groups of active entities in the job market in the regional and subregional scheme.
- creating and operationalisation of the integrated activity index of groups of entities in the job market and the methodology of its calculation and measurement;
  - the setting of the criteria of activity on the job market,
  - operationalisation of the index,
- the measurement of the activity of the groups of entities in the job market in the regional and subregional scheme,

The dynamics of the implementation of the research process resulted from the assumptions on the established theory. For each of the specific stages of carrying out the research process there was assigned a particular set of methods and research techniques adjusted to the conducted analyses.

The research process began with the Analysis of the Existing Data, whose results were the basis for the analyses conducted at the particular stages of the research process. The result of the Analysis of the Existing Data was the substantial and organisational preparation for conducting the primary research at the successive stages of the research process.

The source material for the Analysis of the Existing Data was current information relating to the object of the research published on the Internet pages of the WUP (Voivodeship Labour Office) in Katowice as well as that from other entities operating in the job market area in the Silesian

Voivodeship. The information obtained during the Analysis of the Existing Data was used for the construction of the research tools employed in qualitative and quantitative research and for conducting the research sample selection.

Next, the scope of the obtained information was extended to include the results of the qualitative research carried out using the Individual In-depth Interview technique on the total sample of 29 respondents, these being the representatives of all identified groups of entities operating in the job market. The qualitative research facilitated the deepening of the analysis of the specificity of functioning of particular groups of entities and their activity in the job market. It was also used for designating factors conditioning the activity level of particular groups of entities operating in the job market. Moreover, the results of the qualitative research were used for the content specification of the research tools used in the quantitative research.

At the next stage of the research process a quantitative research was conducted through the Computer-Assisted Telephone-Interview technique - CATI - on the total sample of 600 respondents chosen using the quotas carefully selected from the specially created database of 1393 entities. The results of the quantitative research were to provide information representing the scale and scope of the phenomena observed in the qualitative research. Furthermore, the results of the quantitative research became the basis for measuring a number of factors used for calculating the integrated activity index of the particular groups of entities operating in the job market.

The secondary and primary research included in the scope of the research process enabled the identification of the main groups of entities operating in the current realities of regional and subregional job markets in the Silesian Voivodeship. The information obtained allowed characterisation of the specificity of their functioning in the job market area resulting from the kinds of services offered and instruments of the job market; their quantity and their sources of financing; the kind and numbers of groups of beneficiaries using particular services; and also human resources delegated for their implementation.

In the entities represented in the quantitative research, the most popular services offered on the job market belonged to those related to enhancing qualifications, skills and knowledge of the clients that is training courses, workshops and supplementary knowledge. Apart from that, a considerable number of the offered services were connected with providing help in finding and starting a job, i.e., active help in looking for a job, job intermediaries, vocational guidance, professional information, the planning of professional progress and EURES services.

The greatest number of clients apart from the Public Employment Services used the services of Voluntary Job Groups and Career Centres, whereas the least number of clients used Local Partnership Institutions.

For the last 3 years in most entities there have been observed upward trends in the number of services provided. However, seasonality in providing services was not observed. In relation to the number of beneficiaries, upward trends were observed in more than 10% of establishments than in the case of the trends in the number of services.

In entities taking part in the CATI research, most services on the job market in the most significant way are financed from the funds of the European Social Fund. The exception here are services related to running information banks, which in the majority of cases are financed from the Job Fund.

The information collected during the quantitative research allowed the classification of separate entities and groups of entities operating in regional and subregional job markets of the Silesian Voivodeship according to their activity level. The task has been completed thanks to the calculation of the integrated index of activity level of particular entities and groups of entities operating in the job market. The construction of this index was based on the valuation criteria resulting from the premises originating from the qualitative research and data obtained during the quantitative research. The criteria determining the construction of the index had a quantitative nature. On their basis the mathematical coefficients which are used in the methodology of calculating the value of the integrated activity index of the entities in the job market were operationalised.

The methodology of calculating and measuring the activity of particular groups of entities operating in the job market facilitates the classification of the level of activity of particular entities and groups of entities operating in regional and subregional job markets in the Silesian Voivodeship.

WPROWADZENIE

Przedmiotowy raport jest rezultatem badań prowadzonych na zlecenie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach w ramach wdrażanego przez tę instytucję projektu systemowego pt.: *Program monitorowania regionalnego rynku pracy* w ramach Poddziałania 6.1.2, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

Realizacja całości projektu systemowego ma stać się odpowiedzią na zidentyfikowane deficyty wiedzy na temat przemian zachodzących na regionalnym i subregionalnych rynkach pracy oraz zapotrzebowania znaczących podmiotów aktywnych na tych rynkach na szczegółową informację.

Przedmiotem procesu badawczego zaplanowanego w tymże projekcie systemowym jest przeprowadzenie badań i analiz, których głównym celem jest zaprojektowanie systemu ciągłego dostarczania aktualnej informacji dotyczącej rynku pracy w woj. śląskim niezbędnej do prowadzenia polityki rozwoju województwa oraz metodologii prognozowania parametrów rynku pracy. Realizacja procesu badawczego została zaplanowana w 5 etapach, którym odpowiada sekwencja 5 wzajemnie uzupełniających się badań i analiz prowadzonych w następujących obszarach tematycznych:

1. Identyfikacja podmiotów aktywnych na rynku pracy oraz zakresu ich działań;
2. Inwentaryzacja dostępnej informacji na temat parametrów rynku pracy oraz identyfikacji braków w tym zakresie.
3. Identyfikacji potrzeb co do zakresu informacji o rynku pracy oczekiwanej przez różne podmioty aktywne na rynku pracy.
4. Opracowanie systemu zbierania, przetwarzania i udostępniania danych opisujących rynek pracy i zachodzące na nim zmiany.
5. Opracowanie metodologii prognozowania wybranych istotnych parametrów rynku pracy.

Niniejsze opracowanie jest podsumowaniem wyników badań prowadzonych w pierwszym obszarze tematycznym, którego głównym celem było poznanie specyfiki i zakresu funkcjonowania poszczególnych grup podmiotów działających na regionalnym i subregionalnych rynkach pracy w woj. śląskim. Dynamikę prowadzonych analiz wyznaczają zdefiniowane w nocie metodologicznej cele szczegółowe badania. Na wstępie zostanie przedstawiona analiza funkcjonowania regionalnego rynku pracy wynikająca z badań wtórnych oraz informacji uzyskanych w trakcie wywiadów jakościowych. Następnie zostanie dokonana identyfikacja poszczególnych grup podmiotów działających w obszarze rynku pracy w woj. śląskich oraz ich typologizacja. Kolejnym etapem będzie analiza specyfiki funkcjonowania poszczególnych

podmiotów na rynku pracy. Następny rozdział będzie poświęcony operacjonalizacji zintegrowanego wskaźnika aktywności poszczególnych podmiotów na rynku pracy oraz metodologii jego obliczania i pomiaru. Na podstawie tych założeń zostaną w kolejnym rozdziale zaprezentowane wyniki pomiaru poszczególnych elementów zintegrowanego wskaźnika aktywności poszczególnych grup podmiotów działających w obszarze rynku pracy w ujęciu regionalnym i subregionalnym. Dodatkowo w opracowaniu znajdą się aneksy ze szczegółowymi zestawieniami analizowanych danych. Ostatnim elementem niniejszego raportu jest opis metodologii wykorzystanej do organizacji procesu badawczego.

I. OPIS WYNIKÓW BADAŃ I ANALIZ

Układ rozdziałów analitycznych, w których zostały zaprezentowane wyniki prowadzonych badań jest zbieżny chronologią ich pozyskiwania wynikającą z zastosowania w procesie badawczym zasad teorii ugruntowanej. Teoria ugruntowana zakłada odejście definiowania teorii wyjaśniającej poszczególne zjawiska życia społecznego na początku procesu badawczego: *Zaleca się by badacz-analityk wchodząc na swój teren badawczy maksymalnie ograniczył prekonceptualizację swoich zamierzeń badawczych (K. Konecki 2005)*. Zgodnie z założeniami tej teorii proces badawczy nie ma charakteru dedukcyjnego, ale empiryczny.¹

Rozpoczęcie procesu badawczego wymagało określenia punktu wyjścia dla organizacji jego przebiegu. Tym punktem wyjścia była analiza podstawowych parametrów rynku pracy w woj. śląskim, a także specyfiki funkcjonowania aktywnie działających w jego obszarze podmiotów organizacyjnych reprezentujących interesy strony podażowej i popytowej.

1.1 Analiza funkcjonowania rynku pracy w regionie i podregionach

Rynek pracy w województwie śląskim podobnie jak w innych regionach jest wypadkową siły podaży i popytu na pracę. Jest rozumiemy tutaj jako przestrzeń wymiany usługi pracy. Rynek pracy jest kreowany przez cenę pracy (wynagrodzenia), popyt, czyli pracodawców, oraz podaź, czyli wszystkie osoby pracujące, chcące pracować lub potencjalnie mogące pracować w przyszłości (czyli w praktyce wszystkie osoby fizyczne). Najczęściej rynek pracy definiuje się

¹ Bardziej wyczerpująco założenia teorii ugruntowanej zostały przedstawione w zamieszczonym w aneksie Opisie Metodologii Badawczej.

jako *całokształt zagadnień związanych z kształtowaniem podaży i popytu pracy*.² Definicje rynku pracy można wyrazić jako proces wzajemnych interakcji podaży i popytu na pracę. Interakcje te określają wszelkie uwarunkowania prawne, społeczne, edukacyjne, geograficzne i ekonomiczne, które towarzyszą transakcji między podmiotami osobami oferującymi pracę (pracobiorcami), a jej nabywcami (pracodawcami) oraz determinują warunki tej transakcji (płace).

Ze względu na stopień proporcji wielkości podaży i popytu można wyszczególnić trzy rodzaje sytuacji determinujących stan rynku pracy.

- Rynek zrównoważony - podaż pracy jest równa popytowi na pracę
- Rynek pracodawcy - podaż pracy jest większa od popytu na pracę
- Rynek pracownika - podaż pracy jest mniejsza od popytu na pracę

Statystyka publiczna definiuje podaż pracy jako *liczbę osób, które chcą pracować za określoną stawkę płac, w danym okresie. Wśród czynników demograficznych wpływających na podaż pracy wyróżnia się m.in. przyrost naturalny, saldo migracji, czynniki geograficzne (np. miejsce zamieszkania miasto-wieś) i system szkolnictwa i kształcenia zawodowego*. Natomiast popyt na pracę interpretuje jako *zapotrzebowanie pracodawców (przedsiębiorstwa) na pracę. Popyt determinowany jest przez koszty i wydajność pracy oraz popyt na dobra i usługi. Przedmiotem transakcji pomiędzy pracodawcą a pracownikiem jest praca, za którą pracownik otrzymuje określone wynagrodzenie*.³

Źródła danych⁴ udostępniane przez Urząd Statystyczny w Katowicach pozwalają scharakteryzować podstawowe parametry czynników opisujących wzajemne oddziaływanie wskazanych tendencji kształtujących obraz rynku pracy w woj. śląskim i jego poszczególnych subregionach.

Według badania aktywności ekonomicznej ludności w woj. śląskim w 2008 roku zamieszkiwało blisko 2 mln (1950 tys.) osób w wieku produkcyjnym, czyli blisko 12% ogółu osób w wieku produkcyjnym w kraju. Wśród nich znalazło się 1821 tys. pracujących. Przyrost liczebności

² *Leksykon pracy, bezrobocia i zabezpieczenia społecznego*, red. Sadowski Z., Wach T., Wydawnictwo Biblioteczka Pracownicza, Warszawa 2003. Źródła: http://www.wup-katowice.pl/poradnictwo_zawodowe/slowniczek_przydatnych_pojec#25 ; 2009.10.06 <http://www.bezrobocie.org.pl/x/314544> ; 2009.10.06.

³ Źródło: www.stat.gov.pl, Szersze informacje na temat czynników definiujących rynek pracy można uzyskać w opracowaniu: *Wprowadzenie do analizy rynku pracy – przewodnik*, M. Góra i U. Sztanderska, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2006, a także Jarmołowicz W., Knapieńska M.: *Polityka państwa na rynku pracy*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, Poznań 2005.

⁴ Źródła danych charakteryzujących podstawowe parametry rynek pracy publikowane są przez Urząd Statystyczny w ramach następujących opracowań: *Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)*, Publikacje dotyczące bezrobocia rejestrowanego, Publikacje dotyczące pracujących. W odniesieniu do danych krajowych zostały wykorzystane publikacje Głównego Urzędu Statystycznego.

pracujących jaki nastąpił w roku 2008 i 2007 (1603,1tys.) w stosunku do roku poprzedzającego 2006 (1543,3tys.) został odnotowany w większości sekcji gospodarki narodowej, najbardziej znacząco w budownictwie (109,4%). Spadek liczby pracujących odnotowano w dwóch sekcjach górnictwie (-4,5%) oraz w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę (-1%)⁵

Wśród pracujących 92% osób było zatrudnionych w pełnym wymiarze godzin i 8% w niepełnym. Osobami pracującymi w większości byli mężczyźni (56%).⁶ Wskaźnik zatrudnienia w woj. śląskim wynosił w ciągu ostatnich 12 miesięcy 48,8%, (czyli na 100 osób w wieku 15 lat i więcej pracowało 49 osób), i jest niższy od wartości tego wskaźnika dla ogółu kraju o 2,2%. Biorąc pod uwagę dane kwartalne (II kwartał 2008 i III kwartał 2007) wskaźnik zatrudnienia w woj. śląskim wzrasta jednakże w tempie niższym niż ma to miejsce w odniesieniu do ogółu kraju. W odniesieniu do mężczyzn odnotowano w III kwartale 2008 na przestrzeni ostatnich 12 m-cy spadek wartości tego wskaźnika o 0,2 pkt. procentowe.⁷

Tabela nr 1*
Wartość wskaźnika zatrudnienia; ludności powyżej 15 lat. Dane w %

Wyszczególnienie	2007 r.		2008 r.		
	III kwartał	II kwartał	III kwartał		
	%			+/- w porównaniu z	
				III kw. 2007 r.	II kw. 2008 r.
<i>POLSKA (osoby w wieku 15 lat i więcej)</i>					
Ogółem	49,2	50,1	51,0	1,8	0,9
Mężczyźni	56,9	58,4	59,4	2,5	1,0
Kobiety	42,2	42,6	43,4	1,2	0,8
Miasta	48,5	50,1	50,6	2,1	0,5
Wieś	50,4	50,1	51,7	1,3	1,6
<i>WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE (osoby w wieku 15 lat i więcej)</i>					
Ogółem	48,1	48,7	48,8	0,7	0,1
Mężczyźni	57,0	56,3	56,8	- 0,2	0,5
Kobiety	40,0	41,6	41,6	1,6	0
Miasta	49,1	49,7	49,8	0,7	0,1
Wieś	44,4	44,8	45,2	0,8	0,4

Źródło: Rynek pracy w województwie śląskim w 2008 roku; Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach,

Wskaźnik zatrudnienia wśród ludności w wieku produkcyjny wzrósł w woj. śląskim z poziomu 60,7% w III kwartale 2007r do 62,1% w III kwartale 2008r. Wzrost ten wynikał zwłaszcza ze wzrostu wskaźnika zatrudnienia kobiet, (z 53,6% - III kwartał 2007r do 56,7% - III kwartał 2008r),

⁵ Rynek pracy w województwie śląskim w 2008 roku; Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach, Marzec 2009r.

⁶ GUS, Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności, stan na dzień 31.12.2008r.

⁷ Tamże.

ponieważ w analogicznym okresie wskaźnik zatrudnienia mężczyzn w wieku produkcyjnym nieznacznie spadł do poziomu 67,3% - III kwartał 2008r z 67,6% - III kwartał 2007r. Wzrost wskaźnika zatrudnienia odnotowano w większości przedziałów wiekowych poza przedziałem 18-19, 20-24 lata i 60-64, wśród których odnotowano regres najwyższy w przedziale wiekowym 20-24 lata z poziomu 48,9% w III kwartale 2007r do poziomu 44,8% w III kwartale 2008r.⁸

Najbardziej liczną grupę osób pracujących w woj. śląskim stanowili pracownicy najemni (88,4%), najmniej liczną pomagający członkowie rodzin (1,1%), natomiast pracujący na własny rachunek . stanowili 10,5% ogółu pracujących. Wśród pracujących najliczniejszą grupą byli „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” (22,0% ogółu), następnie „specjaliści” (osoby wykonujące zawody wymagające wykształcenia wyższego) (17,1%), dalej „pracownicy usług osobistych i sprzedawcy” (14,4%) oraz „operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń” (11,5%). Najmniejszy odsetek pracujących stanowiły osoby pracujące w zawodach związanych z rolnictwem, ogrodnictwem, leśnictwem i rybołówstwem (2,3%).⁹

W większość grup zawodowych przeważali mężczyźni, jednakże istniały grupy zawodów, zdominowane przez płć przeciwną. Wśród nich można najbardziej sfeminizowaną grupą zawodów są pracownicy usług biurowych (74,1% kobiet), pracownicy usług osobistych i sprzedawców (blisko 69,0% kobiet) oraz techników i innego personelu średniego szczebla (ok. 62,0%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto utrzymywało się w woj. śląskim w ostatnich latach na poziomie wyższym od ogólnopolskiego, jednakże główny wpływ na wartość tego wskaźnika posiadały poziomy wynagrodzeń z 5 miast: Katowic, Gliwic, Jastrzębia-Zdroju, Dąbrowy Górniczej i Jaworzna. W poszczególnych subregionach i powiatach woj. śląskiego można jednakże zaobserwować duże zróżnicowanie w poziomie wynagrodzeń. Najniższy poziom wynagrodzeń jaki odnotowano w roku 2007 w powiecie kłobuckim (1882,12PLN) stanowił jedynie 43,6% najwyższego przeciętnego poziomu wynagrodzeń w mieście na prawach powiatu Jastrzębiu-Zdroju (4 318,46PLN). Zauważalne są również dysproporcje na poziomie poszczególnych subregionów. Poziom przeciętnego wynagrodzenia w subregionie częstochowskim (2 341,57PLN) stanowił jedynie 68% poziomu przeciętnego wynagrodzenia w subregionie katowickim.

⁸ Rynek pracy w województwie śląskim w 2008 roku; Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach, Marzec 2009r.

⁹ Tamże

Tabela nr 2
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Polska, Woj. Śląskie, lata 2002-2007, w PLN)

Jednostka terytorialna	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
POLSKA	2 239,56	2 314,66	2 409,69	2 506,93	2 636,81	2 866,04
ŚLĄSKIE	2 298,44	2 380,23	2 488,62	2 587,07	2 729,63	2 933,32
Subregion 44 - bielski	2 052,41	2 127,94	2 197,12	2 256,93	2 389,15	2 643,40
Powiat bielski	1 882,08	1 920,52	1 986,51	2 020,92	2 121,26	2 361,77
Powiat cieszyński	1 863,71	1 945,41	1 948,73	2 027,97	2 140,17	2 386,58
Powiat żywiecki	2 264,56	2 299,71	2 417,97	2 447,59	2 564,98	2 797,39
Powiat m.Bielsko-Biała	2 123,64	2 219,92	2 292,50	2 360,26	2 512,00	2 781,24
Subregion 45 - bytomski	2 105,32	1 952,43	2 003,31	2 095,57	2 216,62	2 425,96
Powiat lubliniecki	1 804,28	1 873,40	1 905,92	2 010,40	2 097,97	2 320,22
Powiat tarnogórski	1 816,78	1 911,00	2 014,11	2 101,68	2 223,69	2 431,76
Powiat m.Bytom	2 278,72	2 056,68	2 050,36	2 149,55	2 288,45	2 480,20
Powiat m.Piekary Śląskie	2 488,83	1 842,64	1 958,47	2 022,67	2 148,01	2 395,67
Subregion 46 - częstochowski	1 839,46	1 895,91	1 969,15	2 047,26	2 171,05	2 341,57
Powiat częstochowski	1 645,75	1 685,77	1 758,43	1 816,10	1 908,38	2 085,68
Powiat kłobucki	1 559,79	1 579,20	1 607,98	1 656,06	1 731,93	1 882,12
Powiat myszkowski	1 587,13	1 638,48	1 719,02	1 770,30	1 906,33	2 110,45
Powiat m.Częstochowa	1 965,93	2 038,40	2 121,73	2 214,67	2 355,01	2 517,31
Subregion 47 - gliwicki	2 393,29	2 318,65	2 428,79	2 567,76	2 703,19	2 949,84
Powiat gliwicki	1 854,22	1 911,25	1 985,96	2 090,86	2 215,02	2 369,81
Powiat m.Gliwice	2 611,36	2 436,82	2 579,36	2 739,11	2 879,53	3 146,53
Powiat m.Zabrze	2 080,43	2 266,48	2 343,34	2 449,82	2 568,83	2 804,13
Subregion 48 - katowicki	2 524,78	2 819,52	3 002,48	3 112,87	3 255,95	3 443,94
Powiat m.Chorzów	1 897,22	2 004,63	2 062,53	2 124,55	2 232,30	2 493,66
Powiat m.Katowice	2 707,36	3 033,42	3 272,16	3 395,63	3 523,92	3 727,38
Powiat m.Mysłowice	1 797,41	1 861,33	1 951,77	2 091,24	2 229,48	2 423,41
Powiat m.Ruda Śląska	2 755,98	2 374,86	2 060,76	2 140,52	2 326,18	2 510,79
Powiat m.Siemianowice Śląskie	1 946,03	2 030,95	2 041,54	2 143,24	2 393,50	2 584,80
Powiat m.Świętochłowice	1 922,12	1 925,65	2 036,42	2 107,74	2 213,47	2 381,12
Subregion 49 - rybnicki	2 504,79	2 446,93	2 504,35	2 678,63	2 813,94	3 046,56
Powiat raciborski	1 819,99	1 975,88	2 105,27	2 155,92	2 264,95	2 498,57
Powiat rybnicki	1 976,41	2 017,91	2 110,54	2 149,86	2 198,94	2 359,47
Powiat wodzisławski	1 688,32	1 741,56	1 811,68	1 899,20	1 974,66	2 127,50
Powiat m.Jastrzębie-Zdrój	3 063,62	3 197,70	3 408,53	3 769,78	3 965,34	4 318,46
Powiat m.Rybnik	2 814,53	2 479,42	2 244,12	2 338,10	2 447,61	2 648,18
Powiat m.Żory	1 719,84	1 790,04	1 900,97	1 912,65	1 964,02	2 132,51
Subregion 50 - sosnowiecki	2 115,63	2 180,51	2 269,42	2 360,09	2 542,30	2 744,60
Powiat będziński	1 970,80	2 076,70	2 111,27	2 102,80	2 239,04	2 370,56
Powiat zawierciański	1 859,17	1 929,28	2 064,96	2 109,64	2 282,45	2 494,65
Powiat m.Dąbrowa Górnicza	2 348,19	2 384,65	2 519,76	2 641,41	2 826,02	3 088,83
Powiat m.Jaworzno	2 372,25	2 450,31	2 539,98	2 753,98	3 035,84	3 230,36
Powiat m.Sosnowiec	2 007,92	2 086,10	2 133,39	2 196,13	2 333,91	2 524,96

Subregion 51 - tyski	2 511,80	2 163,01	2 199,05	2 248,45	2 389,91	2 627,59
Powiat mikołowski	2 158,84	2 258,65	2 344,44	2 373,42	2 447,17	2 656,88
Powiat pszczyński	1 848,17	1 887,53	1 963,69	2 028,84	2 183,36	2 389,21
Powiat bieruńsko-lędziński	1 909,20	1 969,95	2 063,82	2 120,79	2 196,05	2 427,10
Powiat m.Tychy	2 893,06	2 288,19	2 264,05	2 313,10	2 500,39	2 766,57

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Regionalnych GUS.

Od roku 2004 w woj. śląskim zmieniła się proporcja pomiędzy liczbą przyjęć do pracy i liczbą zwolnień. Wówczas nastąpiła zmiana trendu i liczba przyjęć do pracy była wyższa od liczby zwolnień.¹⁰

W województwie śląskim w ostatnich miesiącach odnotowano wzrost liczby zarejestrowanych osób bez pracy. 31 sierpnia 2009r bezrobocie w województwie wynosiło 151,4 tys. osób, co oznacza, że w odniesieniu do sierpnia 2008 roku (122,4 tys. osób) zaobserwowano wzrost bezrobocia o blisko 24%.¹¹

Stopa bezrobocia w woj. śląskim w sierpniu 2009r wynosiła 8,4% i pozostała na niezmiennym poziomie względem miesiąca poprzedzającego, natomiast wzrosła w odniesieniu do sierpnia 2008 o 1,5% . W skali kraju niższą stopę bezrobocia odnotowano jedynie w woj. wielkopolskim (7,9%) i mazowieckim (8,3%). Wartym podkreślenia jest fakty znacznego zróżnicowania wartości stopy bezrobocia w poszczególnych subregionach. Najwyższa stopa bezrobocia notowana jest na północy województwa, w powiatach myszkowskim (17,5%), zawierciańskim (15,5%) i częstochowskim (14,3%). Najlepsza sytuacja panuje w Katowicach (stopa bezrobocia w wysokości 2,5%), Tychach (4,6%) i powiecie bieruńsko-lędzińskim (4,0%)¹².

Wśród śląskich bezrobotnych przeważają kobiety (82,7 tys. zarejestrowanych bezrobotnych pań), stanowiące 55,2% całej populacji osób bez pracy na Śląsku. Warto tu jednakże podkreślić, że w ciągu ostatniego roku wzrost bezrobocia wśród kobiet był wyraźnie niższy niż wśród mężczyzn: Od sierpnia 2008r do sierpnia 2009r w województwie śląskim przybyło 21,5 tys. bezrobotnych mężczyzn i tylko 7,5 tys. kobiet. Udział kobiet w populacji zarejestrowanych bezrobotnych w województwie obniżył się w ostatnim roku o 6,9 punktu procentowego.¹³

W urzędach pracy województwa śląskiego zarejestrowanych jest 31,5 tys. bezrobotnych pochodzących z terenów wiejskich, co stanowi 20,8% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

¹⁰ Tamże.

¹¹ Informacja o sytuacji na rynku pracy w województwie śląskim według stanu z 31 sierpnia 2009r, Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach, http://www.wup-katowice.pl/badania_i_analizy/sytuacja_na_wojewdzkim_ryнку_pracy 2009.09.29

¹² Tamże.

¹³ Ogólne dane dotyczące bezrobocia w województwie, Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach, http://www.wup-katowice.pl/badania_i_analizy/statystyka/statystyka_dane_ogolne#004 , 29.09.2009.

Problem bezrobocia na obszarach wiejskich w największym stopniu dotyczy powiatów częstochowskiego (82,7% wszystkich zarejestrowanych tam bezrobotnych to mieszkańcy wsi), żywieckiego (80,0%) i kłobuckiego (74,3%).¹⁴

W województwie Śląskim prowadzone są statystyki bezrobocia wśród grup szczególnie narażonych na problemy na rynku pracy. Spośród nich, zwraca uwagę wyraźna, relatywna, poprawa sytuacji osób długotrwale bezrobotnych, które przed rokiem stanowiły 54,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, natomiast w sierpniu 2009 już tylko 35,3%. W całości populacji bezrobotnych, 26,7% osób nie posiada kwalifikacji zawodowych. 22% bezrobotnych to osoby po 50 roku życia, natomiast 20,3% nie ukończyło 25-go roku życia, przy czym w porównaniu ze stanem sprzed roku, udział tej ostatniej kategorii w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrósł o 3,1 punktu procentowego.¹⁵

Funkcjonowanie rynku pracy jest w dużej mierze inspirowane przez realizację szeregu programów i działań podejmowanych przez poszczególne podmioty działające w jego obszarze. Publiczne służby zatrudnienia w woj. śląskim prowadzą szereg aktywnych programów rynku pracy, tj.: szkolenia, staże, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, indywidualne poradnictwo zawodowe, szkolenia w klubie pracy w zakresie aktywnego poszukiwania pracy, zajęcia aktywizacyjne, dotacje na działalność gospodarczą oraz refundacje kosztów wyposażenie stanowisk pracy¹⁶. Spośród nich, największym zainteresowaniem wśród klientów cieszyły się indywidualne poradnictwo zawodowe, (37,4 tys. rozpoczęć), szkolenia (19,9 tys.) i staże (17,7 tys.). Na aktywne programy rynku pracy wydano łącznie 288 413 tys. zł, z czego najwięcej na staże (33,9 % całej kwoty) i dofinansowywanie działalności gospodarczej (22,5%)¹⁷.

Jak wynika z danych WUP, najwyższą efektywnością zatrudnieniową (stosunek liczby uczestników programu, którzy znaleźli prace nie później niż 3 miesiące po jego ukończeniu do całkowitej liczby uczestników) cechowały się prace interwencyjne (86,4%), roboty publiczne (67,6%) i staże (65,2%), a najniższą zajęcia aktywizacyjne (12,5%). Najniższy średni koszt uzyskania zatrudnienia (stosunek wydatków na realizację programu do liczby osób, które

¹⁴ Tamże.

¹⁵ Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy, Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach, http://www.wup-katowice.pl/badania_i_analizy/statystyka/bezrobotni_w_szczegolnej_sytuacji_na_ryнку_pracy#019

¹⁶ Dane za rok 2008, na podstawie opracowania WUP *Efektywność aktywnych programów rynku pracy w województwie śląskim w 2008*, http://www.wup-katowice.pl/badania_i_analizy/wyniki_badan_i_analizy/.

¹⁷ Dane o kosztach programów i oparte o nie wskaźniki, nie uwzględniają wydatków na indywidualne poradnictwo zawodowe, szkolenia w klubie pracy z aktywnego poszukiwania pracy oraz zajęcia aktywizacyjne, gdyż finansowane są one ze środków WUP na działalność bieżącą.

znalazły zatrudnienie nie później niż 3 miesiące po jego zakończeniu) cechował prace społecznie użyteczne (2,6 tys. zł), a najwyższy (9,8 tys. zł) przygotowanie zawodowe w miejscu pracy. Koszt uzyskania zatrudnienia dla staży i robót publicznych wyniósł po 9,3 tys. zł, a dla szkoleń i prac interwencyjnych - po 4,9 tys. zł. Spośród wymienionych programów, najniższy koszt programu na jedną osobę został osiągnięty dla prac społecznie użytecznych (0,8 tys. zł), a najwyższy dla refundacji kosztów wyposażenia miejsca pracy (13,9 tys. zł).

W trakcie Indywidualnych Wywiadów Pogłębionych zostały zgromadzone informacje o działaniach podejmowanych przez inne podmioty działające o obszarze rynku pracy. Rodzaje oferowanych w nich usług zależą od typu/specjalizacji palcówki, w której są udzielane. Specjalistyczne instytucje, świadczące określone usługi np. fundusze poręczeniowe, albo skierowane do konkretnej grupy odbiorców, np. młodzieży, wskazują na dominujące zainteresowanie usługami będącymi głównym przedmiotem ich działalności. W przypadku placówek świadczących szerszy wachlarz usług, dominuje udzielanie informacji i pośrednictwo pracy. Jeden z respondentów podkreśla natomiast, że *najmniej* popularne są *rozmowy doradcze* [jest to] *związane z tym, że taka rozmowa doradcza musi trwać przynajmniej 2 godziny. Tutaj niewiele osób jest na to zdecydowane, żeby poświęcić tyle czasu.* Szukając innych przyczyn małej popularności tego typu usług, można odwołać się do wypowiedzi innego z respondentów, która wskazuje, że osoby najbardziej potrzebujące usług doradczych nie zdają sobie sprawy, że rzeczywiście pomoc tego typu byłaby przydatna. Z kolei pracownik jednego ze śląskich PUP-ów kwituje to tymi słowami: (...) *Ludzie oczekują konkretnej pomocy. Nie są gotowi do..., korzystania z tej pomocy miękkiej, wsparcia psychologicznego, pomocy doradczej, nawet informacja nie jest do końca doceniana. (...) mamy wrażenie, że wyłączeni są czasami ze słuchania.* Małe zainteresowanie tego typu usługami może dziwić w kontekście wartości, jaką przypisują im sami badani.

Wypowiedzi respondentów dotyczące wartości usług z obszaru rynku pracy zdają się krążyć wokół dwóch kluczowych elementów: (1) efektywności, rozumianej jako skuteczność w walce z bezrobociem: *z badać ile osób kończących te różne przygotowania, kursy wchodzi na rynek pracy faktycznie, [wartość poszczególnych usług zależy- przyp. autora] od tego oczywiście, czy są one skuteczne. A skutek, który chcemy i cel, który chcemy uzyskać to jest ogólnie uzyskanie pracy, zatrudnienie (...)* *To wartość sama w sobie.* Fakt podjęcia i/lub utrzymania pracy jest dla rozmówców zawsze sprawą pierwszorzędą. Cel ten, jak pokazują przeprowadzone rozmowy, może być osiągnięty na wiele różnych sposobów, co wiąże się z tym, że po drugie, respondenci

wskazują na (2) konieczność dostosowania poszczególnych rozwiązań i działań do konkretnego beneficjenta¹⁸.

Na początku ścieżki zawodowej, respondenci, pracujący z młodzieżą i absolwentami wskazują na wartość poradnictwa zawodowego, które, prowadzone w ramach SzOK daje młodzieży bardziej realistyczną wizję rynku pracy: *trzeba im wytłumaczyć, jaka jest aktualna sytuacja na rynku pracy i nauczyć ich szukać pracy, nauczyć ich, jak rozmawiać z pracodawcą, jak przygotowywać dokumenty aplikacyjne*. W podobnym tonie wypowiadają się również pracownicy akademickich biur karier, kładąc nacisk na wartość prowadzonych kursów i szkoleń przygotowujących do wejścia w życie pozbawione parasola ochronnego.

Wątek wsparcie psychologicznego, które jest koniecznym elementem do mierzenia się z rynkiem pracy, pojawia się nie tylko w kontekście osób młodych zaczynających pracę, ale i takich, które potrzebują szczególnej pomocy ze względu na fakt, że *do niczego się nie nadają*. Statystyki pokazują, że osoby długotrwale bezrobotne, stanowią ponad połowę wszystkich bezrobotnych. Praca z ludźmi wykluczonymi, uzależnionymi, ze środowiska więziennego, zaczyna się na dużo bardziej fundamentalnym poziomie i polega przede wszystkim na pokazaniu im jakiegokolwiek możliwości działania i pomoc w mierzeniu się z własną bezsilnością w obliczu np. natłoku alkoholowego. Przetłamanie barier i reaktywizacja tej grupy osób jest dodatkowo utrudniona funkcjonującymi stereotypami, obecnymi również wśród śląskich pracodawców: (...) *Osoby, które nawet pomagają nam w rekrutacji, one na pewno się tym nie afiszują, że współpracują z instytucją, która pomaga osobom w trudnym położeniu życiowym, ze względu na pewien schemat myślenia firm, czy ogólnie taki społeczny powiedzmy sobie szczerze, no to te osoby nie afiszujemy się z tym, że pochodzą z takiej trudnej grupy społecznej*, albo, tak jak o klientach swojej organizacji widzianych oczami przedsiębiorców mówi inny respondent: *ale nawet, jeśli fachowiec, ale on, tak jakby, z nieco złamanym życiorysem*.

Adekwatność rozwiązań w stosunku do potrzeb tej grupy osób jest szczególnie akcentowana przez rozmówców i wskazuje na priorytetowy charakter niestandardowego podejścia: *No chyba, że kogoś pierwszym problemem jest uzależnienie, no to ja nie proponuję komuś, kto widać, że jeszcze wczoraj, czy dzisiaj miał problemy z alkoholem, to ja mu nie proponuję pracy, ani nie wysyłam jego dokumentów aplikacyjnych, bo uważam, że inne są potrzeby jego pierwsze*. Z drugiej strony, o czym więcej poniżej, *miękkie* formy wsparcia, bardzo często są niedoceniane przez klientów badanych placówek.

---

¹⁸ Słowa beneficjent i klient używane są w opracowaniu zamiennie.

Osoby udzielające wywiadów, kładą spory nacisk na wszelkie **formy aktywizujące** potencjalnych beneficjentów. W zależności od kontekstu, traktując różne formy wsparcia jako np. wskaźniki rzeczywistego zaangażowania danej osoby: *jeżeli ktoś w ramach prac społecznie użytecznych nie potrafi wypracować 2 godzin dziennie, przyjść punktualnie, pracować przez 2 godziny, to jest to doskonały test prawdziwości jego oferty na rynku pracy.*

Niewymierny charakter ma też aspekt, o którym wspomniała jedna z respondentek: *żeby osoby nawet jak znajdą pracę, a za chwilę ją stracą - bo taki w tej chwili jest rynek, żeby po prostu nie załamywały się, żeby wcześniej miały **dobre wsparcie**, takie psychologiczne, żeby one po prostu umiały podnieść się i za chwilę w miarę skutecznie szukać nowego zatrudnienia.*

Niektórzy respondenci podchodzą nieco sceptycznie do działań innych podmiotów na rynku pracy, wskazując na ilościowe, statystyczne inklinacje i faktyczne nieuwzględnianie potrzeb poszczególnych osób, nieadekwatność rozwiązań w stosunku do ich przydatności, a nawet przynoszenie skutku odwrotnego od zamierzonego: *wszędzie, gdzie ktoś zajmuje się nie tym, co leży w obszarze jego predyspozycji, umiejętności, kwalifikacji, nie ma takiej jakości, jak powinno mieć i jest powodem frustracji i problemów.*

Krytykuje się również rutynę i schematyczne podejście do problemów, podczas gdy wyzwania rynku pracy wymagają **innowacyjnych rozwiązań**: *zawsze nam zależy na tym, żeby wszystkie nasze działania, czyli i szkolenia i doradztwo - żeby to było wszystko odpowiednie, żebyśmy nadążali wraz ze zmieniającym się zapotrzebowaniem na rynku pracy.* Jedna z respondentek szczególnie krytycznie wyrażała się o projektach realizowanych z funduszy unijnych, wskazując, że orientują się one na abstrakcyjne idee, bez rozeznania we właściwych potrzebach i problemach: *w dużym stopniu idzie to w kierunku umiejętności pisanie projektów, bycia dobrym [w] wpisaniu projektów, rozumienia sposobu oceny merytorycznej, formalnej projektu, a nie ma tutaj tak naprawdę zainteresowania rzeczywistym problemem społecznym. To jest bardziej taki koncert terminologii unijnej, której przecież można się nauczyć. Ja też już się nauczyłam, tylko nie bardzo się to ma czasami do tego, jakie są prawdziwe problemy społeczne.*

W ocenie respondentów, sztywność procedur z jednej strony, z drugiej zaś brak szczerego zainteresowania osób objętych wsparciem, to dwie największe bariery w podejmowaniu skutecznych działań. Szkolenia, czy aktywne poszukiwania pracy, często wiążą się z fasadowym ich charakterem. Działania te stanowią de facto środki do otrzymania/utrzymania świadczeń. Nie są postrzegane jako szansa na zmianę własnego losu, przekwalifikowania, zdobycia nowych umiejętności, lecz raczej jako środek do nieutrącenia wymiernych przywilejów. *Skoro jest dużo korzystających - to jest zapotrzebowanie. Nie zawsze to się z tym wiąże. Niejednokrotnie (...)*

nie ma zapotrzebowania, ale żeby nie stracić zasiłku - no, to ktoś idzie na takie szkolenie. Nie zawsze zatem beneficjenci oczekują pomocy w znalezieniu pracy. Zdarza się że: przychodzą ludzie, bo to wynika z systemu. Ich nie interesuje, co my tu robimy, czy tu jest praca, ich interesuje pieczątką, że on był, bo on musi mieć ileś tam, pieczętek zebranych, że mu odmówiono zatrudnienia, żeby tam się wykazać aktywnością, że starał się o pracę.(...) Najmniej wartościowe są dla mnie te wszystkie sztuczne kursy i to bieganie po pieczątki i cała ta administracyjna struktura i te wszystkie durne sprawozdania, że tam 16 razy on było i nam się polepszyło, bo mamy coś tam, bo on wykazał aktywność. Inna respondentka również krytycznie odnosi się do organizowania szkoleń i na siłę kierowania na nie klientów, aby wskaźnik uczestnictwa był wysoki. Przede wszystkim te usługi muszą być kierowane do odpowiednich grup odbiorców, a więc pojawia się tutaj potrzeba właściwego identyfikowania odbiorców, identyfikowania ich problemów

Dodatkowo, z pozornym uczestnictwem w działaniach proponowanych przez różne instytucje rynku pracy, respondenci wskazują na obserwowaną dewaluację zaświadczeń i ukończonych kursów: *Zdarza się, że przychodzi do nas dużo osób, które mają masę zaświadczeń, ale mówią, że pracodawca na podstawie zaświadczeń nie chce ich przyjąć do pracy, bo nie wie co on umie.* Różnorodność działań podejmowanych na rynku pracy przez poszczególne grupy podmiotów wynika ze specyfiki ich funkcjonowania.

Badania wtórne i pierwotne pozwalają wnioskować, że rynek pracy nie jest rynkiem doskonałym - procesy dopasowywania cen, popytu i podaży nie są automatyczne. Wymagają zarówno wykorzystania środków, jak też poświęcenia czasu. Co więcej, postępująca heterogenizacja zarówno podaży pracy, jak też prowadzonej przez pracodawców działalności gospodarczej, wydłuża czas dopasowywania się popytu, podaży i wynagrodzeń. Niezwykle ważną rolę odgrywają tu podmioty i regulacje prawne wpływające na płynność zmian na rynku pracy - zarówno poprzez ułatwianie przepływu informacji, jak też przyspieszanie zmian strukturalnych podaży pracy (w szczególności, umiejętności i kwalifikacji osób na danym rynku pracy). Instytucje, odpowiedzialne za te procesy, są zatem nieodłącznym elementem współczesnego rynku pracy.

1.2 Stworzenie list podmiotów aktywnych na rynku pracy w poszczególnych grupach,¹⁹

Analiza Danych Zastanych oraz badania jakościowe pozwoliły wyodrębnić i scharakteryzować poszczególne grupy podmiotów działających w obszarze rynku pracy na terenie woj. śląskiego. Ich typologia została wytyczona w oparciu o zespół wyodrębnionych cech wyróżniających każdą z wyszczególnionych grup zaprezentowaną w poniższej strukturze.

1. PUBLICZNE SŁUŻBY ZATRUDNIENIA (PSZ);

- Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach (WUP)+ Filie,
- Powiatowe Urzędy Pracy (PUP) + Filie.

2. OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ (OPS)

3. OCHOTNICZE HUFCE PRACY (OHP);

- Centra Edukacji i Pracy Młodzieży (CEiPM),
- Mobilne Centra Informacji Zawodowej (MCIZ),
- Młodzieżowe Centra Kariery (MCK),
- Młodzieżowe Biura Pracy (MBP) i ich Filie,
- Kluby Pracy (KP),
- Ośrodki Szkolenia i Wychowania OHP,
- Hufce Pracy (HP),
- Środowiskowe Hufce Pracy (ŚHP),
- Gospodarstwa Pomocnicze (GP).

4. AGENCJE ZATRUDNIENIA (AZ);

- Agencje Pośrednictwa Pracy (APP),
- Agencje Doradztwa Personalnego (ADP),
- Agencje Poradnictwa Zawodowego (APZ),
- Agencje Pracy Tymczasowej (APT).

5. INSTYTUCJE SZKOLENIOWE (IS)

¹⁹ Aktualna struktura podmiotów działających w obszarze rynku pracy została opracowana w wyniku konsultacji eksperckich prowadzonych po wstępnej prezentacji wyników badań pierwotnych realizowanych na tym etapie procesu badawczego.

6. INSTYTUCJE DIALOGU SPOŁECZNEGO (IDS);

- Związki Zawodowe lub Organizacje Związków Zawodowych (ZZ),
- Organizacje Pracodawców (OP),
- Organizacje Pozarządowe prowadzące działalność w zakresie promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy (NGO6).

7. INSTYTUCJE ROZWOJU REGIONALNEGO I LOKALNEGO (IRL);

- Ośrodki Wspierania Przedsiębiorczości (OWP),
- Agencje Rozwoju Lokalnego (ARL),
- Agencje Wspierania Przedsiębiorczości (ARP),
- Inkubatory Przedsiębiorczości (IPR),
- Instytucje Partnerstwa Lokalnego (IPL),
- Gminne Centra Informacji (GCI),
- Fundusze Rozwoju Przedsiębiorczości (FRP),
- Organizacje Pozarządowe: Prowadzące działalność wspomagającą rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości oraz rozwój wspólnot i społeczności lokalnych (NGO7).

8. OŚRODKI KARIERY (OK);

- Akademickie Biura Karier (ABK),
- Szkolne Ośrodki Kariery (SzOK).

9. INSTYTUCJE EDUKACYJNE (IE);

- Zasadnicze Szkoły Zawodowe (ZSZ),
- Średnie Szkoły Zawodowe (SSZ),
- Szkoły Policealne (SzP),
- Szkoły Wyższe (SzW).

Podstawowym kryterium określającym przynależność określonych organizacji do grupy podmiotów aktywnych w obszarze rynku pracy jest prowadzenie przez te podmioty działań związanych ze świadczeniem konkretnych usług i instrumentów rynku pracy dedykowanych dla beneficjentów reprezentujących stronę podażową i popytową śląskiego rynku pracy. Każda z wymienionych grup podmiotów spełnia te kryterium we właściwym dla własnej specyfiki charakterze.

1.3 Analiza specyfiki funkcjonowania poszczególnych grup podmiotów na rynku pracy,

1.3.1 Publiczne Służby Zatrudnienia (PSZ)

Historia działania Publicznych Służb Zatrudnienia w Polsce datowana jest od roku 1918. Na przestrzeni lat swego istnienia ich struktura organizacyjna i specyfika działania uległy wielokrotnym reorganizacjom. Aktualny ustrój organizacyjny PSZ została wprowadzony Ustawą o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu z dnia 28 grudnia 1989r oraz Ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004r Akty prawne wymieniają Publiczne Służby Zatrudnienia na pierwszym miejscu wśród instytucji realizujących zadania określone w ustawie. *Tworzą je organy zatrudnienia wraz z powiatowymi i wojewódzkimi urzędami pracy, urzędem obsługującym ministra właściwego do spraw pracy oraz urzędami wojewódzkimi, realizującymi zadania określone ustawą²⁰.*

Publiczne Służby Zatrudnienia funkcjonują w systemie rządowo-samorządowym w sposób zdecentralizowany, tzn. zachowując niezależność każdej jednostki organizacyjnej. Założenia ogólne polityki rynku pracy są wytyczane na szczeblu krajowym, natomiast lokalne jednostki Publicznych Służb Zatrudnienia posiadają autonomiczne uprawnienia pozwalające na dostosowanie krajowych wytycznych dotyczących polityki rynku do lokalnych potrzeb i uwarunkowań. *Decentralizacja nie wyklucza również istnienia pewnych zależności pomiędzy organami zatrudnienia, a mianowicie dotyczą one m. in.: sprawowania przez wojewodę nadzoru i kontroli w zakresie polityki rynku pracy nad działalnością samorządu powiatu i województwa.²¹*

Publiczne służby zatrudnienia odgrywają ważną rolę w zwiększaniu szans na zatrudnienie osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Ich zadaniem jest udzielenie pomocy osobom poszukującym pracy i bezrobotnym. Oprócz tego, publiczne służby zatrudnienia świadczą usługi z zakresu poradnictwa zawodowego, oraz szkoleń, a także realizują programy subsydiowania zatrudnienia. Ogólnie rzecz biorąc, do zadań publicznych służb zatrudnienia należy realizacja większości działań koniecznych do reintegracji pracowników na rynku pracy. W zasadzie wszystkie bezpośrednie działania na rzecz aktywizacji zawodowej bezrobotnych wykonują powiatowe urzędy pracy poprzez rejestracje, świadczenie usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, przedstawianie propozycji zatrudnienia, szkoleń itd., wypłacają

²⁰ Dz. U. z 2008 r Nr 69, poz. 415, z późn. zm.

²¹ Zob. <http://www.mpips.gov.pl/index.php?gid=489> ; 2009.09.25.

również zasiłki dla bezrobotnych oraz pozyskują i gospodarują środkami przeznaczonymi na przeciwdziałanie bezrobocia i działania na lokalnym rynku pracy.²²

Publiczne służby zatrudnienia tworzą organy zatrudnienia wraz z powiatowymi i wojewódzkimi urzędami pracy, urzędem obsługującym ministra właściwego do spraw pracy oraz urzędami wojewódzkimi, realizującymi zadania określone ustawą.²³

Aktualnie w Polsce strukturę Publicznych Służb Zatrudnienia tworzy 16 Wojewódzkich Urzędów Pracy oraz 338 urzędów powiatowych wraz z ich filiami. Na terenie woj. śląskiego funkcjonują następujące jednostki wchodzące Publicznych Służb Zatrudnienia:

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach + Filie:

- Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach filia w Bielsku Białej,
- Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach filia w Częstochowie.

31 Powiatowych Urzędów Pracy + Filie :

- Powiatowy Urząd pracy w Częstochowie filia w Koniecpolu,
- Powiatowy Urząd pracy w Bielsku Białej filia w Czechowicach-Dzidzicach.

Działania podejmowane w obszarze rynku pracy:

1. Podstawowe usługi rynku pracy:

- a) pośrednictwo pracy i usługi EURES,
- b) poradnictwo zawodowe i informację zawodową,
- c) planowanie rozwoju zawodowego i organizowanie szkoleń,
- d) pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy i prowadzenie klubów pracy.

2. Instrumenty wspierające podstawowe usługi rynku pracy

- a) finansowanie kosztów przejazdu do miejsca pracy, odbywania stażu, szkolenia i odbywania zajęć w zakresie poradnictwa zawodowego poza miejscem stałego zamieszkania, w związku ze skierowaniem przez urząd pracy,
- b) finansowanie kosztów zakwaterowania w miejscu pracy, osobie która podjęła zatrudnienie lub inną pracę zarobkową, staż, szkolenie lub zajęcia w zakresie poradnictwa zawodowego poza miejscem stałego zamieszkania, w przypadku skierowania przez urząd pracy,
- c) dofinansowanie na wyposażenie miejsca pracy, podjęcie działalności gospodarczej lub koszty pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa,
- d) refundowanie poniesionych kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenie społeczne w związku z zatrudnieniem skierowanego bezrobotnego,
- e) finansowanie dodatków aktywizacyjnych przy podjęciu zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy.²⁴

²² Tamże.

²³ Dz. U. z 2008 r Nr 69, poz. 415, z późn. zm.

²⁴ Tamże.

1.3.2 Ośrodki Pomocy Społecznej (OPS)

Ośrodki pomocy społecznej są podstawowymi jednostkami Systemu Pomocy Społecznej w Polsce. Realizują zadania w zakresie pomocy społecznej, będące zadaniami własnymi gminy i powiatu, zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, nałożone przepisami prawa oraz wykonywane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej lub innymi podmiotami.

Celem działania Ośrodków Pomocy Społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, wspieranie ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb, umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz w miarę możliwości doprowadzenie ich do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem. W woj. śląskim działa 167 Ośrodków Pomocy Społecznej.²⁵ Do ich podstawowych zadań należą:

- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń;
- praca socjalna;
- prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb²⁶.

Dodatkowymi zadaniami OPS są również działania podejmowane w obszarze rynku pracy związane z aktywizacją zawodową osób długotrwale bezrobotnych, w tym m.in.:

- organizacja prac interwencyjnych,
- zatrudnienie socjalne w centrach integracji społecznej,
- kierowanie bezrobotnych na szkolenia, kursy, staże zawodowe.

1.3.3 Ochotnicze Hufce Pracy (OHP)

Ochotnicze Hufce Pracy są państwowymi jednostkami wyspecjalizowanymi w działaniach na rzecz młodzieży, w szczególności młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym oraz bezrobotnych do 25. roku życia.²⁷ W strukturach Ochotniczych Hufców Pracy na terenie woj. śląskiego działa łącznie 49 jednostek organizacyjnych, wśród których można wyodrębnić następujące typy placówek:²⁸

²⁵ Wykaz Ośrodków Pomocy Społecznej działających w woj. śląskim dokonany na podstawie danych pochodzących z portalu Regionalnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach; <http://rops-katowice.pl/>; 2009.08.27.

²⁶ Ustawa o Pomocy Społecznej z 12 marca 2004, Dziennik Ustaw z 2004 r Nr 64 poz. 593.

²⁷ Dz. U. z 2008 r Nr 69, poz. 415, z późn. zm.

²⁸ Zgodnie z informacjami publikowanymi na stronach internetowych OHP; www.ohp.pl.

- **Centra Edukacji i Pracy Młodzieży (CEiPM) (3)**

Działania prowadzone w obszarze rynku pracy:

- badania i diagnozowanie lokalnego rynku usług edukacyjnych i rynku pracy,
- merytorycznego wsparcia jednostek OHP zlokalizowanych na terenie swojego działania w zakresie organizowania przez te jednostki kształcenia i zatrudnienia uczestników OHP,
- organizowania szkoleń zawodoznawczych,
- prowadzenia dla młodzieży usług w zakresie poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej,
- prowadzenia pośrednictwa pracy dla bezrobotnej młodzieży i osób poszukujących pracy,
- organizowanie krótkoterminowego zatrudnienia uczniów i studentów,
- organizowanie aktywnych form wypoczynku i pracy młodzieży,
- przyjmowanie wniosków pracodawców o zawarcie umowy o refundację kosztów wynagrodzeń wypłacanych młodocianym pracownikom, zatrudnionym na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego oraz składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanych wynagrodzeń, a także dokonywania wstępnej oceny i weryfikacji wniosków.

- **Mobilne Centra Informacji Zawodowej (MCIZ) (3)**

MCIZ świadczą usługi w formie stacjonarnej i mobilnej. Doradcy zawodowi docierają do młodzieży specjalnie oznakowanymi busami, wyposażonymi w nowoczesny sprzęt multimedialny i zasoby informacyjne. Służą pomocą młodzieży w podejmowaniu ważnych decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Działania prowadzone w obszarze rynku pracy:

- Dostęp do informacji:
  - o zawodach (charakterystyki zawodów, wymagania psychofizyczne),
  - o możliwościach kształcenia (szkoły i uczelnie wyższe, kursy zawodowe),
  - o rynku pracy (szanse zatrudnienia, zawody przyszłości),
- porady indywidualne,
- zajęcia grupowe,
- treningi i warsztaty umiejętności osobistych,
- aktualną informację zawodową w postaci opisów zawodów,
- filmów o zawodach, multimedialnych programów komputerowych,
- metody planowania kariery zawodowej: testy preferencji zawodowych, indywidualny plan działania.

- **Młodzieżowe Centra Kariery (MCK) (3)**

Młodzieżowe Centra Kariery są stacjonarną kontynuacją MCIZ i realizują zadania poradnictwa i informacji zawodowej na rzecz młodzieży z lokalnych środowisk. Podstawa działalności MCK jest ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 roku.

MCK służą młodym ludziom profesjonalną pomocą w zakresie kształtowania własnych losów, a ich oferta obejmuje głównie informacje i doradztwo w obszarze współczesnego rynku pracy oraz przedsiębiorczości. Rozwijają szeroką sieć pośrednictwa pracy adresowanego do młodzieży oraz warsztat diagnostyki w zakresie predyspozycji młodzieży do jej uczestnictwa w rynku pracy.

- **Młodzieżowe Biura Pracy (MBP) (3 oraz 14 ich Filii)**

MBP i Filie MBP zajmują się pośrednictwem pracy, poradnictwem zawodowym oraz krótkoterminowym zatrudnieniem uczniów szkół ponadgimnazjalnych i studentów. Poszukują oraz gromadzą oferty pracy stałej i krótkoterminowej, prowadzą ewidencję osób bezrobotnych, tworzą bank informacji o zawodach, udzielają porad na temat możliwości zdobycia zawodu lub reorientacji zawodowej, kierują na kursy zawodowe lub przekwalifikujące.

- **Kluby Pracy (KP) (5)**

Kluby Pracy są jedną z form działalności MBP. Z udziałem specjalistów: socjologów, psychologów i pedagogów w klubach organizowane są cykliczne dyskusje, odczyty, i prelekcje z problematyki postaw i zachowań młodzieży w różnych sytuacjach życiowych. Liderzy Klubów Pracy prowadzą zajęcia instruktarskie z zakresu efektywnych form i sposobów poszukiwania pracy, aktywizacji zawodowej, praw i zasad rządzących rynkiem pracy.

- **Ośrodki Szkolenia i Wychowania OHP (OSiW) (2)**

OSiW zapewnia młodzieży całodobową opiekę wychowawczą i socjalną w oparciu o własną bazę lokalową oraz umożliwia młodzieży podwyższenie i uzupełnienie wykształcenia ogólnego i zawodowego, w oparciu o własne warsztaty szkoleniowe i współpracę z pracodawcami.

- **Hufce Pracy bez zakwaterowania (HP) (7)**

HP to jednostki organizacyjne OHP przeznaczone dla młodzieży zaniedbanej wychowawczo, nie uczącej się i nie pracującej w wieku 15-18 lat. Celem działalności hufca jest pomoc młodzieży w uzyskaniu i podwyższeniu wiedzy ogólnej i kwalifikacji zawodowych w ramach szkoły podstawowej, gimnazjum dla dorosłych szkoły zawodowej

oraz objęcie młodzieży zagrożonej i niedostosowanej społecznie wychowaniem, profilaktyka i resocjalizacją.

- **Środowiskowe Hufce Pracy (ŚHP) (5)**

Środowiskowe Hufce Pracy to jednostki OHP, które tak jak hufce spełniają zadania z zakresu organizacji kształcenia - umożliwiają młodzieży w wieku 15-18 lat podwyższenie lub uzupełnienie wykształcenia. ŚHP spełniają także zadania w zakresie pracy na rzecz środowiska lokalnego i w oparciu o świetlice środowiskowe OHP prowadzą działalność w zakresie organizacji różnorodnych form spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży, wsparte zadaniami w zakresie wychowania, profilaktyki i resocjalizacji.

- **Gospodarstwa Pomocnicze (GP) (4)**

Gospodarstwa Pomocnicze są strukturami, w których młodzież zdobywa praktyczne przygotowanie zawodowe uczestnicząc w praktykach w prywatnych i państwowych zakładach produkcyjnych. Nauka zawodu przebiega zgodnie z programami ustalonymi przez MENiS dla poszczególnych zawodów. Po odbyciu 24 lub 36 miesięcznej nauki zawodu uczestnicy przystępują do egzaminów zawodowych.

1.3.4 Agencje Zatrudnienia (AZ)

Agencje zatrudnienia są niepublicznymi jednostkami organizacyjnymi świadczącymi usługi w zakresie pośrednictwa pracy, pośrednictwa do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych, poradnictwa zawodowego, doradztwa personalnego i pracy tymczasowej.²⁹

Doradztwo personalne wykonywane przez agencje zatrudnienia polega w szczególności na:

- prowadzeniu analizy zatrudnienia u pracodawców, określaniu kwalifikacji pracowników i ich predyspozycji oraz innych cech niezbędnych do wykonywania określonej pracy;
- wskazywaniu źródeł i metod pozyskania kandydatów na określone stanowiska pracy;
- weryfikacji kandydatów pod względem oczekiwanych kwalifikacji i predyspozycji, z zastosowaniem narzędzi i metod psychologicznych.

Poradnictwo zawodowe wykonywane przez agencje zatrudnienia polega w szczególności na:

- udzielaniu pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia;
- udzielaniu informacji zawodowych;
- udzielaniu pracodawcom pomocy w doborze kandydatów do pracy na stanowiska wymagające szczególnych predyspozycji psychofizycznych.

²⁹ Dz. U. z 2008 r Nr 69, poz. 415, z późn. zm.

Wykonywanie przez agencje zatrudnienia usług w zakresie organizacji pracy tymczasowej polega na kierowaniu pracowników lub osób niebędących pracownikami do pracodawcy użytkownika, którym może być pracodawca lub podmiot niebędący pracodawcą. Pracodawca użytkownik wyznacza skierowanemu pracownikowi zadania i kontroluje ich wykonywanie.

W zależności od rodzaju świadczonych usług agencje zatrudnienia funkcjonują jako:

- agencje pośrednictwa pracy,
- agencje doradztwa personalnego,
- agencje poradnictwa zawodowego,
- agencje pracy tymczasowej.

Prowadzenie działalności gospodarczej w formie agencji zatrudnienia jest działalnością regulowaną w rozumieniu Ustawy z dnia 2 lipca 2004 r o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1807 z późn. zm.) i wymaga wpisu do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia. Rejestr prowadzi marszałek województwa. Rejestr jest jawny i może być prowadzony w formie elektronicznej.

1.3.5 Instytucje Szkoleniowe (IS)

Instytucjami szkoleniowymi są publiczne i niepubliczne podmioty prowadzące na podstawie odrębnych przepisów edukację pozaszkolną³⁰.

Instytucja szkoleniowa oferująca szkolenia dla bezrobotnych i poszukujących pracy może uzyskać zlecenie finansowane ze środków publicznych na prowadzenie tych szkoleń po wpisie do rejestru instytucji szkoleniowych prowadzonego przez wojewódzki urząd pracy właściwy ze względu na siedzibę instytucji szkoleniowej. Rejestr instytucji szkoleniowych jest jawny i może być prowadzony w formie elektronicznej.³¹

1.3.6 Instytucje Dialogu Społecznego (IDS)

Instytucjami dialogu społecznego są organizacje i instytucje zajmujące się problematyką rynku pracy: organizacje związków zawodowych, pracodawców i bezrobotnych oraz organizacje pozarządowe współpracujące z publicznymi służbami zatrudnienia i Ochotniczymi Hufcami Pracy w zakresie realizacji zadań określonych ustawą.³²

³⁰ Dz. U. z 2008 r Nr 69, poz. 415, z późn. zm.

³¹ Rejestru Instytucji Szkoleniowych w Woj. Śląskim prowadzonego przez WUP w Katowicach;
http://www.wup-katowice.pl/rejestr_instytucji_szkoleniowych/ris_woj_sl ; 2009.08.04

³² Dz. U. z 2008 r Nr 69, poz. 415, z późn. zm.

a) związki zawodowe lub organizacje związków zawodowych,

Ustawa o związkach zawodowych z dnia 23 maja 1991 r określa definicję związków zawodowych działających w Polsce. *Związek zawodowy jest dobrowolną i samorządną organizacją ludzi pracy, powołaną do reprezentowania i obrony ich praw, interesów zawodowych i socjalnych. Związek zawodowy jest niezależny w swojej działalności statutowej od pracodawców, administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz od innych organizacji. Organy państwowe, samorządu terytorialnego i pracodawcy obowiązani są traktować jednakowo wszystkie związki zawodowe.*

*Nikt nie może ponosić ujemnych następstw z powodu przynależności do związku zawodowego lub pozostawania poza nim albo wykonywania funkcji związkowej. W szczególności nie może to być warunkiem nawiązania stosunku pracy i pozostawania w zatrudnieniu oraz awansowania pracownika.*³³

Do podstawowych zadań i uprawnień Związków Zawodowych należą:

1. Organizowanie współdziałania związków zawodowych działających na obszarze jego statutowego działania na rzecz realizacji celów określonych w statutach tych związków.
2. Reprezentowanie interesów członków związku wobec organów władzy państwowej, samorządu terytorialnego, pracodawców i ich organizacji, organizacji zawodowych i społecznych.
3. Uczestniczenie w polityce racjonalnego zatrudnienia oraz kształtowanie praw i obowiązków wynikających ze stosunku pracy.
4. Uczestniczenie w ustalaniu wynagrodzenia za prace i innych świadczeń na rzecz pracowników.
5. Sprawowanie nadzoru nad prawidłowym wykorzystaniem funduszu płac, funduszu socjalnego i mieszkaniowego.
6. Sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów bezpieczeństwa, higieny i kultury pracy.
7. Udzielanie pomocy materialnej członkom Związku w drodze wypłacania zasiłków z tytułu urodzin, zgonów i wypadków losowych.

Związki Zawodowe realizują swe zadania poprzez partnerskie współdziałanie z kierownictwem zakładów pracy. W stosunku do decyzji administracyjnych godzących w interesy pracownicze przysługuje mu prawo odwołania się do odpowiednich organów administracji samorządowej, państwowej, sądów pracy oraz inne formy sprzeciwu.

Ponadto, związki zawodowe reprezentatywne w rozumieniu Ustawy o Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego mogą uczestniczyć w obradach Komisji Trójstronnej i wojewódzkich komisji dialogu społecznego oraz występować z wnioskami o zmianę lub wydanie nowej regulacji z zakresu działania związków.³⁴

³³ Dz. U. z dnia 26 czerwca 1991 r

³⁴ Źródło: <http://www.dialog.gov.pl/partnerzy/zwiazki> ; 2009.10.06

b) organizacje pracodawców

Organizacje pracodawców są to podmioty samorządne i niezależne w swej działalności statutowej od administracji państwowej i samorządowej, których celem jest obrona interesów i praw pracodawców wobec związków zawodowych, organów władzy i administracji.

W Polsce działalność organizacji pracodawców reguluje ustawa z dnia 23 maja 1991r.³⁵ Związek pracodawców powstaje z mocy uchwały o jego założeniu, podjętej na zgromadzeniu założycielskim przez co najmniej 10 pracodawców. Następnie zgromadzenie uchwala statut i wybiera komitet założycielski liczący co najmniej 3 osoby.

Związek pracodawców podlega obowiązkowi rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym. Związki pracodawców mają prawo uczestniczenia w sporach zbiorowych i zawierania układów zbiorowych pracy. Dalej idące uprawnienia posiadają organizacje pracodawców reprezentatywne w skali kraju (np. uczestniczenie w obradach Komisji Trójstronnej, opiniowanie projektów aktów prawnych).³⁶

Wśród organizacji pracodawców można wyszczególnić następujące typy organizacji:

- Placówki Związku Rzemiosła Polskiego (ZRP), w tym Izby rzemieślnicze, cechy i spółdzielnie rzemieślnicze,
- Organizacje zrzeszone w Konfederacji Pracodawców Polskich,
- Organizacje zrzeszone w Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan (PKPP Lewiatan),
- Organizacje zrzeszone w Business Centre Club - Związek Pracodawców (BCC-ZP),
- Izby gospodarcze (regionalne i lokalne).

c) Organizacje pozarządowe,

podmioty, które w wśród swoich zadań statutowych realizują zadania w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej.

Do najważniejszych zadań, organizacji działających na rzecz promocji zatrudnienia należą:

1. tworzenie systemu obrony spraw i dobra bezrobotnych,
2. reprezentowanie i obrona praw bezrobotnych,
3. przyczynianie się do ochrony istniejących miejsc pracy tworzenie warunków umożliwiających powstawanie nowych
4. promocja zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy,
5. organizowanie możliwości przekwalifikowania zawodowego, szkoleń aktywizacyjnych, oraz robót publicznych.

Zadania te realizowane są m.in. poprzez:

1. konstruktywne współdziałanie z organami władzy samorządowej i państwowej, związkami zawodowymi, partiami politycznymi w zakresie związanym z rynkiem pracy i ochroną praw bezrobotnych,
2. prowadzenie poradnictwa prawnego i działalności informacyjnej w zakresie obrony praw osób bezrobotnych,
3. wypowiedanie się w sprawach ustawodawstwa dotyczącego osób bezrobotnych,

³⁵ Dz. U. Nr 55, poz. 234

³⁶ Zob. http://www.dialog.gov.pl/partnerzy/organizacje_pracodawcow, 2009.08.04.

4. prowadzenie szkoleń w celu umożliwienia osobom bezrobotnym zdobycia lub uzupełnienia kwalifikacji zawodowych zgodnych z potrzebami rynku pracy,
5. prowadzenie biur pośrednictwa pracy,
6. podejmowanie zadań zleconych przez organy administracji publicznej na zasadach zawartych w ustawie o współpracy organów administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi,
7. działania na rzecz edukacji, wychowania wspomagające rozwój wspólnot i społeczności lokalnych oraz organizowania grup samopomocowych.

1.3.7 Instytucje Rozwoju Lokalnego i Regionalnego (IRL)

W grupie tej znalazły się instytucje i organizacje działające na rzecz rozwoju lokalnego i regionalnego, które w ramach swojej działalności podejmują określone inicjatywy w obszarze rynku pracy. W grupie tej można wyodrębnić następujące typy organizacji:

a) Ośrodki Wspierania Przedsiębiorczości (OWP)

Są to organizacje mające na celu wspieranie rozwoju gospodarczego na poziomie lokalnym, podejmujące działania zmierzające do rozwoju przedsiębiorczości, samozatrudnienia, ułatwiania startu i pomocy nowotworzonym przedsiębiorstwom.

Do podstawowych zadań OWP zaliczyć można m.in:

- Udzielanie porad indywidualnych, w ramach usług informacyjnych jak i usług o charakterze doradczym.
- Organizację szkoleń, kursów i seminariów zarówno w formie otwartej, jak i zamkniętej,
- Specjalistyczną pomoc konsultingową poprzez współpracę konsultantów, specjalizujących się w dziedzinach biznesu, bankowości i rynku pracy.
- Pomoc w sporządzaniu analiz finansowych oraz biznes planów przedsięwzięć.
- Udostępnienie dostępu do banku informacji, dzięki własnym bazom danych oraz udostępnianiu narzędzi informatycznych.
- Pomoc w opracowaniu wniosków kredytowych pod potrzeby pozyskania kredytów bankowych.
- Pomoc w sporządzaniu wniosków i analiz do różnych programów dotacji pomocowych i strukturalnych.

b) Agencje Rozwoju Lokalnego (ARL)

Agencje Rozwoju Lokalnego realizują wszechstronne działania na rzecz społeczno-gospodarczego rozwoju lokalnych środowisk inicjujące przedsięwzięcia generujące trwałe wartości ekonomiczne i społeczne. Ich działalność obejmuje efektywne wspieranie przedsiębiorczości poprzez realizację programów inspirujących rozwój we współpracy z jednostkami samorządowymi województwa.

Wśród głównych celów działania Agencji Rozwoju Regionalnego wyróżnić można:

- Inicjowanie powstawania i wsparcie rozwoju nowych podmiotów gospodarczych,
- Wspieranie procesu transferu innowacji z sektora nauki i innych organizacji.
- Doradztwo dla przedsiębiorstw w zakresie pozyskiwania dodatkowych źródeł finansowania dla inwestycyjnych strukturalnych i podnoszących potencjał kapitału ludzkiego.
- Przeciwdziałanie obszarom wykluczenia społecznego poprzez aktywizację zawodową lokalnej społeczności i poprawę jakości kształcenia ustawicznego.
- Działania promocyjne środowiska lokalnego mające na celu pozyskanie inwestorów zewnętrznych zainteresowanych prowadzeniem działalności w regionie.

c) Agencje Rozwoju Przedsiębiorczości (ARP)

Podmioty te prowadzą działalność mającą na celu świadczenie usług doradczych, szkoleniowych i informacyjnymi związanych z tworzeniem i rozwojem małych i średnich przedsiębiorstw.

Celem działania ARP jest także konsolidowanie wysiłków samorządów, instytucji, grup społecznych oraz przedsiębiorstw do rozwoju regionów, poprawy ich konkurencyjności oraz sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Cel ten jest realizowany m.in. przez:

- świadczenie usług doradczych i eksperckich dla przedsiębiorców, bezrobotnych, organów administracji rządowej oraz samorządowej,
- ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do wiedzy, szkoleń oraz informacji gospodarczej,
- opracowywanie i udostępnianie analiz dotyczących zjawisk zachodzących w gospodarce,
- organizowanie przedsięwzięć informacyjnych i promocyjnych,
- wydawanie opinii o technicznych i ekonomicznych perspektywach, możliwościach i warunkach wykorzystywania w gospodarce nowych technik i technologii,
- wsparcie w pozyskiwaniu dofinansowywania polskich przedsiębiorców w realizacji inwestycji i rozwoju kapitału ludzkiego.

d) Inkubatory Przedsiębiorczości (IPR w tym Akademickie AIP),

Inkubatory przedsiębiorczości to zorganizowane kompleksy gospodarcze obejmujące szeroką grupę wyodrębnionych i opartych na nieruchomości ośrodków, posiadających ofertę lokalową oraz ofertę usług wspierających małe i średnie firmy. Funkcjonowanie kompleksów jest ukierunkowane na wspomaganie rozwoju nowo powstałych firm oraz optymalizację warunków dla transferu i komercjalizacji technologii. Głównym celem działania inkubatorów przedsiębiorczości jest pomoc nowopowstałej firmie w osiągnięciu dojrzałości i zdolności do samodzielnego funkcjonowania na rynku.

Oferta Inkubatorów Przedsiębiorczości obejmuje:

1. Profesjonalne doradztwo organizacyjne, ekonomiczne i prawne dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw:
  - organizowanie szkoleń i warsztatów z zakresu tworzenia i zarządzania własną firmą,
  - „inkubator bez ścian” - usługi doradcze i informacyjne dla MŚP,

- organizowanie i prowadzenie wymiany doświadczeń, promocji, praktyk zawodowych w zakresie rozwoju przedsiębiorczości,
  - pomoc w nawiązywaniu kontaktów gospodarczych,
  - współpracę z organizacjami krajowymi i zagranicznymi o podobnym profilu działania.
2. Najem powierzchni przygotowanej do prowadzenia działalności biurowej, biurowo-usługowej, produkcyjnej i magazynowej na korzystnych warunkach dla nowopowstających i rozwijających się mikro, małych i średnich przedsiębiorstw:
3. Usługi biurowe - dostęp do internetu, możliwość korzystania z faxu, ksero, komputera, skanera, rzutnika, projektora multimedialnego, flipchart.

e) Instytucje Partnerstwa Lokalnego (IPL)

Instytucje Partnerstwa Lokalnego są instytucjami realizującymi inicjatywy partnerów rynku pracy, tworzonymi na rzecz realizacji zadań określonych ustawą i wspieranymi przez organy samorządu terytorialnego.³⁷

Na dialogu i współpracy z partnerami społecznymi opiera się polityka rynku pracy realizowana przez władze publiczne. Dialog i współpraca władz publicznych z partnerami społecznymi odbywa się w szczególności w ramach:

- działalności rad zatrudnienia,
- partnerstwa lokalnego,
- uzupełniania i rozszerzania oferty usług publicznych służb zatrudnienia przez partnerów społecznych i agencje zatrudnienia.

f) Gminne Centra Informacji

Placówki ukierunkowane na aktywizację ludzi młodych oraz społeczności lokalnych i ożywienie lokalnego rynku pracy poprzez zapewnienie łatwego dostępu do nowoczesnych technologii przekazu informacji m.in. poprzez:

- stanowiska komputerowe z podstawowym oprogramowaniem biurowym,
- dostęp do Internetu,
- dostęp i naukę obsługi podstawowych urządzeń biurowych (fax, ksero, skaner),
- pomoc i instruktaż w przygotowaniu dokumentów (CV, LM, oferta pracy),
- informacje o szkołach, kursach, szkoleniach i prowadzenie warsztatów edukacyjnych
- informacje o ofertach pracy,
- organizowanie spotkań i szkoleń z doradcą zawodowym,
- informacje z zakresu rozpoczęcia działalności gospodarczej,
- korzystanie z poradników, informatorów, przepisów prawnych, wykazu podmiotów upoważnionych do prowadzenia pośrednictwa pracy,
- wzory formularzy i druków, kart rejestracyjnych Urzędu Pracy.

---

³⁷ Dz. U. z 2008 r Nr 69, poz. 415, z późn. zm.

g) Fundusze Rozwoju Przedsiębiorczości (FRP)

Fundusze Rozwoju Przedsiębiorczości (FRP) są to jednostki organizacyjne udzielające pożyczek finansowanych na preferencyjnych warunkach, które przeznaczone są przede wszystkim dla mikro i małych przedsiębiorców oraz osób rozpoczynających działalność gospodarczą, mających trudności w zdobyciu finansowania komercyjnego (np. kredytu bankowego) z powodu braku wymaganych zabezpieczeń czy historii kredytowej. FRP udzielają pożyczek przeznaczonych na cele związane z podjęciem, prowadzeniem i rozwojem działalności gospodarczej.

Do funduszy rozwoju przedsiębiorczości możemy zaliczyć: Fundusze pożyczkowe (5), Fundusze doradczeniowe (3).

Oferta Funduszy Rozwoju Przedsiębiorczości obejmuje m.in.:

- regionalna pomoc inwestycyjna,
- pomoc dla nowo utworzonych mikro- i małych przedsiębiorców,
- pomoc na usługi doradcze,
- pomoc na udział przedsiębiorców w targach,
- pomoc de minimis.

1.3.8 Ośrodki Kariery

W tej grupie znalazły się organizacje działające w trzech podstawowych wymiarach: poznawczym, wychowawczym i szkoleniowym. Ośrodki Kariery oferują szeroki zakres usług kierowanych do ludzi młodych wchodzących na rynek pracy, obejmujący przekazanie wiedzy i umiejętności niezbędnych dla ludzi młodych w bezpośredniej konfrontacji z rynkiem pracy, a także tych związanych z kontynuowaniem edukacji i zdobywaniem nowych kompetencji wykorzystywanych dla dalszego rozwoju zawodowego.

Wśród Ośrodków Kariery można wyróżnić:

- Szkolne Ośrodki Kariery (Szok),
- Akademickie Biura Karier (ABK).

a) Szkolne Ośrodki Kariery,

Są to struktury działające przy szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych (pracownia komputerowa, biblioteka, gabinet doradcy zawodowego), gdzie uczniowie mogą zdobywać wiedzę i umiejętności aktywnego poruszania się na rynku pracy, oraz mieć możliwość uzyskiwania informacji o ścieżkach edukacyjnych i charakterystyce lokalnego rynku pracy, a także zapoznać się z podstawowymi informacjami z zakresu prawa pracy.

Do podstawowych celów i zadań SzOK zaliczyć można przede wszystkim:

Cele:

- przygotowanie uczniów do aktywnego poszukiwania pracy i kształtowania swojej drogi zawodowej,
- zwiększenie dostępu do informacji o rynku pracy,
- pomoc uczniom w wybraniu właściwej ścieżki zawodowej,
- wyrównanie szans na rynku pracy młodzieży ze wsi uczącej się w naszej szkole,
- kształtowanie umiejętności rozpoznawania zasobów osobistych i wykorzystywanie ich w kształtowaniu swojej drogi zawodowej.

Zadania:

Oferta Dla uczniów:

- poznanie siebie i budowanie poczucia własnej wartości
- wskazywanie zależności między zdolnościami, umiejętnościami, potrzebami, wartościami a planowaną karierą zawodową,
- dostarczanie wiedzy o zawodach i kierunkach kształcenia,
- wspieranie uczniów i ułatwianie im dokonywania wyborów dotyczących ich przyszłości edukacyjnej i zawodowej absolwentów,
- zaspokajanie oczekiwań pracodawców pod względem edukacji zawodowej
- promocja samozatrudnienia,
- dostarczanie wiedzy ogólnej, aby sprostać wymaganiom społeczno-ekonomicznym.

Oferta dla rodziców:

- możliwość włączania się do działań na rzecz szkolnego poradnictwa zawodowego,
- wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji zawodowych przez ich dzieci,
- możliwość poznawania specyfiki różnych zawodów i ścieżek karier zawodowych,
- wspieranie rodziców w sytuacjach trudnych.

Oferta dla nauczycieli:

- udostępnianie programów na lekcje wychowawcze,
- możliwość korzystania z bazy informacyjnej oraz sprzętu multimedialnego,
- możliwość włączania się w realizację planu pracy SzOK-u.

b) Akademickie Biura Karier (ABK)

Akademickie Biura Karier są jednostkami organizacyjnymi działającymi przy uczelniach wyższych, których zadaniem jest przygotowanie studentów i absolwentów do aktywnego uczestnictwa w rynku pracy. Akademickie Biura Karier wspierają studentów w poszukiwaniu zatrudnienia, kształtowaniu ścieżki kariery oraz w wyborze dalszej edukacji. Gromadzą informacje na temat sytuacji na rynku pracy, poszczególnych branż i zawodów oraz możliwości kształcenia.

Do podstawowych celów i zadań ABK zaliczyć można przede wszystkim:

Cele:

- Pomoc studentom w wejściu i efektywnym funkcjonowaniu na rynku pracy.
- Ograniczenie bezrobocia wśród absolwentów.

- Promocja uczelni zarówno wobec przyszłych studentów, jak i firm.
- Prowadzenie doradztwa zawodowego.
- Zbieranie i udostępnianie ofert pracy.
- Dostarczanie absolwentom informacji o możliwościach podnoszenia swych kwalifikacji.
- Nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów z pracodawcami.
- Wypracowanie skutecznych metod pomagających pozyskiwać pracę.
- Promowanie idei Biura Karier w środowisku akademickim i biznesowym.
- Nawiązywanie współpracy z biurami działającymi przy innych uczelniach.

Zadania:

- Prowadzenie banku danych studentów i absolwentów poszukujących pracy.
- Prowadzenie banku danych informacji o firmach i ofertach pracy.
- Organizacja prezentacji firm na uczelni.
- Organizacja targów pracy.
- Pośrednictwo pracy.
- Organizacja kursów i szkoleń oraz prowadzenie rozmów doradczych.
- Prowadzenie banku informacji o stażach i praktykach.

1.3.9 Instytucje Edukacyjne

Istotne znaczenie wśród podmiotów działających w obszarze rynku pracy odgrywają instytucje edukacyjne, których jednym z głównych zadań jest przygotowanie młodych osób do konfrontacji z realiami aktywnego poruszania na rynku pracy. Obszarem styku edukacji z rynkiem pracy jest edukacja szkolna młodzieży zwłaszcza w szkołach ponadgimnazjalnych o profilu zawodowym oraz w szkołach wyższych, a także edukacja dorosłych mająca na celu podwyższanie i uzupełnianie wykształcenia ogólnego i zawodowego.

Z tego względu instytucje edukacyjne należą do grupy podmiotów, aktywnie działających w obszarze rynku pracy woj. śląskiego. Wśród instytucji edukacyjnych można wyróżnić następujące grupy podmiotów:

- a) **Zasadnicze Szkoły Zawodowe (ZSZ),**
- b) **Średnie Szkoły Zawodowe** w tym technika, licea profilowane, **(SSZ)**
- c) **Szkoły Policealne**, w tym szkoły dla dorosłych (Centra Kształcenia Ustawicznego, Zakłady Doskonalenia Zawodowego **(SzP)**,
- d) **Szkoły Wyższe (SzW).**

Każda z wymienionych powyżej grup podmiotów realizuje określone działania w obszarze rynku pracy. Zostały one zidentyfikowane głównie w trakcie Analizy Danych Zastanych. Częściowo w trakcie badań jakościowych oraz konsultacji eksperckich z osobami recenzującymi poszczególne etapy prowadzonych badań.

W oparciu o wiedzę uzyskaną na etapie realizacji badań wtórnych dotyczącą rodzajów i liczebności podmiotów (w poszczególnych grupach) działających na śląskim rynku pracy (w poszczególnych regionach i subregionach) została przygotowana baza danych zidentyfikowanych podmiotów działających w obszarze rynku pracy w woj. śląskim. Baza ta zawiera informację o typie podmiotu (grupa, podgrupa), jego nazwie, danych teleadresowych oraz rodzaju oferowanych usług i instrumentów rynku pracy. Baza ta została wykorzystana do przeprowadzenia doboru próby do badań pierwotnych jakościowych i ilościowych.³⁸

Badaniem ilościowym zostały objęte te podmioty, które stanowią pomost pomiędzy uczestnikami rynku pracy (tj. bezrobotnymi/pracującymi z jednej strony a pracodawcami/przedsiębiorcami z drugiej strony). Jeżeli chodzi o kwestię przedsiębiorców, to stanowią oni przedmiot wyczerpującego raportowania dla systemów statystyki publicznej³⁹. CATI objęte zostały te instytucje (poza publicznymi), które nie podlegają tak szczegółowej analizie. Perspektywa pracodawców uwzględniona została w ramach badania partnerów społecznych.

2.1 Analiza zakresu działań wybranych grup podmiotów aktywnych na rynku pracy w układzie regionalnym i subregionalnym⁴⁰.

Informacje pozyskiwane w trakcie badań jakościowych i ilościowych pozwoliły zweryfikować w jakim zakresie poszczególne grupy podmiotów realizują określone działania w obszarze rynku pracy wynikające ze specyfiki ich działalności.

2.1.1 Rodzaje usługi rynku pracy oferowane przez poszczególne podmioty reprezentowane w badaniu

Na podstawie zaprezentowanych powyżej informacji ilustrujących zakres działań podejmowanych przez poszczególne grupy podmiotów działających w obszarze rynku pracy

³⁸ W trakcie przygotowania badań pierwotnych realizowanych w I etapie procesu badawczego, baza podmiotów działających w obszarze rynku pracy nie obejmowała wyodrębnionej kategorii Instytucji Edukacyjnych (IE) Podmioty te były reprezentowane przez Szkolne Ośrodki Kariery i Akademickie Biura Karier, a także organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwoju regionalnego (NGO7) i Agencji Rozwoju Lokalnego (ARL). Natomiast elektroniczna baza podmiotów działających w obszarze rynku pracy, stając się ostatecznie jednym z rezultatów projektu będzie uzupełniana przez cały okres realizacji procesu badawczego również te wymienione typy podmiotów.

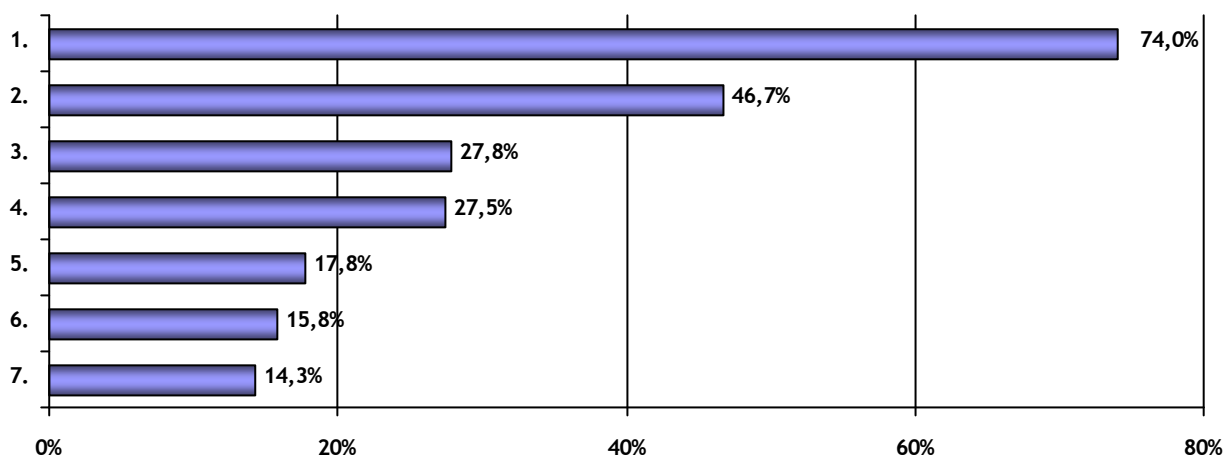
³⁹ Wyczerpujące informacje w tym zakresie zostały przedstawione w raporcie z II etapu realizacji procesu badawczego.

⁴⁰ Analiza zakresu działań poszczególnych grup podmiotów została opracowana na podstawie wyników badań ilościowych przeprowadzonych na I etapie realizacji procesu badawczego.

został opracowany i sklasyfikowany wykaz usług oferowanych przez te podmioty. Wykaz ten obejmował 32 usługi i instrumenty rynku pracy sklasyfikowane w 7 grupach przedmiotowych. Przedstawiciele poszczególnych grup podmiotów biorących udział w badaniu ilościowym zostali poproszeni o wyszczególnienie wszystkich usług i instrumentów rynku pracy, które były oferowane w ich placówkach w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Popularność poszczególnych usług i grup usług⁴¹ ilustrują poniższy wykres i tabela.

Wykres nr 1.

Struktura rodzajów usług rynku pracy oferowanych przez podmioty reprezentowane w badaniu w ciągu ostatnich 12 m-cy, (N=600, w %, wielokrotność wyboru)

1. Usługi związane z podnoszeniem kwalifikacji, umiejętności, wiedzy klientów.
2. Usługi związane z pomocą w znalezieniu i podjęciu przez klienta pracy.
3. Działania edukacyjne/informacyjne/promocyjne służące wymianie informacji dotyczących rynku pracy lub organizacja konferencji, spotkań, seminariów, paneli dyskusyjnych.
4. Wspieranie zatrudnienia.
5. Prowadzenie banków informacji związanych z rynkiem pracy.
6. Szeroko rozumiane reprezentowanie interesów poszczególnych uczestników rynku pracy.
7. Wsparcie organizacyjne, ekonomiczne, dla przedsiębiorców.

Z informacji udzielanych przez uczestników badania można wywnioskować, że do najbardziej popularnych usług rynku pracy oferowanych w podmiotach reprezentowanych w badaniu należały te związane z podnoszeniem kwalifikacji, umiejętności i wiedzy klientów. Aż 74% respondentów potwierdziło oferowanie tego typu usług w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Wynika to zapewne z licznie reprezentowanych w próbie badawczej instytucji szkoleniowych. Tym

⁴¹ W dalszych analizach pojęcie usługi rynku pracy będzie obejmowało wszelkie działania podejmowane w instytucjach rynku pracy dedykowane dla beneficjentów (strony podaźowej i popytowej) rynku pracy.

niemniej liczba wskazań realizacji tego typu usług (444) blisko dwukrotnie przekroczyła liczbę reprezentantów tej grupy podmiotów (246).

Kolejną grupą usług udzielanych w niespełna połowie (46,7%) jednostek biorących udział w badaniu były usługi związane z pomocą w znalezieniu i podjęciu przez klienta pracy. Ok. 1/3 placówek prowadziło działania informacyjne i edukacyjne oraz wspierające zatrudnienie. Najrzadziej udzielano wsparcia organizacyjnego i ekonomicznego dla przedsiębiorców (14,3%).

Tabela nr 3.

Struktura liczebności podmiotów reprezentowanych w badaniu oferujących poszczególne rodzaje usług rynku pracy w ciągu ostatnich 12 - m-cy. (N=600, w liczbach bezwzględnych, wielokrotność wyboru)

Lp.	RODZAJ OFEROWANEJ USŁUGI W OBSZARZE RYNKU PRACY	N
1.	Usługi związane z pomocą w znalezieniu i podjęciu przez klienta pracy,	280
1.1	pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy	202
1.2	pośrednictwo pracy	170
1.3	poradnictwo zawodowe	145
1.4	informacja zawodowa	128
1.5	planowanie rozwoju zawodowego	99
1.6	usługi EURES	43
2.	Usługi związane z podnoszeniem kwalifikacji, umiejętności, wiedzy klientów,	444
2.1	organizowanie szkoleń	407
2.2	treningi i warsztaty umiejętności osobistych	239
2.3	podwyższenie i uzupełnienie wykształcenia ogólnego i zawodowego	122
2.4	prowadzenie klubów pracy	42
3.	Wspieranie zatrudnienia,	165
3.1	organizowanie zatrudnienia	131
3.2	organizacja staży i praktycznego przygotowania zawodowego	98
3.3	refundacje kosztów wynagrodzeń wypłacanych np. młodocianym pracownikom	26
4.	Szeroko rozumiane reprezentowanie interesów poszczególnych uczestników rynku pracy	95
4.1	doradztwo prawne	55
4.2	współdziałanie z organami władzy samorządowej i państwowej, związkami zawodowymi, partiami politycznymi w zakresie związanym z ochroną praw bezrobotnych	55
4.3	reprezentowanie interesów grup pracujących obrona interesów i praw pracodawców	29
5.	Wspieranie organizacyjne, ekonomiczne, dla przedsiębiorców,	86
5.1	ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do wiedzy, szkoleń oraz informacji gospodarczej,	62
5.2	profesjonalne doradztwo organizacyjne, ekonomiczne i prawne dla MŚP:	49
5.3	wspieranie w pozyskiwaniu dofinansowywania polskich przedsiębiorców w realizacji inwestycji i rozwoju kapitału ludzkiego	46

5.4	pomoc inwestycyjna w postaci pożyczek, poręczeń	18
5.5	usługi biurowe	17
5.6	najem powierzchni przygotowanej do prowadzenia działalności	14
6.	Prowadzenie banków informacji związanych z rynkiem pracy,	107
6.1	prowadzenie banku danych informacji o firmach i ofertach pracy	82
6.2	prowadzenie banku danych bezrobotnych poszukujących pracy	66
6.3	badania i diagnozowanie parametrów lokalnego rynku pracy	46
6.4	tworzenie banku informacji o zawodach deficytowych i nadwyżkowych	44
6.5	prowadzenie banku informacji o stażach i praktykach	41
6.6	prowadzenie banku danych studentów i absolwentów poszukujących pracy	40
7.	Działania edukacyjne/informacyjne/promocyjne służące wymianie informacji Dotyczących rynku pracy lub organizacja konferencji, spotkań, seminariów, paneli dyskusyjnych,	167
7.1	realizacja działań w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej	110
7.2	działania na rzecz edukacji	97
7.3	organizacja spotkań poświęconych zagadnieniom związanym z rynkiem pracy	95
7.4	organizacja targów pracy	51

Najbardziej popularnymi działaniami we wskazaniach respondentów było organizowanie szkoleń (realizowane w 407 placówkach), oraz treningów i warsztatów osobowościowych (w 239 placówkach), a także pomoc w aktywnym poszukiwaniu zatrudnienia (w 202 podmiotach) oraz pośrednictwo zawodowe (170 placówek). W blisko 1/5 podmiotów udzielano poradnictwa zawodowego (145 placówek) i informacji zawodowej (128 placówek), organizowano zatrudnienie (131 placówek), a także umożliwiano podwyższenie i uzupełnianie wykształcenia ogólnego i zawodowego (122 placówek). Wymienione usługi pojawiały się najczęściej również w ofercie podmiotów działających w obszarze rynku pracy, które brały udział w badaniach jakościowych.

Do najrzadszych usług należały zaś najem powierzchni biurowych (14 placówek) i usług biurowych (17 placówek) dla początkujących przedsiębiorców, a także wsparcie kapitałowe dla przedsiębiorstw w postaci pożyczek i poręczeń (18 placówek). Te ostatnie są usługami oferowanymi głównie przez pojedyncze grupy podmiotów, tj. Inkubatory Przedsiębiorczości i Fundusze Rozwoju Przedsiębiorczości, których liczebność w regionie śląskim jest ograniczona. Szczegółowa struktura usług oferowanych przez wyszczególnione grupy podmiotów w poszczególnych subregionach woj. śląskiego została zilustrowana w Aneksie (Tabela nr 2.) Potwierdzają to informacje uzyskane w trakcie badań jakościowych: *Osoba reprezentująca PSZ stwierdziła, że najwięcej działań było skierowanych do osób, które poszukują pracy, są zainteresowane znalezieniem pracy, podjęciem pracy i dotyczyło to wsparcie tych wszystkich*

zagadnień, które mają pomóc w poruszaniu się po rynku pracy... W zasadzie najmniej w tej chwili usług świadczymy pracodawcom... W opinii tego respondenta może to wynikać z niewiedzy przedsiębiorców dotyczącej zakresu usług oferowanych przez PSZ, (ponieważ są one oferowane od niedawna)⁴² jak również pewnego nieuzasadnionego braku zaufania do ich profesjonalizmu [w odniesieniu do PSZ].

Pracodawcy nie zwracają się do nas, nie są może zainteresowani świadczeniem tych usług. Być może w związku z tym, że te działania skierowane do pracodawców są stosunkowo możliwe u nas od niedawna. Może jeszcze nie wszyscy o tym wiedzą. A może też nie wszyscy myślą, że usługa wsparcia w procesie naboru kandydatów do pracy, w doborze kandydatów do pracy świadczona przez instytucję publiczną, którą jest bezpłatna nie jest profesjonalna. Może to gdzieś tam w świadomości pracodawców tkwi, że jeśli za coś się nie płaci to poziom tejże usługi nie jest najwyższy, co jest nieprawdą.

Potwierdzenie faktu iż przedsiębiorcy nie są w obecnej chwili główną grupą klientów podmiotów działających w obszarze rynku pracy wynika także z ogólnej analizy struktury beneficjentów tychże podmiotów.

2.1.2 Beneficjenci podmiotów działających w obszarze rynku pracy i oferowanych przez nich usług

Respondenci zostali poproszeni o oszacowanie ilości klientów poszczególnych usług oferowanych we własnych placówkach. Wyniki zostały zilustrowane w poniższej tabeli.

Tabela nr 4.

Szacunkowa liczebność beneficjentów poszczególnych usług rynku pracy udzielanych w placówkach reprezentowanych w badaniu w ciągu ostatnich 12-m-cy, (N=600)

Lp.	RODZAJ OFEROWANEJ USŁUGI W OBSZARZE RYNKU PRACY	Śr. Licz. Klientów
1.	Usługi związane z pomocą w znalezieniu i podjęciu przez klienta pracy,	1050
1.1	pośrednictwo pracy	3191
1.2	usługi EURES	662
1.3	poradnictwo zawodowe	823
1.4	informacja zawodowa	785
1.5	planowanie rozwoju zawodowego	359
1.6	pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy	483

⁴² Rozszerzenie grupy beneficjentów działań prowadzonych przez PSZ poza grupę bezrobotnych stało się możliwe dopiero w tym roku po wejściu w życie ostatniej nowelizacji Ustawy o promocji zatrudnienia. Dz. U. z 2008 r Nr 69, poz. 415, z późn. zm.

2.	Usługi związane z podnoszeniem kwalifikacji, umiejętności, wiedzy klientów,	425
2.1	treningi i warsztaty umiejętności osobistych	383
2.2	organizowanie szkoleń	572
2.3	podwyższenie i uzupełnienie wykształcenia ogólnego i zawodowego	322
2.4	prowadzenie klubów pracy	425
3.	Wspieranie zatrudnienia,	436
3.1	organizacja staży i praktycznego przygotowania zawodowego	743
3.2	organizowanie zatrudnienia	314
3.3	refundacje kosztów wynagrodzeń wypłacanych np. młodocianym pracownikom	251
4.	Szeroko rozumiane reprezentowanie interesów poszczególnych uczestników rynku pracy	203
4.1	doradztwo prawne	402
4.2	reprezentowanie interesów grup pracujących obrona interesów i praw pracodawców	89
4.3	współdziałanie z organami władzy samorządowej i państwowej, związkami zawodowymi, partiami politycznymi w zakresie związanym z ochroną praw bezrobotnych	118
5.	Wsparcie organizacyjne, ekonomiczne, dla przedsiębiorców,	214
5.1	ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do wiedzy, szkoleń oraz informacji gospodarczej	369
5.2	wsparcie w pozyskiwaniu dofinansowywania polskich przedsiębiorców w realizacji inwestycji i rozwoju kapitału ludzkiego	187
5.3	profesjonalne doradztwo organizacyjne, ekonomiczne i prawne dla MŚP	209
5.4	najem powierzchni przygotowanej do prowadzenia działalności gospodarczej	324
5.5	usługi biurowe	130
5.6	pomoc inwestycyjna w postaci pożyczek, poręczeń	65
6.	Prowadzenie banków informacji związanych z rynkiem pracy,	646
6.1	badania i diagnozowanie parametrów lokalnego rynku pracy	339
6.2	tworzenie banku informacji o zawodach deficytowych i nadwyżkowych	429
6.3	prowadzenie banku danych bezrobotnych poszukujących pracy	1146
6.4	prowadzenie banku danych studentów i absolwentów poszukujących pracy	529
6.5	prowadzenie banku danych informacji o firmach i ofertach pracy	908
6.6	prowadzenie banku informacji o stażach i praktykach	527
7.	Działania edukacyjne/informacyjne/promocyjne służące wymianie informacji Dotyczących rynku pracy lub organizacja konferencji, spotkań, seminariów, paneli dyskusyjnych,	568
7.1	organizacja imprez / spotkań poświęconych zagadnieniom związanym z rynkiem pracy	339
7.2	organizacja targów pracy	881
7.3	działania na rzecz edukacji	563
7.4	realizacja działań w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej	488

W ciągu ostatniego roku największa liczba klientów w placówkach reprezentowanych w badaniu korzystała z usług związanych z pomocą w znalezieniu i podjęciu przez klienta pracy (śr. 1050 klientów w placówce danej grupy). W tej grupie usług najwięcej osób skorzystało z pośrednictwa pracy (śr. 3191 w placówce). Wynika to zapewne z faktu, że ta grupa usług jest udzielana w tych typach placówek, które obsługują największą liczbę beneficjentów. Najmniejsza ilość klientów korzystała natomiast ze wsparcia szeroko rozumianych interesów poszczególnych uczestników rynku pracy (śr. 203 klientów w placówce danej grupy), co było

podyktowane ograniczoną liczbą podmiotów oferujących tego rodzaju usługi.⁴³

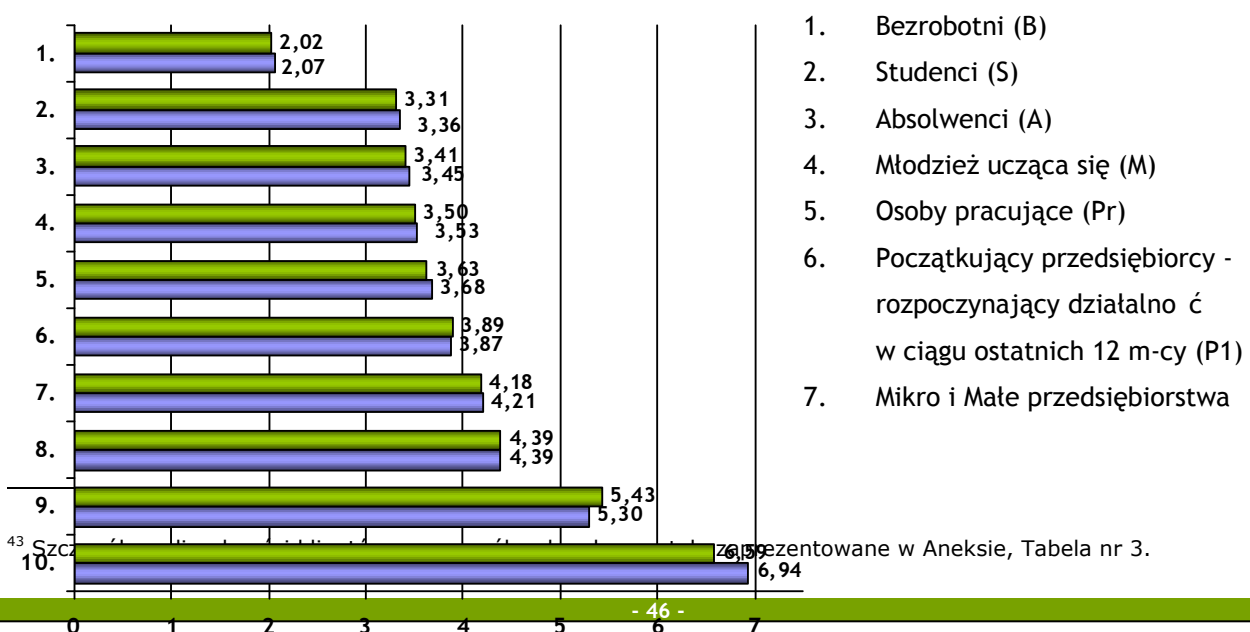
Największą średnią ilość klientów przypadającą na jedną placówkę w poszczególnych grupach odnotowano w subregionie gliwickim (śr. 738), najniższą zaś w tyskim (śr. 209). Rozbieżności wynikają głównie ze zróżnicowania określonych typów podmiotów w poszczególnych subregionach. W subregionach, w których istnieją większe zróżnicowanie podmiotów działających w obszarze rynku pracy wzrasta również średnia liczba klientów, ponieważ niektóre z wyszczególnionych usług są oferowane przez nieliczne grupy podmiotów.

Respondenci badania ilościowego zostali poproszeni o uszeregowanie swoich klientów ze względu na częstotliwość z jaką korzystają z usług rynku pracy oferowanych w ich placówkach. W narzędziu badawczym wyszczególniono 9 grup beneficjentów oraz jedną grupę otwartą „inne”, do której respondenci włączyli następujący klientów: (emerytów i rencistów, niepełnosprawnych, byłych wychowankowie placówek wychowawczych i rodzin zastępczych oraz skazanych w jednostkach penitencjarnych).

Respondenci szeregowali klientów ze względu na częstotliwość korzystania przez nich z usług rynku pracy udzielanych w ich placówkach pracy. Szeregowanie zostało dokonane z uwzględnieniem ich płci klientów za pomocą 10 stopniowej skali, w której liczba 1 oznaczała grupy klientów korzystających z oferowanych usług najczęściej, natomiast 10 najrzadziej. Przedstawione poniżej wyniki zostały zaprezentowane jako średnie arytmetyczne wskazań dla poszczególnych grup beneficjentów.

Wykres nr 2.

Struktura beneficjentów w podziale na płeć ze względu na częstotliwość korzystania z usług oferowanych w podmiotach reprezentowanych w badaniu 12-m-cy, (N=600)

- (P2)
8. Średnie przedsiębiorstwa (P3)
  9. Duże przedsiębiorstwa (P4)
  10. Inni

Osobami najczęściej korzystającymi z usług rynku pracy w podmiotach objętych badaniem były osoby bezrobotne, co jest naturalnym zjawiskiem, ponieważ większość działań podmiotów rynku pracy jest dedykowanych właśnie dla tej grupy osób. Poza osobami bezrobotnymi placówki respondentów najczęściej oferowały swoje usługi; studentom, absolwentom oraz młodzieży uczącej się. W dalszej kolejności klientami były osoby pracujące. Natomiast najrzadziej z oferowanych usług rynku pracy korzystali przedsiębiorcy. Sporadycznymi klientami podmiotów działających w obszarze rynku pracy były osoby nieaktywne zawodowo (renciści i emeryci oraz tzw. osoby zagrożone wykluczeniem społecznym). W żadnej z wymienionych grup beneficjentów respondenci nie wskazali znaczących dysproporcji w zróżnicowaniu klientów ze względu na ich płeć.

Informacje uzyskane w trakcie badania pozwoliły również zdiagnozować zróżnicowanie w świadczeniu określonych usług związane z sezonowością ich oferowania.

2.1.3 Sezonowość oferowanych usług rynku pracy

Respondenci badania ilościowego nie stwierdzili sezonowości w oferowaniu niemal wszystkich usług rynku pracy w własnych placówkach. Jediną grupą usług względem której nieznacznie ponad połowa respondentów pokreśliła występowanie sezonowości były usługi związane z podnoszeniem kwalifikacji, umiejętności i wiedzy klientów. Poniższa tabela ilustruje zakres sezonowości poszczególnych usług oferowanych w placówkach reprezentowanych w badaniu.

Tabela nr 5.
Poziom sezonowości poszczególnych usług rynku pracy oferowanych w placówkach reprezentowanych w badaniu, (N=600, w %)

Lp.	RODZAJ USŁUGI	Sezonowość nie występuje	kwartał I	kwartał II	kwartał III	kwartał IV
1.1	pośrednictwo pracy	53,7%	5,6%	12,1%	17,8%	10,7%
1.2	usługi EURES	61,8%	3,6%	10,9%	14,5%	9,1%
1.3	poradnictwo zawodowe	66,5%	5,7%	8,5%	9,7%	9,7%

PROJEKT WSPÓLFINANSOWANY PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

1.4	informacja zawodowa	65,8%	6,3%	8,2%	9,5%	10,1%
1.5	planowanie rozwoju zawodowego	72,0%	4,2%	7,6%	9,3%	6,8%
1.6	pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy	61,2%	6,9%	11,2%	11,2%	9,6%
2.1	treningi i warsztaty umiejętności osobistych	48,4%	8,5%	14,3%	15,5%	13,4%
2.2	organizowanie szkoleń	46,9%	10,1%	14,2%	13,8%	15,0%
2.3	podwyższenie i uzupełnienie wykształcenia ogólnego i zawodowego	49,4%	11,0%	14,5%	11,6%	13,4%
2.4	prowadzenie klubów pracy	81,3%	2,1%	6,3%	6,3%	4,2%
3.1	organizacja staży i praktycznego przygotowania zawodowego	70,8%	2,7%	8,0%	12,4%	6,2%
3.2	organizowanie zatrudnienia	57,3%	7,6%	11,7%	15,2%	8,2%
3.3	refundacje kosztów wynagrodzeń wypłacanych np. młodocianym pracownikom	66,7%	3,0%	9,1%	12,1%	9,1%
4.1	doradztwo prawne	88,1%	0,0%	3,4%	5,1%	3,4%
4.2	reprezentowanie interesów grup pracujących obrona interesów i praw pracodawców	62,2%	8,1%	8,1%	13,5%	8,1%
4.3	współdziałanie z organami władzy samorządowej i państwowej, związkami zawodowymi, partiami politycznymi w zakresie związanym z ochroną praw bezrobotnych	72,7%	7,6%	6,1%	6,1%	7,6%
5.1	ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do wiedzy, szkoleń oraz informacji gospodarczej	76,1%	7,0%	2,8%	7,0%	7,0%
5.2	wsparcie w pozyskiwaniu dofinansowywania polskich przedsiębiorców w realizacji inwestycji i rozwoju kapitału ludzkiego	68,4%	5,3%	7,0%	10,5%	8,8%
5.3	profesjonalne doradztwo organizacyjne, ekonomiczne i prawne dla MŚP	58,2%	10,4%	10,4%	10,4%	10,4%
5.4	najem powierzchni przygotowanej do prowadzenia działalności gospodarczej	68,8%	12,5%	12,5%	0,0%	6,3%
5.5	usługi biurowe	83,3%	5,6%	5,6%	5,6%	0,0%
5.6	pomoc inwestycyjna w postaci pożyczek, poręczeń	60,9%	8,7%	13,0%	13,0%	4,3%
6.1	badania i diagnozowanie parametrów lokalnego rynku pracy	80,8%	3,8%	5,8%	5,8%	3,8%
6.2	tworzenie banku informacji o zawodach deficytowych i nadwyżkowych	71,7%	5,7%	7,5%	9,4%	5,7%
6.3	prowadzenie banku danych bezrobotnych poszukujących pracy	63,2%	8,0%	11,5%	9,2%	8,0%
6.4	prowadzenie banku danych studentów i absolwentów poszukujących pracy	66,0%	6,0%	12,0%	12,0%	4,0%
6.5	prowadzenie banku danych informacji o firmach i ofertach pracy	68,6%	5,9%	9,8%	8,8%	6,9%
6.6	prowadzenie banku informacji o stażach i praktykach	54,4%	8,8%	12,3%	14,0%	10,5%
7.1	organizacja imprez / spotkań poświęconych zagadnieniom związanym z rynkiem pracy	67,0%	4,5%	10,7%	9,8%	8,0%
7.2	organizacja targów pracy	67,0%	4,5%	10,7%	9,8%	8,0%
7.3	działania na rzecz edukacji	56,5%	4,8%	12,9%	16,1%	9,7%
7.4	realizacja działań w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej	57,0%	7,8%	14,1%	10,9%	10,2%

Kolejnym elementem analizy specyfiki funkcjonowania poszczególnych grup podmiotów działających w obszarze rynku pracy stała się analiza trendów rozwojowych tychże podmiotów

w zakresie liczebności beneficjentów oraz liczebności usług oferowanych na przestrzeni ostatnich 3 lat.

2.1.4 Trendy zmian w liczebności klientów podmiotów działających w obszarze rynku pracy oraz oferowanych przez nie usług.

W zdecydowanej większości usług rynku pracy udzielanych przez podmioty reprezentowane w badaniu respondenci wskazali na wzrostowe trendy ich liczebności. Jedynie w przypadku dwóch usług większość respondentów była zdania, że ich liczebność w ciągu ostatnich 3 lat pozostała na nie zmienionym poziomie. Są to usługi dotyczące:

- współdziałania z organami władzy samorządowej i państwowej, związkami zawodowymi, partiami politycznym (56,4%),
- organizacja targów pracy (54,9%).

Na trendy wzrostowe wskazują również rozkłady pozostałych dwóch odpowiedzi, w których poza kilkoma wyjątkami (tj. pośrednictwo pracy) więcej respondentów była zdania, że liczebności poszczególnych usług pozostają na nie zmienionym poziomie, od tych którzy twierdzili, że liczebności te maleją. Rozkłady odpowiedzi odnoszące się do poszczególnych usług można zaobserwować w poniższej tabeli.

Respondenci przekazywali również informacje dotyczące trendów liczebności klientów korzystających z poszczególnych usług rynków pracy w ich placówkach. Uzyskane wyniki wskazują, że w przypadku każdej z wyszczególnionych usług rynku pracy większość respondentów deklaruje wzrost liczebności korzystających z nich beneficjentów. Trendy wzrostowe liczebności klientów poszczególnych usług wskazywane są w zależności od usługi w przedziale od 50,91% wskazań w odniesieniu do beneficjentów korzystających ze współdziałania z organami władzy samorządowej i państwowej, związkami zawodowymi, partiami politycznym do 73,08% w odniesieniu do beneficjentów refundacji kosztów wynagrodzeń wypłacanych np. młodocianym pracownikom (patrz poniższa Tabela).

Tabela nr 6.
Zmiany trendów liczebności klientów i usług oferowanych w placówkach reprezentowanych w badaniu na przestrzeni ostatnich 3 lat, (N=600, w liczbach bezwzględnych i procentach)

LP	RODZAJ USŁUGI	TREND	USŁUGI		KLIENCI	
			N	%	N	%

1.1	pośrednictwo pracy	WZ	95	55,90%	110	64,71%
		ML	40	23,50%	30	17,65%
		BZ	35	20,60%	30	17,65%
1.2	usługi EURES	WZ	24	55,80%	26	60,47%
		ML	8	18,60%	8	18,60%
		BZ	11	25,60%	9	20,93%
1.3	poradnictwo zawodowe	WZ	93	64,10%	97	66,90%
		ML	17	11,70%	15	10,34%
		BZ	35	24,10%	33	22,76%
1.4	informacja zawodowa	WZ	82	64,10%	85	66,41%
		ML	13	10,20%	13	10,16%
		BZ	33	25,80%	30	23,44%
1.5	planowanie rozwoju zawodowego	WZ	63	63,60%	60	60,61%
		ML	11	11,10%	10	10,10%
		BZ	25	25,30%	29	29,29%
1.6	pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy	WZ	117	57,90%	124	61,39%
		ML	25	12,40%	26	12,87%
		BZ	60	29,70%	52	25,74%
2.1	treningi i warsztaty umiejętności osobistych	WZ	150	62,80%	151	63,18%
		ML	20	8,40%	29	12,13%
		BZ	69	28,90%	59	24,69%
2.2	organizowanie szkoleń	WZ	226	55,50%	233	57,25%
		ML	53	13,00%	68	16,71%
		BZ	128	31,40%	106	26,04%
2.3	podwyższenie i uzupełnienie wykształcenia ogólnego i zawodowego	WZ	65	53,30%	64	52,46%
		ML	11	9,00%	19	15,57%
		BZ	46	37,70%	39	31,97%
2.4	prowadzenie klubów pracy	WZ	27	64,30%	29	69,05%
		ML	1	2,40%	1	2,38%
		BZ	14	33,30%	12	28,57%
3.1	organizacja staży i praktycznego przygotowania zawodowego	WZ	62	63,30%	64	65,31%
		ML	8	8,20%	10	10,20%
		BZ	28	28,60%	24	24,49%
3.2	organizowanie zatrudnienia	WZ	77	58,80%	83	63,36%
		ML	12	9,20%	13	9,92%
		BZ	42	32,10%	35	26,72%
3.3	refundacje kosztów wynagrodzeń wypłacanych np. młodocianym pracownikom	WZ	17	65,40%	19	73,08%
		ML	4	15,40%	2	7,69%
		BZ	5	19,20%	5	19,23%
4.1	doradztwo prawne	WZ	36	65,50%	36	65,45%
		ML	3	5,50%	4	7,27%
		BZ	16	29,10%	15	27,27%

PROJEKT WSPÓLFINANSOWANY PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

4.2	reprezentowanie interesów grup pracujących obrona interesów i praw pracodawców	WZ	17	58,60%	19	65,52%
		ML	1	3,40%	2	6,90%
		BZ	11	37,90%	8	27,59%
4.3	współdziałanie z organami władzy samorządowej i państwowej, związkami zawodowymi, partiami politycznym	WZ	23	41,80%	28	50,91%
		ML	1	1,80%	2	3,64%
		BZ	31	56,40%	25	45,45%
5.1	ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do wiedzy, szkoleń oraz informacji gospodarczej	WZ	36	58,10%	39	62,90%
		ML	7	11,30%	8	12,90%
		BZ	19	30,60%	15	24,19%
5.2	wsparcie w pozyskiwaniu dofinansowywania polskich przedsiębiorców w realizacji inwestycji i rozwoju kadr	WZ	29	63,00%	31	67,39%
		ML	3	6,50%	5	10,87%
		BZ	14	30,40%	10	21,74%
5.3	profesjonalne doradztwo organizacyjne, ekonomiczne i prawne dla MSP	WZ	26	53,10%	29	59,18%
		ML	4	8,20%	5	10,20%
		BZ	19	38,80%	15	30,61%
5.4	najem powierzchni przygotowanej do prowadzenia działalności gospodarczej	WZ	8	57,10%	9	64,29%
		ML	1	7,10%	3	21,43%
		BZ	5	35,70%	2	14,29%
5.5	usługi biurowe	WZ	11	64,70%	11	64,71%
		ML	1	5,90%	2	11,76%
		BZ	5	29,40%	4	23,53%
5.6	pomoc inwestycyjna w postaci pożyczek, poręczeń	WZ	10	55,60%	11	61,11%
		ML	3	16,70%	3	16,67%
		BZ	5	27,80%	4	22,22%
6.1	badania i diagnozowanie parametrów lokalnego rynku pracy	WZ	26	56,50%	27	58,70%
		ML	1	2,20%	0	0,00%
		BZ	19	41,30%	19	41,30%
6.2	tworzenie banku informacji o zawodach deficytowych i nadwyżkowych	WZ	27	61,40%	27	61,36%
		ML	2	4,50%	2	4,55%
		BZ	15	34,10%	15	34,09%
6.3	prowadzenie banku danych bezrobotnych poszukujących pracy	WZ	37	56,10%	36	54,55%
		ML	3	4,50%	2	3,03%
		BZ	26	39,40%	28	42,42%
6.4	prowadzenie banku danych studentów i absolwentów poszukujących pracy	WZ	24	60,00%	25	62,50%
		ML	3	7,50%	1	2,50%
		BZ	13	32,50%	14	35,00%
6.5	prowadzenie banku danych informacji o firmach i ofertach pracy	WZ	49	59,80%	48	58,54%
		ML	6	7,30%	5	6,10%
		BZ	27	32,90%	29	35,37%
6.6	prowadzenie banku informacji o stażach i praktykach	WZ	26	63,40%	26	63,41%
		ML	1	2,40%	1	2,44%
		BZ	14	34,10%	14	34,15%

7.1	organizacja imprez / spotkań poświęconych zagadnieniom związanym z rynkiem pracy	WZ	52	54,70%	53	55,79%
		ML	5	5,30%	5	5,26%
		BZ	38	40,00%	37	38,95%
7.2	organizacja targów pracy	WZ	21	41,20%	23	45,10%
		ML	2	3,90%	3	5,88%
		BZ	28	54,90%	25	49,02%
7.3	działania na rzecz edukacji	WZ	52	53,60%	55	56,70%
		ML	7	7,20%	9	9,28%
		BZ	38	39,20%	33	34,02%
7.4	realizacja działań w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji za	WZ	63	57,30%	67	60,91%
		ML	8	7,30%	6	5,45%
		BZ	39	35,50%	37	33,64%

WZ - Wzrasta; ML - Maleje; PZ - Pozostaje bez zmian

Można zatem uznać że trendy ilości beneficjentów poszczególnych podmiotów działających w obszarze rynku pracy są zbieżne z ilością oferowanych w nich usług. Z informacji uzyskanych w trakcie badania wynika, że generalnie liczebność usług wzrasta proporcjonalnie do liczby klientów. Odchylenia korelacji tych dwóch trendów są niewielkie. Odnotowano nieznaczną dysproporcję (nie przekraczającą 10%) między obydwoma trendami z której wynika, że liczebność klientów podmiotów reprezentowanych w badaniu wzrasta w większym stopniu, niż liczebność oferowanych w nich usług, co wskazywałoby na fakt iż statystycznie większa liczba klientów korzysta z tych samych usług. Wnioski wynikające z analiz ogólnych tendencji przekładają się również na te prowadzone w odniesieniu do poszczególnych subregionów, a także wyszczególnionych grup podmiotów (Patrz Aneks Tabele 5-8).

2.1.5 Źródła finansowania usług rynku pracy oferowanych w podmiotach działających w obszarze rynku pracy.

Respondenci biorący udział w badaniu zostali poproszeni o wskazanie źródeł finansowania poszczególnych usług rynku pracy, które były udzielane w reprezentowanych przez nich placówkach.

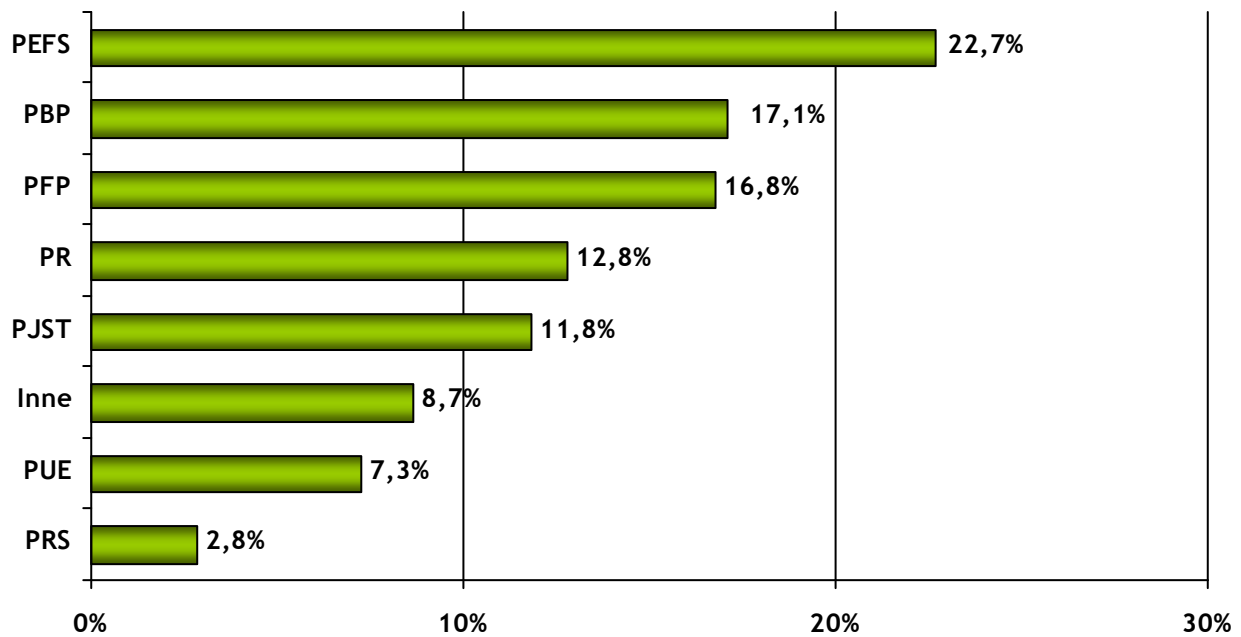
Z uzyskanych informacji wynika, że usługi rynku pracy są finansowane głównie ze środków publicznych. Najczęściej wymienianym źródłem finansowania poszczególnych usług rynku pracy były środki publiczne pochodzące z Europejskiego Funduszu Społecznego (22,7% wskazań), oraz bezpośrednio z Budżetu Państwa (17,1%) i Funduszu Pracy (16,8%). Nieco ponad 10% źródeł finansowania poszczególnych usług pochodziło ze środków prywatnych pochodzących od

klientów (12,8%) oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego (11,8). Najmniejszy odsetek środków dedykowanych na usługi rynku pracy oferowane w placówkach respondentów pochodził od innych podmiotów (np. sponsorów) nie korzystających bezpośrednio z tychże usług. Na źródła finansowania poszczególnych usług większego wpływu nie odgrywał ich rodzaj. Ogólne tendencje były spójne dla większości grup usług oferowanych w podmiotach reprezentowanych w badaniu. Pewnym wyjątkiem były natomiast usługi dotyczące prowadzenia banków informacji związanych z rynkiem pracy, które w największym zakresie finansowane były ze środków pochodzących z Funduszu Pracy. Fakt wynika z uwarunkowań prawnych dotyczącymi źródeł finansowania tego typu usług w Publicznych Służbach Zatrudnienia, które w największym zakresie zajmują się ich realizacją. Źródła finansowania poszczególnych usług można prześledzić w zamieszczonej w aneksie tabeli nr 9.

Wykres nr 3.

Struktura źródeł finansowania usług rynku pracy w podmiotach reprezentowanych w badaniu, (N=600, w %, wielokrotność wyboru)

1. PEFS Publiczne (Środki Europejskiego Funduszu Społecznego)
2. PBP Publiczne (Budżet Państwa)
3. PFP Publiczne (Fundusz Pracy)
4. PR Prywatne pochodzących od klientów

5. PJST Publiczne (Budżety jednostek samorządu terytorialnego)
6. Inne (PFRON, Środki własne placówki)
7. PUE Publiczne (inne Fundusze Strukturalne UE)
8. PRS Prywatne pochodzących od innych podmiotów (np. sponsorów)

1.2. Operacjonalizacja zintegrowanego wskaźnika aktywności grup podmiotów na rynku pracy oraz metodologii jego obliczania i pomiaru

Kolejnym etapem realizacji badania było opracowanie zintegrowanego wskaźnika poziomu aktywności poszczególnych podmiotów, grup i podgrup podmiotów działających w obszarze rynku pracy. Zadanie to obejmowało proces zdefiniowania 3 zmiennych, które determinują poziom ich aktywności w obszarze rynku pracy. Zdefiniowane zmienne zostały następnie wykorzystane do konstrukcji modelu zintegrowanego wskaźnika poziomu aktywności podmiotów w obszarze rynku pracy, oraz metodologii jego obliczania łączącego w sobie wszystkie zoperacjonalizowane elementy.

2.2.1 Wyznaczenie kryteriów aktywności na rynku pracy

Operacjonalizacja wskaźnika aktywności została zainicjowana w oparciu o informacje uzyskane w trakcie badań jakościowych. Respondenci IDI pytani o determinanty aktywności podmiotów wskazywali na ich kompleksowość i adekwatność do potrzeb konkretnego beneficjenta. Badani podkreślali potrzebę odpowiedniego profilowania odbiorców określonych działań. *Naprawdę wybierać osoby, które faktycznie chcą i jak najwyższą jakość, jak najwięcej im zaoferować, żeby mogli z tego czerpać, oraz: Przede wszystkim te usługi muszą być właściwie kierowane do odpowiednich grup odbiorców, a więc pojawia się tutaj potrzeba właściwego identyfikowania odbiorców, identyfikowania ich problemów.*

Kolejną istotną sprawą jest zaplecze dobrze przygotowanych pracowników, kompetentnych i profesjonalnych, angażujących się w swoją pracę, kreatywnie podchodzących do problemów, jak również otwartych i życzliwie nastawionych do osób poszukujących wsparcia. Podkreśla to jeden z respondentów: *Od czego zależy wartość? Od fachowości osób, które je prowadzą, w związku z tym dobrze wykształconych doradców zawodowych, którzy mają informację i wiedzę o rynku pracy, o potrzebach rynku pracy.* Inny z respondentów wskazuje na zakres kompetencji pracowników działających w obszarze rynku pracy: *osoby, które oferują usługi czy w pośrednictwie pracy, czy w doradztwie czy w szkoleniach, żeby oni wiedzieli, jakie*

umiejętności są potrzebne pracodawcom na określonych stanowiskach pracy. Gdyby taka informacja była, wtedy poziom tych wszystkich usług by wzrósł. Nastawienie na te dwa aspekty (jakość usług i kadry), przekłada się na zainteresowanie działaniami danego podmiotu, a to z kolei wiąże się z większą liczbą klientów/beneficjentów korzystających z usług.

W kwestii porównywania poziomu aktywności poszczególnych podmiotów na rynku pracy pojawiły się głosy wskazujące na problematyczność tego przedsięwzięcia: *trudno porównać aktywność tych instytucji, poza tym, że w tej pracy mają pewne działania do zrealizowania i muszą się wykazać z wszystkiego.*

Tym niemniej nie jest to niemożliwe. Istnieją bowiem sposoby, które w oparciu o pewne ustalone parametry mogą być wykorzystywane do klasyfikowania poziomu aktywności podmiotów działających w obszarze rynku.

Ostatecznie po konsultacjach eksperckich przy aprobachie zamawiającego zostały wyodrębnione 3 podstawowe kryteria determinujące poziom aktywności podmiotów w obszarze rynku pracy.

Należą do nich:

- Ilość beneficjentów⁴⁴ korzystająca z poszczególnych usług rynku pracy,
- Ilość rodzajów usług⁴⁵ udzielanych w obszarze rynku pracy,
- Wartość usług udzielanych w obszarze rynku pracy.

Operacjonalizacja zintegrowanego wskaźnika aktywności podmiotów w obszarze rynku pracy będzie uwzględniała wszystkie z wymienionych powyżej kryteriów.

2.2.2 Operacjonalizacja zintegrowanego wskaźnika aktywności podmiotów i grup podmiotów w obszarze rynku pracy,

Każdemu z wyznaczonych kryteriów oceny determinujących poziom aktywności podmiotów w obszarze rynku pracy przyporządkowano w konstrukcji zintegrowanego wskaźnika aktywności odpowiedni współczynnik.

Z tego względu architektura zintegrowanego wskaźnika aktywności została oparta na fundamencie trzech współczynników odnoszących się do poszczególnych kryteriów aktywności:

- Współczynnik ilości beneficjentów,
- Współczynnik ilości rodzajów usług,
- Współczynnik wartości usług.

⁴⁴ Beneficjentów rozumie się tutaj zarówno jako osoby prywatne i organizacje reprezentujące stronę podaźową i popytową rynku pracy.

⁴⁵ Usługę interpretuje się tutaj łącznie dla wszystkich działań podejmowanych w obszarze rynku usług i instrumentów

Dane niezbędne do wyliczenia poszczególnych współczynników pochodzą z badań ilościowych. Respondenci badania ilościowego przekazywali informacje dotyczące parametrów determinujących poszczególne współczynniki⁴⁶, czyli: szacunkowej ilości beneficjentów wszystkich oferowanych usług rynku pracy, liczby rodzajów oferowanych usług oraz ich wartości.

Wartości poszczególnych współczynników obliczane są w skali od 0 do 1, gdzie 1 jest najwyższą wartością współczynnika osiągniętą przez jednostkowy podmiot lub grupę podmiotów względem wszystkich pozostałych objętych klasyfikacją.

Wartości poszczególnych współczynników tworzących zintegrowany wskaźnik aktywności podmiotów w obszarze rynku pracy obliczane są dla podmiotu jednostkowego i grupy podmiotów zgodnie z procedurą opisaną poniżej.

Współczynnik ilości beneficjentów

Podstawą procedury zastosowanej do obliczania współczynnika ilości beneficjentów jest formuła matematyczna definiująca zależności poszczególnych zmiennych wykorzystywanych do obliczeń.

$$WIB = \frac{LB}{LB_{max}}$$

gdzie:

WIB - współczynnik ilości beneficjentów klasyfikowanego podmiotu

LB - liczba beneficjentów klasyfikowanego podmiotu.

LB_{max} - największa liczba beneficjentów jednostkowego podmiotu w grupie wszystkich klasyfikowanych.

Obliczenie wartości współczynnika ilości beneficjentów dla jednostkowego podmiotu

Pierwszym etapem obliczeń wartości tego współczynnika jest identyfikacja podmiotów podlegających klasyfikacji⁴⁷. W grupie tej znajdują się wszystkie jednostkowe podmioty

⁴⁶ Parametry dotyczyły okresu ostatnich 12 – m-cy.

⁴⁷ Podmiotów dla których uzyskano informację dotyczącą będącą podstawą dla wyliczenia współczynnika (tu: liczby beneficjentów)

działające w obszarze rynku pracy bez względu na ich rodzaj wynikający z przynależności do określonych grup i podgrup podmiotów.

Następnie następuje identyfikacja jednostkowego podmiotu którego liczba beneficjentów jest największa względem wszystkich pozostałych. Kolejnym krokiem jest dokonanie wyliczeń wartości współczynnika dla wszystkich jednostkowych podmiotów objętych klasyfikacją.

Wartość współczynnika ilości beneficjentów konkretnego klasyfikowanego podmiotu liczona jest jako iloraz jego liczby beneficjentów do liczby beneficjentów podmiotu, który posiada ich najwięcej.

Obliczenia w tym trybie można zastosować dla każdego jednostkowego podmiotu spośród wszystkich podlegających klasyfikacji.

Obliczenie wartości współczynnika ilości beneficjentów dla grup/podgrup podmiotów

W kolejnej fazie dokonywane są obliczenia wartości współczynnika liczby beneficjentów dla poszczególnych grup i podgrup podmiotów aktywnych w obszarze rynku pracy.

Obliczenia wartości współczynnika ilości beneficjentów dla poszczególnych grup i podgrup podmiotów aktywnych w obszarze rynku pracy rozpoczynają się od określenia stopnia agregacji danych, czyli zdefiniowania ilości grup i podgrup wraz z przyporządkowaniem do nich konkretnych podmiotów.

Następnie dla każdej ze zdefiniowanych grup lub podgrup oblicza się wartość współczynnika ilości beneficjentów liczoną jako średnią arytmetyczną współczynników ilości beneficjentów wszystkich podmiotów partycypujących w danej grupie lub podgrupie.

Obliczenia te są prowadzone w oparciu o następującą formułę matematyczną:

$$WIB_{gr\_j} = \frac{\sum_{i=1}^N WIB_i}{N}$$

gdzie:

WIB_{gr_j} - Współczynnik ilości beneficjentów w klasyfikowanych grupach/podgrupach
j - ilość klasyfikowanych grup/podgrup podmiotów

WIB_i - i-ty (kolejny) współczynnik ilości beneficjentów jednostkowego podmiotu j-tej klasyfikowanej grupy/podgrupy (w zależności od stopnia agregacji danych)

na poziomie grupy i podgrupy)
- i - i-ta - (kolejna) jednostka wchodząca w skład grupy/podgrupy

N - ilość wszystkich jednostek w grupie/podgrupie

Współczynnik ilości rodzajów usług

Wartość współczynnika ilości rodzajów usług jest obliczana w sposób analogiczny. Obliczenia opierają się o tę samą formułę matematyczną.

$$WIB = \frac{LU}{LU_{max}}$$

gdzie:

WIU - współczynnik ilości rodzajów usług klasyfikowanego podmiotu

LU - liczba rodzajów usług klasyfikowanego podmiotu.

LU_{max} - największa rodzajów usług jednostkowego podmiotu w grupie wszystkich klasyfikowanych.

Obliczenie wartości współczynnika ilości rodzajów usług dla jednostkowego podmiotu

Podobnie jak w przypadku obliczania poprzedniego współczynnika pierwszym etapem obliczeń jest określenie grupy wszystkich podmiotów, w których dokonano identyfikacji rodzajów oferowanych usług. Następnie wyróżnia się podmiot oferujący największą ilość rodzajów usług. W kolejnym kroku dokonuje się wycień wartości współczynnika dla wszystkich jednostkowych podmiotów objętych klasyfikacją.

Wartość współczynnika ilości rodzajów usług konkretnego klasyfikowanego podmiotu liczona jest jako iloraz liczby rodzajów usług klasyfikowanego podmiotu do liczby rodzajów usług podmiotu, który posiada ich najszerzą ofertę (najwięcej rodzajów oferowanych usług).

Obliczenia w tym trybie można zastosować dla każdego jednostkowego podmiotu spośród wszystkich dla których udało się zidentyfikować liczbę rodzajów udzielanych usług.

Obliczenie wartości współczynnika ilości rodzajów usług dla jednostkowego podmiotu

W dalszej części obliczane są wartości współczynnika liczby rodzajów usług dla poszczególnych grup i podgrup podmiotów aktywnych w obszarze rynku pracy.

Obliczenia wartości współczynnika ilości rodzajów usług dla poszczególnych grup i podgrup podmiotów aktywnych w obszarze rynku pracy rozpoczynają się od zdefiniowania określonych grup i podgrup objętych klasyfikacją (przyporządkowanie określonych podmiotów do konkretnych grup lub podgrup).

Wartość współczynnika ilości rodzajów usług oblicza się jako średnią arytmetyczną współczynników ilości rodzajów usług wszystkich podmiotów partycypujących w danej grupie lub podgrupie.

Dla tych obliczeń wykorzystuje się analogiczną formułę matematyczną.

$$WIU_{gr\_j} = \frac{\sum_{i=1}^N WIU_i}{N}$$

gdzie:

WIU_{gr_j} - Współczynnik ilości rodzajów usług klasyfikowanych grup/podgrup
- ilość klasyfikowanych grup/podgrup podmiotów

WIU_i - i-ty (kolejny) współczynnik ilości rodzajów usług jednostkowego podmiotu j-tej klasyfikowanej grupy/podgrupy (w zależności od stopnia agregacji danych na poziomie grupy i podgrupy)
- i - i-ta - (kolejna) jednostka wchodząca w skład grupy/podgrupy

N - ilość wszystkich jednostek w grupie/podgrupie

Współczynnik wartości usług⁴⁸

Również do obliczania wartości współczynnika wartości usług zastosowano tę samą formułę matematyczną.

$$WWU = \frac{WU}{WU_{max}}$$

⁴⁸ Wartość usług jest tutaj rozumiana jako suma wartości wszystkich usług i instrumentów rynku pracy udzielnych w jednostkowym podmiocie w ciągu ostatnich 12 m-cy.

gdzie:

- WWU** - współczynnik wartości usług klasyfikowanego podmiotu
- WU** - wartość usług udzielanych w klasyfikowanym podmiocie.
- WU_{max}** - najwyższa wartość usług udzielanych w jednostkowym podmiocie spośród wszystkich klasyfikowanych.

Analogicznie prowadzone są również poszczególne etapy obliczania wartości tego współczynnika dla jednostkowego podmiotu oraz grup i podgrup podmiotów.

Na wstępie dokonuje się identyfikacji ilości podmiotów, dla których wskazano wartości udzielanych usług. Następnie identyfikuje się podmiot którego wartość usług udzielanych w ciągu ostatnich 12-mcy była najwyższa. Wartości współczynnika wartości usług oblicza się jako iloraz wartości usług oferowanych w klasyfikowanym podmiocie do maksymalnej wartości usług jednostkowego podmiotu partycypującego w klasyfikacji.

Obliczenia wartości współczynnika dla poszczególnych grup i podgrup dokonuje się w oparciu o stałą formułę matematyczną.

$$WWU_{gr-j} = \frac{\sum_{i=1}^N WWU_i}{N}$$

gdzie:

- WWU_{gr-j}** - Współczynnik wartości usług klasyfikowanych grup/podgrup
- ilość klasyfikowanych grup/podgrup podmiotów
- WWU_i** - i-ty (kolejny) współczynnik wartości usług jednostkowego podmiotu
j-tej klasyfikowanej grupy/podgrupy (w zależności od stopnia agregacji danych na poziomie grupy i podgrupy)
- i - i-ta - (kolejna) jednostka wchodząca w skład grupy/podgrupy
- N** - ilość wszystkich jednostek w grupie/podgrupie

Podobnie jak w przypadku poprzednich dwóch współczynników wartość współczynnika wartości usług dla poszczególnych grup i podgrup oblicza się jako średnią arytmetyczną współczynników wszystkich jednostek partycypujących w określonej grupie lub podgrupie.

Zintegrowany wskaźnik aktywności podmiotów w obszarze rynku pracy

Dla jednostkowego podmiotu wartość zintegrowanego wskaźnika aktywności podmiotów zostanie obliczona jako iloczyn wyszczególnionych powyżej współczynników, wg następującego wzoru.

$$ZWA = (WIB * WIU * WWU)$$

gdzie:

ZWA - zintegrowany wskaźnik aktywności podmiotu działającego w obszarze rynku pracy

WIB - wartość współczynnika ilości beneficjentów jednostkowego podmiotu

WIU - wartość współczynnika ilości rodzajów usług jednostkowego podmiotu

WWU - wartość współczynnika wartości usług jednostkowego podmiotu

Następnie wartość wskaźnika aktywności zostanie znormalizowana do przedziału od 0 do 1, wg następującego wzoru:

$$ZWA_{\text{norm}} = \frac{ZWA}{ZWA_{\text{max}}}$$

Gdzie

ZWA_{norm} - znormalizowana wartość wskaźnika aktywności podmiotu w obszarze rynku pracy

ZWA - wartość wskaźnika aktywności jednostkowego podmiotu w obszarze rynku pracy

ZWA_{max} - najwyższa wartość wskaźnika aktywności jednostkowego podmiotu w obszarze rynku pracy wśród wszystkich klasyfikowanych

Wartość zintegrowanego wskaźnika aktywności poszczególnych grup podmiotów wylicza się jako średnią ze wszystkich jednostkowych wartości tego wskaźnika w danej grupie lub podgrupie podmiotów.

Zaprojektowany w powyższy sposób zintegrowany wskaźnik aktywności podmiotów w obszarze rynku pracy został wykorzystany do stosownych obliczeń w odniesieniu do danych pochodzących z badania ilościowego.

1.3. Pomiar aktywności grup podmiotów na rynku pracy w układzie regionalnym i subregionalnym

Zgodnie z zaprezentowaną powyżej metodologią dokonano pomiaru wartości składowych wszystkich wyszczególnionych powyżej współczynników wchodzących w zakres zintegrowanego wskaźnika aktywności podmiotów w obszarze rynku pracy, które były reprezentowane w badaniu ilościowym. Efektem tego pomiaru było uzyskanie danych umożliwiających klasyfikację poziomu aktywności poszczególnych podmiotów oraz grup i podgrup.

2.3.1 Pomiar i obliczenie współczynnika ilości beneficjentów

Współczynnik ilości beneficjentów został wyliczony na podstawie szacunkowych danych o ilości beneficjentów korzystających ze wszystkich usług rynku pracy oferowanych w poszczególnych podmiotach i aktywnych na rynku pracy. Wartości współczynników dla poszczególnych podmiotów i grup podmiotów zostały zaprezentowane w poniższej tabeli.

Tabela nr 7.
Współczynnik ilości beneficjentów w poszczególnych grupach i podgrupach podmiotów

LP.	RODZAJ PODMIOTU REPREZENTOWANEGO W BADANIU	Średnia ilość beneficjentów	Wartość Współczynnika
1.	PUBLICZNE SŁUŻBY ZATRUDNIENIA (PSZ),	29 957	1,000
1.1	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach (WUP)+ Filie	10 495	0,027
1.2	Powiatowe Urzędy Pracy (PUP) + Filie	31 514	1,000
2.	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ (OPS),	615	0,075
3.	OCHOTNICZE HUFCE PRACY (OHP),	6 084	0,203
3.1	Centra Edukacji i Pracy Młodzieży (CEiPM)	19 070	0,048
3.2	Mobilne Centra Informacji Zawodowej (MCIZ)	1 210	0,002
3.3	Młodzieżowe Centra Kariery (MCK)	4 330	0,005
3.4	Młodzieżowe Biura Pracy (MBP) i ich Filie	10 464	0,173
3.5	Kluby Pracy (KP)	3 606	0,009
3.6	Ośrodki Szkolenia i Wychowania OHP	974	0,004
3.7	Hufce Pracy (HP)	1 291	0,010
3.8	Środowiskowe Hufce Pracy (ŚHP)	330	0,000

3.9	Gospodarstwa Pomocnicze (GP)	713	0,004
4.	AGENCJE ZATRUDNIENIA, (AZ)	1 296	0,043
4.1	Agencje Pośrednictwa Pracy (APP),	1 389	0,074
4.2	Agencje Doradztwa Personalnego (ADP),	1 259	0,043
4.3	Agencje Poradnictwa Zawodowego (APZ),	768	0,009
4.4	Agencje Pracy Tymczasowej (APT).	1 359	0,050
5.	INSTYTUCJE SZKOLENIOWE (IS)	1 540	0,481
6.	INSTYTUCJE DIALOGU SPOŁECZNEGO (IDS)	1 183	0,039
6.1	Związki Zawodowe lub Organizacje Związków Zawodowych (ZZ),	162	0,001
6.2	Organizacje Pracodawców (OP),	1 323	0,007
6.2	Organizacje Pozarządowe prowadzące działalność w zakresie promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy (NGO6),	1 496	0,015
7.	INSTYTUCJE ROZWOJU REGIONALNEGO I LOKALNEGO (IRL)	1 065	0,036
7.1	Ośrodki Wspierania Przedsiębiorczości (OWP)	2 086	0,011
7.2	Agencje Rozwoju Lokalnego (ARL),	Brak danych	Brak danych
7.3	Agencje Wspierania Przedsiębiorczości (ARP),	1 068	0,009
7.3	Inkubatory Przedsiębiorczości (IPR),	1 759	0,011
7.4	Instytucje Partnerstwa Lokalnego (IPL),	1 933	0,007
7.5	Gminne Centra Informacji (GCI),	764	0,027
7.6	Fundusze Rozwoju Przedsiębiorczości (FRP),	629	0,003
7.7	Organizacje Pozarządowe: Prowadzące działalność wspomagającą rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości oraz rozwój wspólnot i społeczności lokalnych (NGO7),	Brak danych	Brak danych
8.	OŚRODKI KARIERY (OK)	5 602	0,187
8.1	Akademickie Biura Karier (ABK)	7 027	0,152
8.2	Szkolne Ośrodki Kariery (SzOK)	2 574	0,026

2.3.2 Pomiar i obliczenie współczynnika ilości rodzajów oferowanych usług

Podstawą dla dokonania pomiaru były informacje uzyskane od respondentów badania ilościowego, dotyczące rodzajów oferowanych usług w reprezentowanych przez nich podmiotach działających w obszarze rynku pracy. Obliczenia zostały dokonane zgodnie zaprezentowaną powyżej metodologią. Wyniki pomiaru zilustrowano w poniższej tabeli.

Tabela nr 8.
Współczynnik ilości rodzajów usług oferowanych w poszczególnych grupach i podgrupach podmiotów

LP.	RODZAJ PRODOMMIOTU REPREZENTOWANEGO W BADANIU	Średnia ilość usług	Wartość Współczynnika
1.	PUBLICZNE SŁUŻBY ZATRUDNIENIA (PSZ),	19,0	1,000
1.1	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach (WUP)+ Filie	13,5	0,696
1.2	Powiatowe Urzędy Pracy (PUP) + Filie	19,4	1,000
2.	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ (OPS),	5,2	0,270
3.	OCHOTNICZE HUFCE PRACY (OHP),	8,3	0,436
3.1	Centra Edukacji i Pracy Młodzieży (CEiPM)	6,0	0,309
3.2	Mobilne Centra Informacji Zawodowej (MCIZ)	2,0	0,103
3.3	Młodzieżowe Centra Kariery (MCK)	9,0	0,464
3.4	Młodzieżowe Biura Pracy (MBP) i ich Filie	12,0	0,619

3.5	Kluby Pracy (KP)	7,0	0,361
3.6	Ośrodki Szkolenia i Wychowania OHP	9,0	0,464
3.7	Hufce Pracy (HP)	5,3	0,275
3.8	Środowiskowe Hufce Pracy (ŚHP)	13,0	0,670
3.9	Gospodarstwa Pomocnicze (GP)	2,0	0,103
4.	AGENCJE ZATRUDNIENIA, (AZ)	2,9	0,151
4.1	Agencje Pośrednictwa Pracy (APP),	3,4	0,176
4.2	Agencje Doradztwa Personalnego (ADP),	2,9	0,147
4.3	Agencje Poradnictwa Zawodowego (APZ),	2,3	0,120
4.4	Agencje Pracy Tymczasowej (APT).	2,3	0,117
5.	INSTYTUCJE SZKOLENIOWE (IS)	2,8	0,145
6.	INSTYTUCJE DIALOGU SPOŁECZNEGO (IDS)	3,9	0,207
6.1	Związki Zawodowe lub Organizacje Związków Zawodowych (ZZ),	2,0	0,103
6.2	Organizacje Pracodawców (OP),	6,5	0,335
6.2	Organizacje Pozarządowe prowadzące działalność w zakresie promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy (NGO6),	3,4	0,174
7.	INSTYTUCJE ROZWOJU REGIONALNEGO I LOKALNEGO (IRL)	6,4	0,339
7.1	Ośrodki Wspierania Przedsiębiorczości (OWP)	9,8	0,503
7.2	Agencje Rozwoju Lokalnego (ARL),	0	0
7.3	Agencje Wspierania Przedsiębiorczości (ARP),	7,9	0,405
7.3	Inkubatory Przedsiębiorczości (IPR),	12,4	0,639
7.4	Instytucje Partnerstwa Lokalnego (IPL),	5,3	0,275
7.5	Gminne Centra Informacji (GCI),	5,3	0,274
7.6	Fundusze Rozwoju Przedsiębiorczości (FRP),	1,8	0,090
7.7	Organizacje Pozarządowe: Prowadzące działalność wspomagającą rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości oraz rozwój wspólnot i społeczności lokalnych (NGO7),	0	0
8.	OŚRODKI KARIERY (OK)	7,8	0,413
8.1	Akademickie Biura Karier (ABK)	8,4	0,434
8.2	Szkolne Ośrodki Kariery (SzOK)	6,6	0,341

2.3.3 Pomiar i wyliczenie współczynnika wartości usług rynku pracy

Współczynnik wartości usług rynku pracy został obliczony na podstawie szacunkowych danych o wartości usług rynku pracy udzielanych w ciągu ostatnich 12-m-cy w placówkach reprezentowanych w badaniu ilościowym. Wyliczenie współczynnika dla poszczególnych podmiotów i grup podmiotów zostało zaprezentowane w poniższej tabeli.

Tabela nr 9.

Współczynnik wartości usług i instrumentów rynku pracy udzielanych w poszczególnych grupach i podgrupach podmiotów

LP.	RODZAJ PRODOMCIOTU REPREZENTOWANEGO W BADANIU	Średnia wartość usług w PLN	Wartość Współczynnika
1.	PUBLICZNE SŁUŻBY ZATRUDNIENIA (PSZ),	6 916 715,6	1,000
1.1	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach (WUP)+ Filie	Brak danych	Brak danych

1.2	Powiatowe Urzędy Pracy (PUP) + Filie	6 916 715,6	1,000
2.	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ (OPS),	1 396 221,5	0,202
3.	OCHOTNICZE HUFCE PRACY (OHP),	1 199 216,3	0,173
3.1	Centra Edukacji i Pracy Młodzieży (CEiPM)	Brak danych	Brak danych
3.2	Mobilne Centra Informacji Zawodowej (MCIZ)	Brak danych	Brak danych
3.3	Młodzieżowe Centra Kariery (MCK)	Brak danych	Brak danych
3.4	Młodzieżowe Biura Pracy (MBP) i ich Filie	4 607 632,0	0,666
3.5	Kluby Pracy (KP)	20 400,0	0,003
3.6	Ośrodki Szkolenia i Wychowania OHP	5 000,0	0,001
3.7	Hufce Pracy (HP)	72 433,3	0,010
3.8	Środowiskowe Hufce Pracy (ŚHP)	Brak danych	Brak danych
3.9	Gospodarstwa Pomocnicze (GP)	160 000,0	0,023
4.	AGENCJE ZATRUDNIENIA, (AZ)	267 104,7	0,039
4.1	Agencje Pośrednictwa Pracy (APP),	123 458,3	0,018
4.2	Agencje Doradztwa Personalnego (ADP),	145 636,4	0,021
4.3	Agencje Poradnictwa Zawodowego (APZ),	31 625,0	0,005
4.4	Agencje Pracy Tymczasowej (APT).	679 083,3	0,098
5.	INSTYTUCJE SZKOLENIOWE (IS)	498 668,0	0,072
6.	INSTYTUCJE DIALOGU SPOŁECZNEGO (IDS)	90 766,7	0,013
6.1	Związki Zawodowe lub Organizacje Związków Zawodowych (ZZ),	Brak danych	Brak danych
6.2	Organizacje Pracodawców (OP),	68 500,0	0,010
6.2	Organizacje Pozarządowe prowadzące działalność w zakresie promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy (NGO6),	101 900,0	0,015
7.	INSTYTUCJE ROZWOJU REGIONALNEGO I LOKALNEGO (IRL)	798 509,5	0,115
7.1	Ośrodki Wspierania Przedsiębiorczości (OWP)	176 666,7	0,026
7.2	Agencje Rozwoju Lokalnego (ARL),	Brak danych	Brak danych
7.3	Agencje Wspierania Przedsiębiorczości (ARP),	5 525 000,0	0,799
7.3	Inkubatory Przedsiębiorczości (IPR),	300 000,0	0,043
7.4	Instytucje Partnerstwa Lokalnego (IPL),	10 000,0	0,001
7.5	Gminne Centra Informacji (GCI),	16 870,0	0,002
7.6	Fundusze Rozwoju Przedsiębiorczości (FRP),	1 566 666,7	0,227
7.7	Organizacje Pozarządowe: Prowadzące działalność wspomagającą rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości oraz rozwój wspólnot i społeczności lokalnych (NGO7),	Brak danych	Brak danych
8.	OŚRODKI KARIERY (OK)	103 500,0	0,015
8.1	Akademickie Biura Karier (ABK)	155 000,0	0,022
8.2	Szkolne Ośrodki Kariery (SzOK)	500,0	0,000

2.3.4 Pomiar zintegrowanego wskaźnika aktywności podmiotów w obszarze rynku pracy

W oparciu o wartości wyszczególnionych współczynników tworzących konstrukcję zintegrowanego wskaźnika aktywności poszczególnych podmiotów i grup podmiotów działających w obszarze rynku pracy, dokonano ostatecznych obliczeń wszystkich parametrów, które stały się podstawą do klasyfikowania poziomu aktywności poszczególnych jednostkowych podmiotów i grup podmiotów.

Poniżej zaprezentowano zestawienie wartości zintegrowanego wskaźnika aktywności poszczególnych podmiotów i grup podmiotów reprezentowanych w badaniu ilościowym.

Zapewnie nie stanowi zaskoczenia fakt, iż najbardziej aktywną grupą podmiotów działających w obszarze rynku pracą są Publiczne Służby Zatrudnienia. Ta grupa podmiotów ze względu na swój status prawny, posiadane struktury logistyczne i potencjał ludzki stanowi niedościgniony

punkt odniesienia dla pozostałych grup placówek działających w obszarze rynku pracy. Również aktywność pozostałych grup podmiotów trudno porównywać ze sobą ponieważ każda z tych grup podmiotów posiada odmienną specyfikę aktywności. Zestawienie ukazują zatem przede wszystkim skalę oddziaływania poszczególnych grup podmiotów działających w obszarze rynku pracy. Bardziej miarodajne jest porównywanie między sobą aktywności podmiotów w ramach określonej grupy podmiotów o podobnej specyfice funkcjonowania w obszarze rynku pracy.

Tabela nr 10.
Zestawienie wartości zintegrowanego wskaźnika aktywności dla poszczególnych grup i podgrup podmiotów aktywnych w obszarze rynku pracy w woj. śląskim

Nowe LP.	RODZAJ PRODOMIOTU REPREZENTOWANEGO W BADANIU	Ostateczny współczynnik
1.	PUBLICZNE SŁUŻBY ZATRUDNIENIA (PSZ),	1
1.1	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach (WUP)+ Filie	0
1.2	Powiatowe Urzędy Pracy (PUP) + Filie	1
2.	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ (OPS),	0,004087
3.	OCHOTNICZE HUFCE PRACY (OHP),	0,015361
3.1	Centra Edukacji i Pracy Młodzieży (CEiPM)	0
3.2	Mobilne Centra Informacji Zawodowej (MCIZ)	0
3.3	Młodzieżowe Centra Kariery (MCK)	0
3.4	Młodzieżowe Biura Pracy (MBP) i ich Filie	0,071145
3.5	Kluby Pracy (KP)	9,74E-06
3.6	Ośrodki Szkolenia i Wychowania OHP	1,24E-06
3.7	Hufce Pracy (HP)	2,83E-05
3.8	Środowiskowe Hufce Pracy (ŚHP)	0
3.9	Gospodarstwa Pomocnicze (GP)	8,63E-06
4.	AGENCJE ZATRUDNIENIA, (AZ)	0,000253
4.1	Agencje Pośrednictwa Pracy (APP),	0,000232
4.2	Agencje Doradztwa Personalnego (ADP),	0,000134
4.3	Agencje Poradnictwa Zawodowego (APZ),	4,82E-06
4.4	Agencje Pracy Tymczasowej (APT).	0,000576
5.	INSTYTUCJE SZKOLENIOWE (IS)	0,005018
6.	INSTYTUCJE DIALOGU SPOŁECZNEGO (IDS)	0,000108
6.1	Związki Zawodowe lub Organizacje Związków Zawodowych (ZZ),	0
6.2	Organizacje Pracodawców (OP),	2,23E-05
6.2	Organizacje Pozarządowe prowadzące działalność w zakresie promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy (NGO6),	3,89E-05
7.	INSTYTUCJE ROZWOJU REGIONALNEGO I LOKALNEGO (IRL)	0,001392
7.1	Ośrodki Wspierania Przedsiębiorczości (OWP)	0,000136
7.2	Agencje Rozwoju Lokalnego (ARL),	0
7.3	Agencje Wspierania Przedsiębiorczości (ARP),	0,003069
7.3	Inkubatory Przedsiębiorczości (IPR),	0,00031
7.4	Instytucje Partnerstwa Lokalnego (IPL),	2,93E-06

7.5	Gminne Centra Informacji (GCI),	1,82E-05
7.6	Fundusze Rozwoju Przedsiębiorczości (FRP),	6,52E-05
7.7	Organizacje Pozarządowe: Prowadzące działalność wspomagającą rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości oraz rozwój wspólnot i społeczności lokalnych (NGO7),	0
8.	OŚRODKI KARIERY (OK)	0,001157
8.1	Akademickie Biura Karier (ABK)	0,001473
8.2	Szkolne Ośrodki Kariery (SzOK)	6,45E-07

Zintegrowany wskaźnik aktywności podmiotów działających w obszarze rynku pracy pozwolił wyodrębnić spośród podmiotów reprezentowanych w badaniu te, które są najbardziej aktywne w swoich grupach. Podmioty te zostały wykazane w poniższej tabeli. W analogiczny sposób zostaną opracowane listy rankingowe najbardziej aktywnych podmiotów z określonych grup w poszczególnych subregionach, które będą wykorzystywane na etapie doboru próby do badań jakościowych w kolejnych badaniach podejmowanych w ramach projektu badawczego.

PODSUMOWANIE - WNIOSKI I REKOMENDACJE

- Wyniki Analizy Danych Zastanych pozwoliły wyodrębnić i scharakteryzować 33 typy podmiotów zgrupowanych w 9 grupach podmiotów działających w obszarze rynku pracy w woj. śląskim.
- Na podstawie kryteriów charakteryzujących poszczególne grupy podmiotów została utworzona elektroniczna baza danych zawierająca następujące informacje o podmiotach aktywnych na rynku pracy w woj. śląskim: typ podmiotu (grupa, podgrupa), nazwa, adres, nr telefonu, rodzaju oferowanych usług i instrumentów rynku pracy. Baza została wykorzystana w doborze próby do badań jakościowych i ilościowych. Będzie ona rozwijana przez cały okres realizacji procesu badawczego.
- Informacje pozyskiwane w trakcie badań jakościowych pozwoliły na pogłębienie znajomości specyfiki funkcjonowania poszczególnych grup podmiotów w obszarze rynku pracy oraz oferowanych przez nich usług i instrumentów rynku pracy, ich charakteru, wartości i popularności stosowania w codziennej pracy z poszczególnymi typami klientów. Respondenci badań jakościowych charakteryzując specyfikę aktywności własnych placówek koncentrowali się głównie na działaniach aktywizacyjnych i doradczych dostosowanych do indywidualnych potrzeb i możliwości klienta.
- Badania ilościowe pozwoliły zweryfikować w jakim zakresie poszczególne grupy podmiotów realizują określone działania w obszarze rynku pracy wynikające ze specyfiki ich działalności. Wyniki badań ilościowych wskazują, że najpopularniejszymi usługami rynku pracy są te związane z podnoszeniem kwalifikacji, umiejętności, wiedzy klientów, (szkolenia, warsztaty, uzupełnianie wykształcenia), a także związane z pomocą w znalezieniu i podjęciu przez klienta pracy, (pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, informacja zawodowa, planowanie rozwoju zawodowego, usługi EURES).
- W ciągu ostatnich 12 m-cy największą ilość klientów poza Publicznymi Służbami Zatrudnienia (śr. 29 956 klientów w placówce) obsługują jednostki funkcjonujące w strukturach Ochotniczych Hufców Pracy (śr. 6 084 klientów w placówce) oraz Ośrodki Kariery (śr. 5 602 klientów w placówce). Najmniejszą zaś Ośrodki Pomocy Społecznej (śr. 615 klientów w placówce).

- Wśród placówek reprezentowanych w badaniu najbardziej popularnymi działaniami było organizowanie szkoleń (realizowane w 407 placówkach), oraz treningów i warsztatów osobowościowych (w 239 placówkach), a także pomoc w aktywnym poszukiwaniu zatrudnienia (w 202 podmiotach) oraz pośrednictwo zawodowe (170 placówek). W blisko 1/5 podmiotów udzielano poradnictwa zawodowego (145 placówek) i informacji zawodowej (128 placówek), organizowano zatrudnienie (131 placówek), a także umożliwiano podwyższenie i uzupełnianie wykształcenia ogólnego i zawodowego (122 placówek).
- Najszerszy zakres usług oferowały Publiczne Służby Zatrudnienia (śr. 19 rodzajów usług w placówce), następnie placówki Ochotniczych Hufcy Pracy (śr 8,3 rodzaje usług w placówce) oraz Ośrodki Kariery (śr. 7,8 rodzajów usług w Placówce). Najwyższy profil działalności posiadały Instytucje Szkoleniowe (śr. 2,8 rodzajów usług w placówce) oraz Agencje Zatrudnienia (śr. 2,9 usługi w placówce).
- W podmiotach reprezentowanych w badaniu najwyższą średnią wartość usług i instrumentów rynku pracy udzielanych w ciągu ostatnich 12 - m-cy poza Publicznymi Służbami Zatrudnienia (śr. 6 916 715,0PLN w placówce) osiągnęły Ośrodki Pomocy Społecznej (śr. 1 396 221,5PLN w placówce). Najniższą zaś Instytucje Dialogu Społecznego (śr. 90 766,7PLN w placówce). Poza nielicznymi wyjątkami (tj. prowadzenie banków informacji) zdecydowana większość usług rynku pracy w poszczególnych podmiotach jest finansowana w największym stopniu ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.
- Aktywność pozostałych grup podmiotów trudno porównywać ze sobą ponieważ każda z grup podmiotów posiada odmienną specyfikę aktywności. Bardziej miarodajne jest porównywanie między sobą aktywności podmiotów w ramach określonej grupy podmiotów o podobnej specyfice funkcjonowania w obszarze rynku pracy. Zestawienie ukazują zatem przede wszystkim skalę oddziaływania poszczególnych typów podmiotów działających w obszarze rynku pracy.
- Większość respondentów nie odnotowała sezonowości w udzielaniu poszczególnych usług i instrumentów rynku pracy w reprezentowanych przez siebie podmiotach.
- Na przestrzeni ostatnich 3 lat w większości podmiotów działających w obszarze rynku pracy odnotowano wzrostowe trendy zarówno w odniesieniu do liczby klientów, jak również do liczby udzielanych usług. Tym niemniej wzrostowe trendy ilości udzielanych usług były wskazywane w blisko 10% więcej placówek niż wzrostowe trendy ilości beneficjentów.

- Operacjonalizacja zintegrowanego wskaźnika poziomu aktywności podmiotów w obszarze rynku pracy została dokonana w oparciu o konstrukcję trzech współczynników klasyfikujących poziom aktywności poszczególnych grup podmiotów działających w obszarze rynku pracy:
  - Współczynnik ilości beneficjentów,
  - Współczynnik ilości usług i instrumentów rynku pracy.
  - Współczynnik wartości usług i instrumentów rynku pracy,
- Metodologia obliczania i pomiaru zintegrowanego wskaźnika aktywności poszczególnych grup podmiotów działających w obszarze rynku pracy opiera się na informacjach uzyskiwanych z badań ilościowych odnoszących się do zmiennych będących podstawą dla wartości tworzących go poszczególnych współczynników.

Rekomendacje

W sferze administracyjnej warto podejmować następujące działania.

- Sugeruje się by Wojewódzki Urząd Pracy aktywnie administrował - utworzoną na potrzeby badań prowadzonych w projekcie - bazą danych o podmiotach działających w obszarze rynku pracy w woj. śląskim oraz specyfice ich funkcjonowania (rodzajach oferowanych usługi i instrumentów rynku pracy). Właściwa administracja wymagałaby systematycznej okresowej aktualizacji zgromadzonych w niej informacji oraz sukcesywną jej rozbudowę. Aktualizacja informacji zgromadzonych w bazie powinna odbywać przynajmniej raz w roku w określonym przedziale czasowym.

W obszarze organizacyjnym pożądanymi działaniami są:

- Wypracowanie modelu satysfakcjonującej współpracy Publicznych Służb Zatrudnienia z poszczególnymi grupami podmiotów działającymi w obszarze rynku pracy, którego celem byłaby wzajemna wymiana informacji i podejmowanie wspólnych działań. Model współpracy należałoby dostosować do specyfiki funkcjonowania poszczególnych grup podmiotów działających w obszarze rynku pracy w taki sposób by wzajemnie relacje były korzystne dla każdej ze stron. Celowi temu powinny być podporządkowane odpowiednie działania promocyjne i informacyjne (wykorzystujące głównie bezpośrednie formy przekazu spotkania informacyjne, seminaria itp.) zachęcające do wzajemnej współpracy.

- Współpraca PSZ z podmiotami aktywnymi w obszarze rynku pracy powinna być inspirowana i koordynowana przez Wojewódzki Urząd Pracy, natomiast bezpośrednie relacje z poszczególnymi grupami podmiotów powinny być prowadzone zarówno przez WUP i poszczególne PUP-y. Wojewódzki Urząd Pracy bezpośrednio współpracowałby z tymi grupami podmiotów, które są aktywne w obszarze całego regionu, natomiast Powiatowe Urzędy Pracy koordynowałyby współpracę z podmiotami aktywnymi w ich obszarze działania.
- Z uwagi na powyższe zaleca się czynną partycypację Powiatowych Urzędów Pracy w strukturach Instytucji Partnerstwa Lokalnego, które już funkcjonują w poszczególnych subregionach, a także inspirowanie ich powstawania w środowiskach, gdzie jeszcze nie powstały.

W obszarze badawczym oraz wymiany informacji pomiędzy instytucjami postuluje się podejmowanie następujących inicjatyw:

- Badanie poziomu aktywności podmiotów działających w obszarze rynku pracy warto prowadzić cyklicznie, co pozwoli na śledzenie trendów związanych z poszczególnymi parametrami determinującymi poziom aktywności poszczególnych grup podmiotów.
- Postuluje się okresową ewaluację założeń konstrukcji wskaźnika w celu jego optymalizacji do zmieniających się okoliczności funkcjonowania poszczególnych grup podmiotów w obszarze rynku pracy.
- Zwiększenie partycypacji przedstawicieli podmiotów aktywnych na rynku pracy w badaniach ilościowych wymaga zastosowania odpowiednich środków zachęcających do wzięcia udziału w badaniu (np. dostępu do informacji). Warto zdiagnozować jakiego rodzaju środki byłyby najbardziej atrakcyjne dla poszczególnych grup podmiotów działających w obszarze rynku pracy partycypujących w kolejnych badaniach.
- Optymalizację rzetelności danych wykorzystywanych do obliczeń wskaźnika aktywności podmiotów w obszarze rynku pracy można dokonać poprzez bezpośrednie wykorzystanie danych administracyjnych (np. z Systemu Monitorowania EFS) zamiast ankietowych, które są możliwe do uzyskania przez WUP

SUMMARY - CONCLUSIONS AND RECOMMENDATIONS

- The Results of the Found Data Analysis allowed separation and characterisation of 33 types of respondents grouped in 9 groups functioning in the labour market in the Silesian Voivodeship.
- On the basis of the criteria characterising the particular respondent groups an electronic database was created. It contains the following information about active respondents on the labour market in the Silesian Voivodeship: a respondent type (group, subgroup), name, address, telephone number, the kind of services offered and instruments on the labour market. The database was used for selecting a sample for qualitative and quantitative analysis. It will be being developed during the whole period of the analysis process.
- The information that was being acquired throughout the qualitative analysis allowed the deepening of knowledge of the specific character of particular respondent groups within the labour market and the services offered by them, as well as the labour market instruments, together with their character, value and the popularity of use in everyday work with particular client types. On characterising the specific nature of their own institutions the qualitative analysis respondents were concentrating mostly on activating and advisory actions that were adapted to the individual needs and possibilities of the client.
- The quantitative analysis allowed verification of the extent to which particular respondent groups carry out specified actions resulting from the specific character of their activity in the labour market area. The quantitative analysis results show that the most popular labour market services are those connected with improving qualifications, skills, clients' knowledge, (training, workshops, complementing education), and also those connected with assistance in finding and taking a job by a client, (assistance in active job search, employment agency, job guidance, job information, career development planning, EURES services).
- For the last 12 months the greatest number of clients (29 956 clients in the institution on average) have been served outside the Public Employment Services by the units functioning in the Work Volunteer Detachment structures (6 084 clients in the institution on average) as well as Career Centres (5 602 clients in the institution on average), whereas the smallest number of them have been served by Social Aid Centres (615 clients in the institution on average).

- In the institutions represented in the survey, among the most popular actions were organising training (carried out in 407 institutions), instruction and personality workshops (in 239 institutions) as well as assistance in active job search (in 202 entities) and employment agency (in 170 institutions). In almost 1/5 of respondents job guidance and job information was provided (in 145 and 128 institutions, respectively). Employment was organised in 131 institutions, and upgrading as well as supplementing general and vocational education was enhanced in 122 institutions.
- The highest scope of services was offered by the Public Employment Services (approx. 19 types of services provided by one institution), next were the Public Employment Services institutions (approx. 8.3 types of services provided by one institution) as well as Career Centres (approx. 7.8 types of services provided by one institution). The most limited profile of activity was presented by Training Institutions (approx. 2.8 types of services provided by one institution) as well as Employment Agencies (approx. 2.9 types of services in one institution).
- The activity of the remaining groups of entities is difficult to compare since each group of entities has a different specificity of activity. Comparing the activity of entities within a given group of entities with a similar specificity of functioning within the labour market is more reliable. Therefore, the compilations show the scale of impact of particular types of entities operating within the labour market.
- The majority of the respondents did not state that seasonality was a factor in providing particular services and labour market instruments among the respondents represented by themselves.
- Over the last 3 years increasing trends both in respect of the number of clients and the number of services provided have been stated in most respondents functioning in the labour market. Nonetheless, increasing trends in the number of services provided were stated among circa 10% or more of the institutions than the increasing trends in the number of beneficiaries.
- Among the respondents represented in the analysis the greatest average value of services and the labour market instruments provided over the last 12 months outside the Public Employment Services (PLN 6 916 715.0 in the institution on average) has been achieved by Social Aid Centres (PLN 1 396 221.5 in the institution on average), whereas, the lowest value has been generated by Social Dialogue Institutions (PLN 90 766.7 in the institution on average). Apart from a few exceptions (i.e. keeping information banks), the great majority

of the labour market services in particular respondents is subsidised mainly by the European Social Fund.

- Operationalisation of an integrated index of respondents activity level in the labour market was made on the basis of the construction of three factors that classify the activity level of particular respondent groups functioning in the labour market area:
  - The factor of beneficiaries' number.
  - The factor of number of services and instruments on the labour market.
  - The factor of value of services and instruments on the labour market.
- The methodology of calculating and measuring the integrated index of particular respondent groups activity that function in the labour market is based on the information acquired from quantitative analyses relating to the variables that are the basis of the particular factors values comprising them.
- Measuring the activity of the particular respondent groups functioning in the labour market allows the classification of particular respondent groups in respect of their activity level.

Recommendations

It is worth taking the following actions in the administrative field:

- It is suggested that the Voivodeship Labour Office actively manages a database, specifically created for the needs of the project analysis on the respondents' functioning in the labour market in the Silesian Voivodeship, as well as the specific character of their functioning (the kinds of services offered and labour market instruments). Effective administering would require a systematic period actualisation of the information collected in it and its consistent development. Updating the information collected in the database should be performed at least once a year at the defined time.

In the organisational field the best practice would be the following:

- It is postulated to formulate a model of satisfactory cooperation between the Public Employment Services and particular respondent groups functioning in the labour market. The model's aim would be mutual exchange of information and taking joint action. The cooperation model would have to be adapted to the specific character of the functioning of particular respondent groups acting in the labour market in such a way that their mutual relations are beneficial to each of them. The appropriate promotional and informational actions encouraging mutual cooperation (using mainly direct media, information meetings, seminars, etc.) should be subordinated to this aim.
- The cooperation of PES with active respondents in the labour market should be inspired and coordinated by the Provincial Labour Office, direct relations between the particular respondent groups should be run both by the PLO and particular NLOs. The Voivodeship Labour Office would directly cooperate with the respondent groups that are active in the whole region, whereas, District Labour Offices would coordinate the cooperation with active respondents in their activity area.
- In respect of the above-mentioned, active participation of District Labour Offices is recommended in the Local Partnership Institution structures that function already in particular subregions and also inspiring their appearing in the environments in which they have not yet figured.

In the analysis as well as information exchange between institutions it is postulated that the following initiatives should be taken:

- The analysis of the activity level of the respondents functioning in the labour market is worth being run periodically, which will allow trends to be followed connected with particular parameters determining the activity level of particular respondent groups.
- Periodic evaluation of the index construction assumptions is postulated to optimise it for changing circumstances of particular respondent groups in the labour market.
- Increasing the participation of representatives of respondents active in the labour market in the quantitative analyses requires using the right ways of encouragement in respect of taking part in the analysis (e.g. access to information). It is worth diagnosing what kind of ways would be the most attractive for particular respondent groups functioning in the labour market and participating in the subsequent analyses.
- Optimisation of the reliability of data used for calculations of the index of activity of entities within the labour market can be achieved through direct application of administrative data (e.g. from the EFS Monitoring System) instead of questionnaire surveys which can be obtained from the PLO.
- Considering the fact that the reliability of calculating the index depends on the reliability of measurements it is crucial to introduce additional control procedures that verify the quality of the information acquired in the analysis.

ANEKSY

Tabela nr 1. Rozkład próby w badaniu CATI w podziale na rodzaje i lokalizację reprezentowanych podmiotów (N=600)

LP.	RODZAJ PRODOMMIOTU REPREZENTOWANEGO W BADANIU	LICZEBNOŚĆ GRUP PODMIOTÓW BIORĄCYCH UDZIAŁ W BADANIU W SUBREGIONACH								OGÓLEM
		często- chowski	bielski	rybnicki	bytomski	gliwicki	katowicki	sosnowiecki	tyski	
1.	PUBLICZNE SŁUŻBY ZATRUDNIENIA (PSZ),	4	3	4	3	2	3	5	3	27
1.1	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach (WUP)+ Filie	1	1	0	0	0	0	0	0	2
1.2	Powiatowe Urzędy Pracy (PUP) + Filie	3	2	4	3	2	3	5	3	25
2.	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ (OPS),	16	21	13	7	8	6	14	11	96
3.	OCHOTNICZE HUFCE PRACY (OHP),	4	6	5	4	3	3	6	2	33
3.1	Centra Edukacji i Pracy Młodzieży (CEiPM)	1	0	0	0	0	1	0	0	2
3.2	Mobilne Centra Informacji Zawodowej (MCIZ)	0	0	0	1	0	0	0	0	1
3.3	Młodzieżowe Centra Kariery (MCK)	0	0	0	1	0	0	0	0	1
3.4	Młodzieżowe Biura Pracy (MBP) i ich Filie	1	1	3	2	2	1	3	0	13
3.5	Kluby Pracy (KP)	1	1	0	0	0	0	0	0	2
3.6	Ośrodki Szkolenia i Wychowania OHP	0	1	1	0	0	0	1	0	3
3.7	Hufce Pracy (HP)	0	1	1	0	0	1	1	2	6
3.8	Środowiskowe Hufce Pracy (ŚHP)	0	0	0	0	1	0	0	0	1
3.9	Gospodarstwa Pomocnicze (GP)	1	2	0	0	0	0	1	0	4
4.	AGENCJE ZATRUDNIENIA, (AZ)	8	12	14	6	22	31	12	2	107
4.1	Agencje Pośrednictwa Pracy (APP),	3	3	6	4	9	10	7	0	42
4.2	Agencje Doradztwa Personalnego (ADP),	2	4	1	1	5	8	4	2	27
4.3	Agencje Poradnictwa Zawodowego (APZ),	2	2	2	0	2	1	0	0	9
4.4	Agencje Pracy Tymczasowej (APT).	1	3	5	1	6	12	1	0	29
5.	INSTYTUCJE SZKOLENIOWE (IS)	30	46	26	17	29	56	27	15	246
6.	INSTYTUCJE DIALOGU SPOŁECZNEGO (IDS)	3	2	1	1	1	4	3	0	15
6.1	Związki Zawodowe lub Organizacje Związków Zawodowych (ZZ),	2	0	0	1	0	0	0	0	3
6.2	Organizacje Pracodawców (OP),	0	1	1	0	0	0	2	0	4
6.3	Organizacje Pozarządowe prowadzące działalność w zakresie promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy (NGO6),	1	1	0	0	1	4	1	0	8

PROJEKT WSPÓLFINANSOWANY PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

7.	INSTYTUCJE ROZWOJU REGIONALNEGO I LOKALNEGO (IRL)	9	9	6	5	4	12	5	1	51
7.1	Ośrodki Wspierania Przedsiębiorczości (OWP)	0	1	0	0	0	1	1	1	4
7.2	Agencje Rozwoju Lokalnego (ARL),	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.3	Agencje Wspierania Przedsiębiorczości (ARP),	0	0	1	1	0	4	1	0	7
7.3	Inkubatory Przedsiębiorczości (IPR),	1	0	1	1	0	2	0	0	5
7.4	Instytucje Partnerstwa Lokalnego (IPL),	2	0	0	0	0	1	0	0	3
7.5	Gminne Centra Informacji (GCI),	6	6	4	3	4	2	3	0	28
7.6	Fundusze Rozwoju Przedsiębiorczości (FRP),	0	2	0	0	0	2	0	0	4
7.7	Organizacje Pozarządowe: Prowadzące działalność wspomagającą rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości oraz rozwój wspólnot i społeczności lokalnych (NGO7),	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.	OŚRODKI KARIERY (OK)	3	3	1	1	2	10	4	1	25
8.1	Akademiczne Biura Karier (ABK)	2	2	0	0	1	9	2	1	17
8.2	Szkolne Ośrodki Kariery (SzOK)	1	1	1	1	1	1	2	0	8

Tabela nr 2. Struktura liczebności rodzajów usług rynku pracy oferowanych przez poszczególne podmioty reprezentowane w badaniu w ciągu ostatnich 12 m-cy, (N=600, liczby bezwzględne, wielokrotność wyboru)

Lp.	RODZAJ OFEROWANEJ USŁUGI	LICZEBNOŚĆ PODMIOTÓW Z POSZCZEGÓLNYCH GRUP OFERUJĄCYCH DANE RODZAJE USŁUG								Σ
		PSZ	OPS	OHP	AZ	IS	IDS	IRL	OK	
1.	Usługi związane z pomocą w znalezieniu i podjęciu przez klienta pracy,	26	65	21	80	37	5	28	18	280
1.1	pośrednictwo pracy	24	19	18	68	15	0	14	12	170
1.2	usługi EURES	23	1	2	5	6	0	3	3	43
1.3	poradnictwo zawodowe	25	39	18	17	22	3	11	10	145
1.4	informacja zawodowa	25	32	19	7	18	2	13	12	128
1.5	planowanie rozwoju zawodowego	23	21	13	7	18	0	8	9	99
1.6	pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy	24	57	19	40	22	4	21	15	202
2.	Usługi związane z podnoszeniem kwalifikacji, umiejętności, wiedzy klientów,	24	76	22	24	236	10	33	19	444
2.1	treningi i warsztaty umiejętności osobistych	21	65	12	11	92	4	21	13	239
2.2	organizowanie szkoleń	23	70	18	21	221	10	29	15	407
2.3	podwyższenie i uzupełnienie wykształcenia ogólnego i zawodowego	12	25	12	3	49	3	7	11	122
2.4	prowadzenie klubów pracy	22	6	9	1	1	0	3	0	42
3.	Wspieranie zatrudnienia,	24	38	15	32	25	5	15	11	165
3.1	organizacja staży i praktycznego przygotowania zawodowego	22	19	6	8	18	4	13	8	98
3.2	organizowanie zatrudnienia	22	33	12	31	18	3	6	6	131
3.3	refundacje kosztów wynagrodzeń wypłacanych np. młodocianym pracownikom	11	3	3	1	2	1	3	2	26
4.	Szeroko rozumiane reprezentowanie interesów poszczególnych uczestników rynku pracy	17	32	10	9	8	5	11	3	95
4.1	doradztwo prawne,	8	24	1	3	5	4	8	2	55
4.2	reprezentowanie interesów grup pracujących obrona interesów,	5	6	1	7	4	2	3	1	29
4.3	współdziałanie z organami władzy samorządowej i państwowej,	13	19	9	0	5	2	6	1	55

PROJEKT WSPÓLFINANSOWANY PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

5.	Wsparcie organizacyjne, ekonomiczne, dla przedsiębiorców,	20	3	1	10	22	2	24	4	86
5.1	ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do wiedzy, szkoleń oraz informacji gospodarczej	12	2	1	5	20	2	16	4	62
5.2	wsparcie w pozyskiwaniu dofinansowywania polskich przedsiębiorców w realizacji inwestycji i rozwoju kapitału ludzkiego	12	1	0	1	13	2	15	2	46
5.3	profesjonalne doradztwo organizacyjne, ekonomiczne i prawne dla MŚP	5	0	1	8	18	1	13	3	49
5.4	najem powierzchni przygotowanej do prowadzenia działalności	0	0	0	1	4	0	9	0	14
5.5	usługi biurowe	0	2	0	0	4	0	10	1	17
5.6	pomoc inwestycyjna w postaci pożyczek, poręczeń	1	0	0	1	5	0	11	0	18
6.	Prowadzenie banków informacji związanych z rynkiem pracy,	26	10	14	18	12	1	17	9	107
6.1	badania i diagnozowanie parametrów lokalnego rynku pracy	17	6	4	7	5	0	4	3	46
6.2	tworzenie banku informacji o zawodach deficytowych i nadwyżkowych	22	3	1	6	2	1	5	4	44
6.3	prowadzenie banku danych bezrobotnych poszukujących pracy	23	6	13	11	4	0	7	2	66
6.4	prowadzenie banku danych studentów i absolwentów poszukujący	10	0	11	5	4	0	3	7	40
6.5	prowadzenie banku danych informacji o firmach i ofertach pracy	23	6	14	12	8	1	12	6	82
6.6	prowadzenie banku informacji o stażach i praktykach	20	1	3	1	6	1	4	5	41
7.	Działania edukacyjne/informacyjne/promocyjne służące wymianie informacji Dotyczących rynku pracy lub organizacja konferencji, spotkań, seminariów, paneli dyskusyjnych,	23	23	18	13	44	5	24	17	167
7.1	organizacja spotkań poświęconych zagadnieniom związanym z rynkiem pracy	16	11	14	7	21	3	11	12	95
7.2	organizacja targów pracy	13	0	14	3	7	0	8	6	51
7.3	działania na rzecz edukacji	13	9	11	2	32	4	13	13	97
7.4	realizacja działań w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej	22	17	14	7	22	2	18	8	110
RAZEM:		27	96	33	107	246	15	51	25	600

Tabela nr 3. Szacunkowa liczebność beneficjentów poszczególnych usług rynku pracy udzielanych w określonych grupach podmiotów reprezentowanych w badaniu w ciągu ostatnich 12 m-cy, (N=600, średnia liczebność klientów dla danego typu podmiotu)

Lp.	RODZAJ OFEROWANEJ USŁUGI	LICZEBNOŚĆ PODMIOTÓW Z POSZCZEGÓLNYCH GRUP OFERUJĄCYCH DANE RODZAJE USŁUG								Σ
		PSZ	OPS	OHP	AZ	IS	IDS	IRL	OK	
1.	Usługi związane z pomocą w znalezieniu i podjęciu przez klienta pracy,	4 656,5	177,6	1 198,8	635,3	166,8	205,6	166,1	652,5	1 172,2
1.1	pośrednictwo pracy	20479,9	317,9	1830,8	631,1	151,4	b.d.	252,4	495	3191,1
1.2	usługi EURES	1099	20	b.d.	322,5	101,7	b.d.	23,3	26,67	661,8
1.3	poradnictwo zawodowe	2999,9	149,2	927,7	596,1	194,9	366,7	239,7	606	823,1
1.4	informacja zawodowa	2208,2	171,4	1093,4	471,4	240,1	150	109,8	950,8	785,1
1.5	planowanie rozwoju zawodowego	852	162,9	266,6	259,1	162,3	b.d.	122,5	623,3	358,9
1.6	pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy	538,7	161,9	1517,8	788,6	110,8	112,5	141,8	703,1	482,7
2.	Usługi związane z podnoszeniem kwalifikacji, umiejętności, wiedzy klientów,	409,1	55,3	491,7	153,4	720,2	313,3	268,2	682,7	471,8
2.1	treningi i warsztaty umiejętności osobistych	271,7	57,4	382,3	107,4	664,7	165,0	161,6	777,4	382,7
2.2	organizowanie szkoleń	731,5	56,9	412,4	188,1	769,3	431,6	392,3	937,3	571,9
2.3	podwyższenie i uzupełnienie wykształcenia ogólnego i zawodow	33,9	39,0	488,7	117,0	553,0	116,7	117,4	223,6	322,2
2.4	prowadzenie klubów pracy	307,6	81,7	850,3	30,0	3000,0	b.d.	213,3	b.d.	424,9
3.	Wspieranie zatrudnienia,	723,4	40,9	466,5	285,4	1250,8	155,5	34,9	519,0	472,2
3.1	organizacja staży i praktycznego przygotowania zawodowego	866,6	12,8	26,8	23,8	2568,7	32,5	26,2	745,0	742,8
3.2	organizowanie zatrudnienia	791,4	60,5	560,8	364,2	52,9	204,7	69,0	408,3	313,8
3.3	refundacje kosztów wynagrodzeń wypłacanych np. młodocianym p	301,0	9,0	1000,0	15,0	170,0	500,0	4,7	60,0	251,1
4.	Szeroko rozumiane reprezentowanie interesów poszczególnych uczestników rynku pracy	782,6	178,4	71,9	67,3	77,5	152,1	106,2	112,5	235,2
4.1	doradztwo prawne	2025,7	198,5	100,0	101,0	88,2	136,7	116,3	100,0	402,4
4.2	reprezentowanie interesów grup pracujących obrona interesów	25,0	206,7	3,0	52,9	45,0	175,0	50,0	50,0	88,6
4.3	współdziałanie z organami władzy samorządowej i państwowej,	73,6	144,2	80,0	b.d.	96,5	152,5	116,7	200,0	118,3

PROJEKT WSPÓLFINANSOWANY PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

5.	Wsparcie organizacyjne, ekonomiczne, dla przedsiębiorców,	169,6	102,6	1,5	139,6	333,7	19,0	219,7	420,0	239,4
5.1	ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do wiedzy, szkoleń oraz i	60	5,5	3	148	767,7	30	231,5	565	368,6
5.2	wsparcie w pozyskiwaniu dofinansowywania polskich przedsiębiorci	130,8	1	b.d.	500	225,7	12,5	243,1	60	187,1
5.3	profesjonalne doradztwo organizacyjne, ekonomiczne i prawne	710	b.d.	0	119,2	120,1	10	193,6	586,7	208,8
5.4	najem powierzchni przygotowanej do prowadzenia działalności	b.d.	b.d.	b.d.	40	50,7	b.d.	461,4	b.d.	323,6
5.5	usługi biurowe	b.d.	250,5	b.d.	b.d.	95,5	b.d.	126,4	60	129,8
5.6	pomoc inwestycyjna w postaci pożyczek, poręczeń	0	b.d.	b.d.	0	37,5	b.d.	90,9	b.d.	64,5
6.	Prowadzenie banków informacji związanych z rynkiem pracy,	1 436,4	145,1	1 046,6	721,9	257,4	233,3	122,4	717,1	721
6.1	badania i diagnozowanie parametrów lokalnego rynku pracy	443,1	106	651	400	345	b.d.	40,5	540	338,6
6.2	tworzenie banku informacji o zawodach deficytowych i nadwyżek	717,7	143,3	200	500	300	100	78	640	429
6.3	prowadzenie banku danych bezrobotnych poszukujących pracy	2497,1	139,3	1418,9	1212	183,3	b.d.	194,9	900	1 146,1
6.4	prowadzenie banku danych studentów i absolwentów poszukujący	133,5	b.d.	1302,8	642,5	307,5	b.d.	76,7	461,4	529,3
6.5	prowadzenie banku danych informacji o firmach i ofertach pra	2768,3	191,7	882,2	642,73	218,1	300	149,2	1044	907,7
6.6	prowadzenie banku informacji o stażach i praktykach	910,1	100	20	50	246	300	100,7	855	527,5
7.	Działania edukacyjne/informacyjne/promocyjne służące wymianie informacji Dotyczących rynku pracy lub organizacja konferencji, spotkań, seminariów, paneli dyskusyjnych,	573	159,3	859	196,6	397,9	829,8	142,9	1 174,2	526,5
7.1	organizacja imprez / spotkań poświęconych zagadnieniom związ	435,77	62,4	544,3	247,9	280,3	167,3	102,1	620,8	338,9
7.2	organizacja targów pracy	825,08	b.d.	965,2	28,3	728,6	b.d.	351,6	2019	881,1
7.3	działania na rzecz edukacji	182,75	206,5	698,9	75	368,2	1538,5	113,1	1640,5	563,2
7.4	realizacja działań w zakresie promocji zatrudnienia, łagodze	707	196,25	1218,8	252,1	454,6	406	104,3	671,2	488,1
RAZEM:		2026,2	118,8	861,1	470	567,8	306	176,3	737,1	673,9

b.d. - brak danych

Tabela nr 4. Szacunkowa liczebność beneficjentów poszczególnych usług rynku pracy udzielanych w ciągu ostatnich 12 m-cy przez reprezentowane w badaniu podmioty w poszczególnych subregionach , (N=600, średnia liczebność klientów dla danego typu usługi)

LP.	RODZAJ PODMIOTU REPREZENTOWANEGO W BADANIU	LICZEBNOŚĆ GRUP PODMIOTÓW BIORĄCYCH UDZIAŁ W BADANIU W SUBREGIONACH								OGÓŁEM
		często- chowski	bielski	rybnicki	bytomski	gliwicki	katowicki	sosnowiecki	tyski	
1.	Usługi związane z pomocą w znalezieniu i podjęciu przez klienta pracy,	994	459	1457	972	1273	1290	1164	549	1019
1.1	pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy	4031	692	4132	4134	1713	3920	4072	1539	3029
1.2	pośrednictwo pracy	517	160	1287	182	3650	224	406	280	838
1.3	poradnictwo zawodowe	541	465	1618	997	440	876	1011	513	807
1.4	informacja zawodowa	370	459	1035	244	1034	1290	714	546	711
1.5	planowanie rozwoju zawodowego	198	498	406	101	463	447	221	343	334
1.6	usługi EURES	309	481	267	175	341	988	561	76	399
2.	Usługi związane z podnoszeniem kwalifikacji, umiejętności, wiedzy klientów,	231	293	464	132	575	794	367	170	378
2.1	organizowanie szkoleń	187	250	286	92	310	863	325	215	316
2.2	treningi i warsztaty umiejętności osobistych	310	337	530	293	1376	717	616	316	561
2.3	podwyższenie i uzupełnienie wykształcenia ogólnego i zawodowego	218	230	722	53	299	500	228	67	289
2.4	prowadzenie klubów pracy	210	356	320	90	315	1096	301	85	346
3.	Wspieranie zatrudnienia,	231	235	154	648	1796	170	523	103	482
3.1	organizowanie zatrudnienia	303	56	242	413	5170	194	512	143	879
3.2	organizacja staży i praktycznego przygotowania zawodowego	385	307	131	1321	165	271	378	122	385
3.3	refundacje kosztów wynagrodzeń wypłacanych np. młodocianym pracownikom	5	342	91	210	55	45	680	45	184
4.	Szeroko rozumiane reprezentowanie interesów poszczególnych uczestników rynku pracy	141	91	100	61	711	148	196	284	216
4.1	doradztwo prawne	188	42	261	65	2086	142	241	656	460
4.2	współdziałanie z organami władzy samorządowej i państwowej, związkami zawodowymi, partiami politycznymi w zakresie związanym z ochroną praw bezrobotnych	100	30	19	70	10	38	240	100	75
4.3	reprezentowanie interesów grup pracujących obrona interesów i praw pracodawców	135	202	22	50	37	265	107	96	114
5.	Wsparcie organizacyjne, ekonomiczne, dla przedsiębiorców,	117	252	523	685	52	107	237	67	255
5.1	ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do wiedzy, szkoleń oraz informacji gospodarczej,	59	198	1988	83	22	167	340	50	363

PROJEKT WSPÓLFINANSOWANY PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

5.2	profesjonalne doradztwo organizacyjne, ekonomiczne i prawne dla MŚP	87	248	195	65	105	261	196	1	144
5.3	wsparcie w pozyskiwaniu dofinansowywania polskich przedsiębiorców w realizacji inwestycji i rozwoju kapitału ludzkiego	319	435	280	77	18	76	370	100	209
5.4	pomoc inwestycyjna w postaci pożyczek, poręczeń	31	252	0	3000	40	30	45	100	499
5.5	usługi biurowe	91	300	150	200	30	33	450	51	163
5.6	najem powierzchni przygotowanej do prowadzenia działalności	,	80	6	0	100	79	23	100	64
6.	Prowadzenie banków informacji związanych z rynkiem pracy,	571	353	1453	734	115	530	760	188	588
6.1	prowadzenie banku danych informacji o firmach i ofertach pracy	214	348	540	2000	0	68	417	0	512
6.2	prowadzenie banku danych bezrobotnych poszukujących pracy	540	359	320	0	0	105	820	0	357
6.3	badania i diagnozowanie parametrów lokalnego rynku pracy	1457	150	3021	879	250	1629	1105	505	1124
6.4	tworzenie banku informacji o zawodach deficytowych i nadwyżkowych	345	567	453	50	0	738	777	75	429
6.5	prowadzenie banku informacji o stażach i praktykach	539	357	3033	528	213	563	856	75	770
6.6	prowadzenie banku danych studentów i absolwentów poszukujących pracy	334	337	1352	217	0	77	590	100	429
7.	Działania edukacyjne/informacyjne/promocyjne służące wymianie informacji Dotyczących rynku pracy lub organizacja konferencji, spotkań, seminariów, paneli dyskusyjnych,	484	503	413	696	648	607	802	102	531
7.1	realizacja działań w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej	96	287	320	497	343	302	526	60	303
7.2	działania na rzecz edukacji	1040	720	544	640	917	1161	1048	0	867
7.3	organizacja spotkań poświęconych zagadnieniom związanym z rynkiem pracy	208	520	302	134	514	613	1282	203	472
7.4	organizacja targów pracy	592	487	487	1513	820	355	352	43	581
Średnia liczebność klientów w poszczególnych subregionach:		395	312	652	561	738	520	578	209	495

Tabela nr 5.
Trend liczebności poszczególnych usług rynku pracy oferowanych w określonych grupach podmiotów; (N=600, w %)

LP	RODZAJ USŁUGI	LICZBA USŁUG	TREND ILOŚCI OFEROWANYCH USŁUG W POSZCZEGÓLNYCH GRUPACH							
			PSZ	OPS	OHP	AZ	IS	IDS	IRL	OK
1.1	pośrednictwo pracy	WZ	79,2	78,9	61,1	44,1	46,7	0	50,0	50,0
		ML	4,2	10,5	5,6	35,3	26,7	0	28,6	33,3
		BZ	16,7	10,5	33,3	20,6	26,7	0	21,4	16,7
1.2	usługi EURES	WZ	60,9	100,0	0	80,0	66,7	0	0	33,3
		ML	17,4	0	0	0	33,3	0	33,3	33,3
		BZ	21,7	0	100,0	20,0	0	0	66,7	33,3
1.3	poradnictwo zawodowe	WZ	80,0	66,7	66,7	52,9	63,6	33,3	54,5	50,0
		ML	4,0	7,7	5,6	17,6	18,2	33,3	18,2	20,0
		BZ	16,0	25,6	27,8	29,4	18,2	33,3	27,3	30,0
1.4	informacja zawodowa	WZ	76,0	62,5	68,4	42,9	72,2	50,0	46,2	58,3
		ML	4,0	15,6	0	28,6	11,1	0	7,7	16,7
		BZ	20,0	21,9	31,6	28,6	16,7	50,0	46,2	25,0
1.5	planowanie rozwoju zawodowego	WZ	82,6	71,4	53,8	57,1	55,6	0	50,0	44,4
		ML	0	14,3	0	28,6	22,2	0	0	22,2
		BZ	17,4	14,3	46,2	14,3	22,2	0	50,0	33,3
1.6	pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy	WZ	83,3	57,9	63,2	52,5	59,1	25,0	42,9	53,3
		ML	4,2	7,0	0	25,0	18,2	25,0	14,3	13,3
		BZ	12,5	35,1	36,8	22,5	22,7	50,0	42,9	33,3
2.1	treningi i warsztaty umiejętności osobistych	WZ	71,4	69,2	33,3	45,5	65,2	50,0	61,9	46,2
		ML	0	3,1	0	27,3	10,9	0	9,5	23,1
		BZ	28,6	27,7	66,7	27,3	23,9	50,0	28,6	30,8
2.2	organizowanie szkoleń	WZ	73,9	74,3	44,4	42,9	51,1	50,0	48,3	53,3
		ML	0	1,4	11,1	19,0	17,2	10,0	10,3	26,7
		BZ	26,1	24,3	44,4	38,1	31,7	40,0	41,4	20,0
2.3	podwyższenie i uzupełnienie wykształcenia ogólnego i zawodowego	WZ	58,3	64,0	58,3	0	46,9	66,7	71,4	45,5
		ML	0	4,0	0	0	16,3	0	0	18,2
		BZ	41,7	32,0	41,7	100,0	36,7	33,3	28,6	36,4
2.4	prowadzenie klubów pracy	WZ	81,8	50,0	44,4	0	0	0	66,7	0
		ML	0	0	11,1	0	0	0	0	0
		BZ	18,2	50,0	44,4	100,0	100,0	0	33,3	0
3.1	organizacja staży i praktycznego przygotowania zawodowego	WZ	81,8	63,2	66,7	25,0	50,0	50,0	61,5	87,5
		ML	4,5	0	0	25,0	16,7	0	15,4	0
		BZ	13,6	36,8	33,3	50,0	33,3	50,0	23,1	12,5
3.2	organizowanie zatrudnienia	WZ	68,2	63,6	75,0	48,4	50,0	66,7	66,7	33,3
		ML	4,5	0	0	22,6	5,6	33,3	16,7	16,7
		BZ	27,3	36,4	25,0	29,0	44,4	0	16,7	50,0
3.3	refundacje kosztów wynagrodzeń wypłacanych np. młodocianym pracownikom	WZ	81,8	66,7	66,7	0	50,0	100,0	66,7	0
		ML	0	33,3	0	100,0	0	0	33,3	50,0
		BZ	18,2	0	33,3	0	50,0	0	0	50,0

PROJEKT WSPÓLFINANSOWANY PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

4.1	doradztwo prawne	WZ	75,0	66,7	100,0	66,7	80,0	25,0	62,5	50,0	
		ML	0	4,2	0	0	0	0	25,0	12,5	0
		BZ	25,0	29,2	0	33,3	20,0	50,0	25,0	25,0	50,0
4.2	reprezentowanie interesów grup pracujących obrona interesów i praw pracodawców	WZ	60,0	50,0	100,0	28,6	75,0	100,0	66,7	100,0	
		ML	0	0	0	14,3	0	0	0	0	0
		BZ	40,0	50,0	0	57,1	25,0	0	33,3	0	0
4.3	współdziałanie z organami władzy samorządowej i państwowej, związkami zawodowymi, partiami politycznym	WZ	46,2	42,1	22,2	0	60,0	100,0	33,3	0	
		ML	0	5,3	0	0	0	0	0	0	0
		BZ	53,8	52,6	77,8	0	40,0	0	66,7	100,0	0
5.1	ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do wiedzy, szkoleń oraz informacji gospodarczej	WZ	66,7	50,0	100,0	60,0	50,0	50,0	68,8	25,0	
		ML	0	0	0	20,0	20,0	0	6,3	25,0	
		BZ	33,3	50,0	0	20,0	30,0	50,0	25,0	50,0	
5.2	wsparcie w pozyskiwaniu dofinansowywania polskich przedsiębiorców w realizacji inwestycji i rozwoju kadr	WZ	66,7	0	0	100,0	61,5	50,0	66,7	50,0	
		ML	0	0	0	0	15,4	0	6,7	0	
		BZ	33,3	100,0	0	0	23,1	50,0	26,7	50,0	
5.3	profesjonalne doradztwo organizacyjne, ekonomiczne i prawne dla MSP	WZ	40,0	0	100,0	50,0	50,0	0	76,9	0	
		ML	0	0	0	12,5	11,1	0	7,7	0	
		BZ	60,0	0	0	37,5	38,9	100,0	15,4	100,0	
5.4	najem powierzchni przygotowanej do prowadzenia działalności gospodarczej	WZ	0	0	0	100,0	50,0	0	55,6	0	
		ML	0	0	0	0	0	0	11,1	0	
		BZ	0	0	0	0	50,0	0	33,3	0	
5.5	usługi biurowe	WZ	0	50,0	0	0	50,0	0	80,0	0	
		ML	0	0	0	0	0	0	10,0	0	
		BZ	0	50,0	0	0	50,0	0	10,0	100,0	
5.6	pomoc inwestycyjna w postaci pożyczek, poręczeń	WZ	100,0	0	0	100,0	40,0	0	54,5	0	
		ML	0	0	0	0	20,0	0	18,2	0	
		BZ	0	0	0	0	40,0	0	27,3	0	
6.1	badania i diagnozowanie parametrów lokalnego rynku pracy	WZ	58,8	33,3	50,0	57,1	60,0	0	75,0	66,7	
		ML	0	0	0	0	20,0	0	0	0	
		BZ	41,2	66,7	50,0	42,9	20,0	0	25,0	33,3	
6.2	tworzenie banku informacji o zawodach deficytowych i nadwyżkowych	WZ	54,5	66,7	100,0	66,7	50,0	100,0	60,0	75,0	
		ML	4,5	0	0	16,7	0	0	0	0	
		BZ	40,9	33,3	0	16,7	50,0	0	40,0	25,0	
6.3	prowadzenie banku danych bezrobotnych poszukujących pracy	WZ	60,9	50,0	53,8	54,5	25,0	0	71,4	50,0	
		ML	4,3	0	0	9,1	25,0	0	0	0	
		BZ	34,8	50,0	46,2	36,4	50,0	0	28,6	50,0	
6.4	prowadzenie banku danych studentów i absolwentów poszukujących pracy	WZ	50,0	0	72,7	80,0	25,0	0	100,0	42,9	
		ML	0	0	0	0	0	0	0	42,9	
		BZ	50,0	0	27,3	20,0	75,0	0	0	14,3	
6.5	prowadzenie banku danych informacji o firmach i ofertach pracy	WZ	65,2	33,3	57,1	83,3	37,5	100,0	50,0	66,7	
		ML	8,7	0	7,1	8,3	12,5	0	8,3	0	
		BZ	26,1	66,7	35,7	8,3	50,0	0	41,7	33,3	
6.6	prowadzenie banku informacji o stażach i praktykach	WZ	60,0	100,0	66,7	0	50,0	100,0	75,0	80,0	
		ML	0	0	0	0	0	0	25,0	0	
		BZ	40,0	0	33,3	100,0	50,0	0	0	20,0	

PROJEKT WSPÓLFINANSOWANY PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

7.1	organizacja imprez / spotkań poświęconych zagadnieniom związanym z rynkiem pracy	WZ	62,5	45,5	42,9	57,1	71,4	66,7	45,5	41,7
		ML	0	18,2	0	0	4,8	0	9,1	8,3
		BZ	37,5	36,4	57,1	42,9	23,8	33,3	45,5	50,0
7.2	organizacja targów pracy	WZ	46,2	0	35,7	66,7	71,4	0	12,5	33,3
		ML	0	0	0	0	0	0	12,5	16,7
		BZ	53,8	0	64,3	33,3	28,6	0	75,0	50,0
7.3	działania na rzecz edukacji	WZ	69,2	55,6	63,6	50,0	53,1	50,0	46,2	38,5
		ML	0	22,2	0	0	6,3	25,0	0	15,4
		BZ	30,8	22,2	36,4	50,0	40,6	25,0	53,8	46,2
7.4	realizacja działań w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji za	WZ	68,2	58,8	64,3	71,4	59,1	50,0	38,9	37,5
		ML	0	17,6	0	0	18,2	0	0	12,5
		BZ	31,8	23,5	35,7	28,6	22,7	50,0	61,1	50,0

WZ - Wzrasta; ML - Maleje; PZ - Pozostaje bez zmian, 0 - brak danych

Tabela nr 6.
Trend liczebności poszczególnych usług rynku pracy oferowanych w poszczególnych subregionach woj. śląskiego; (N=600, w %)

LP	RODZAJ USŁUGI	LICZBA USŁUG	LICZEBNOŚĆ GRUP PODMIOTÓW BIORĄCYCH UDZIAŁ W BADANIU W SUBREGIONACH							
			często- chowski	bielski	rybnicki	bytomski	gliwicki	katowicki	sosnowiecki	tyski
1.1	pośrednictwo pracy	WZ	57,9	66,7	50,0	30,0	58,6	62,2	48,1	60,0
		ML	21,1	9,5	36,4	50,0	17,2	18,9	29,6	20,0
		BZ	21,1	23,8	13,6	20,0	24,1	18,9	22,2	20,0
1.2	usługi EURES	WZ	37,5	83,3	33,3	33,3	75,0	66,7	62,5	50,0
		ML	37,5	0,0	33,3	33,3	0,0	16,7	0,0	50,0
		BZ	25,0	16,7	33,3	33,3	25,0	16,7	37,5	0,0
1.3	poradnictwo zawodowe	WZ	55,6	67,9	68,4	71,4	50,0	63,3	61,9	87,5
		ML	11,1	7,1	5,3	28,6	7,1	16,7	14,3	12,5
		BZ	33,3	25,0	26,3	0,0	42,9	20,0	23,8	0,0
1.4	informacja zawodowa	WZ	56,3	80,0	65,0	50,0	60,0	73,9	50,0	66,7
		ML	18,8	0,0	5,0	12,5	6,7	8,7	15,0	33,3
		BZ	25,0	20,0	30,0	37,5	33,3	17,4	35,0	0,0
1.5	planowanie rozwoju zawodowego	WZ	80,0	81,3	71,4	57,1	36,4	52,4	62,5	75,0
		ML	20,0	0,0	7,1	14,3	9,1	9,5	18,8	25,0
		BZ	0,0	18,8	21,4	28,6	54,5	38,1	18,8	0,0
1.6	pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy	WZ	55,2	63,2	70,8	58,3	44,4	58,3	51,7	71,4
		ML	13,8	5,3	12,5	16,7	11,1	11,1	20,7	14,3
		BZ	31,0	31,6	16,7	25,0	44,4	30,6	27,6	14,3
2.1	treningi i warsztaty umiejętności osobistych	WZ	60,0	68,9	60,7	50,0	52,0	60,8	63,9	86,7
		ML	12,0	4,4	10,7	0,0	12,0	11,8	5,6	6,7
		BZ	28,0	26,7	28,6	50,0	36,0	27,5	30,6	6,7
2.2	organizowanie szkoleń	WZ	57,4	55,8	60,5	39,3	51,2	54,9	51,9	75,0
		ML	14,8	14,3	7,0	7,1	20,9	11,0	17,3	7,1
		BZ	27,8	29,9	32,6	53,6	27,9	34,1	30,8	17,9
2.3	podwyższenie i uzupełnienie wykształcenia ogólnego i zawodowego	WZ	72,2	65,0	53,3	25,0	33,3	55,0	50,0	57,1
		ML	5,6	0,0	13,3	0,0	11,1	20,0	6,3	14,3
		BZ	22,2	35,0	33,3	75,0	55,6	25,0	43,8	28,6
2.4	prowadzenie klubów pracy	WZ	100,0	66,7	50,0	100,0	40,0	42,9	71,4	100,0
		ML	0,0	0,0	12,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
		BZ	0,0	33,3	37,5	0,0	60,0	57,1	28,6	0,0
3.1	organizacja staży i praktycznego przygotowania zawodowego	WZ	60,0	58,3	66,7	100,0	70,0	63,2	41,2	85,7
		ML	13,3	0,0	16,7	0,0	10,0	0,0	17,6	0,0
		BZ	26,7	41,7	16,7	0,0	20,0	36,8	41,2	14,3
3.2	organizowanie zatrudnienia	WZ	57,9	52,6	68,4	33,3	66,7	50,0	65,2	66,7
		ML	15,8	5,3	15,8	16,7	8,3	8,3	4,3	0,0
		BZ	26,3	42,1	15,8	50,0	25,0	41,7	30,4	33,3
3.3	refundacje kosztów wynagrodzeń wypłacanych np. młodocianym pracownikom	WZ	100,0	66,7	75,0	50,0	100,0	0,0	50,0	100,0
		ML	0,0	0,0	25,0	0,0	0,0	66,7	16,7	0,0
		BZ	0,0	33,3	0,0	50,0	0,0	33,3	33,3	0,0

PROJEKT WSPÓLFINANSOWANY PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

4.1	doradztwo prawne	WZ	75,0	83,3	50,0	25,0	80,0	58,3	60,0	100,0
		ML	0,0	0,0	0,0	25,0	0,0	16,7	0,0	0,0
		BZ	25,0	16,7	50,0	50,0	20,0	25,0	40,0	0,0
4.2	reprezentowanie interesów grup pracujących obrona interesów i praw pracodawców	WZ	100,0	50,0	50,0	0,0	100,0	40,0	71,4	100,0
		ML	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14,3	0,0
		BZ	0,0	50,0	50,0	100,0	0,0	60,0	14,3	0,0
4.3	współdziałanie z organami władzy samorządowej i państwowej, związkami zawodowymi, partiami politycznym	WZ	20,0	42,9	33,3	0,0	66,7	42,9	41,2	80,0
		ML	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0
		BZ	80,0	57,1	66,7	50,0	33,3	57,1	58,8	20,0
5.1	ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do wiedzy, szkoleń oraz informacji gospodarczej	WZ	100,0	71,4	88,9	66,7	33,3	45,0	40,0	50,0
		ML	0,0	0,0	0,0	0,0	33,3	15,0	20,0	0,0
		BZ	0,0	28,6	11,1	33,3	33,3	40,0	40,0	50,0
5.2	wsparcie w pozyskiwaniu dofinansowywania polskich przedsiębiorców w realizacji inwestycji i rozwoju kadr	WZ	100,0	62,5	85,7	50,0	50,0	45,5	57,1	0,0
		ML	0,0	0,0	0,0	0,0	25,0	18,2	0,0	0,0
		BZ	0,0	37,5	14,3	50,0	25,0	36,4	42,9	100,0
5.3	profesjonalne doradztwo organizacyjne, ekonomiczne i prawne dla MSP	WZ	50,0	71,4	83,3	33,3	33,3	41,2	50,0	100,0
		ML	0,0	0,0	0,0	0,0	33,3	11,8	16,7	0,0
		BZ	50,0	28,6	16,7	66,7	33,3	47,1	33,3	0,0
5.4	najem powierzchni przygotowanej do prowadzenia działalności gospodarczej	WZ	100,0	0,0	0,0	100,0	100,0	40,0	66,7	100,0
		ML	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0	0,0	0,0
		BZ	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	40,0	33,3	0,0
5.5	usługi biurowe	WZ	100,0	0,0	100,0	100,0	100,0	33,3	100,0	50,0
		ML	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,7	0,0	0,0
		BZ	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	50,0
5.6	pomoc inwestycyjna w postaci pożyczek, poręczeń	WZ	0,0	66,7	100,0	0,0	0,0	50,0	33,3	100,0
		ML	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	12,5	33,3	0,0
		BZ	0,0	33,3	0,0	0,0	0,0	37,5	33,3	0,0
6.1	badania i diagnozowanie parametrów lokalnego rynku pracy	WZ	33,3	54,5	66,7	33,3	60,0	62,5	60,0	100,0
		ML	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0	0,0
		BZ	66,7	45,5	33,3	66,7	40,0	37,5	20,0	0,0
6.2	tworzenie banku informacji o zawodach deficytowych i nadwyżkowych	WZ	66,7	60,0	57,1	50,0	50,0	66,7	57,1	100,0
		ML	0,0	0,0	14,3	0,0	0,0	0,0	14,3	0,0
		BZ	33,3	40,0	28,6	50,0	50,0	33,3	28,6	0,0
6.3	prowadzenie banku danych bezrobotnych poszukujących pracy	WZ	75,0	44,4	60,0	37,5	62,5	50,0	54,5	100,0
		ML	0,0	0,0	10,0	0,0	0,0	0,0	18,2	0,0
		BZ	25,0	55,6	30,0	62,5	37,5	50,0	27,3	0,0
6.4	prowadzenie banku danych studentów i absolwentów poszukujących pracy	WZ	80,0	44,4	71,4	50,0	100,0	33,3	57,1	100,0
		ML	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,7	14,3	0,0
		BZ	0,0	55,6	28,6	50,0	0,0	50,0	28,6	0,0
6.5	prowadzenie banku danych informacji o firmach i ofertach pracy	WZ	75,0	47,1	38,5	57,1	80,0	64,3	64,3	100,0
		ML	0,0	5,9	7,7	14,3	0,0	0,0	21,4	0,0
		BZ	25,0	47,1	53,8	28,6	20,0	35,7	14,3	0,0
6.6	prowadzenie banku informacji o stażach i praktykach	WZ	100,0	50,0	57,1	50,0	100,0	50,0	60,0	100,0
		ML	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0	0,0

PROJEKT WSPÓLFINANSOWANY PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

		BZ	0,0	50,0	42,9	50,0	0,0	50,0	20,0	0,0
7.1	organizacja imprez / spotkań poświęconych zagadnieniom związanym z rynkiem pracy	WZ	62,5	62,5	66,7	25,0	54,5	47,1	47,1	100,0
		ML	12,5	0,0	0,0	12,5	18,2	0,0	5,9	0,0
		BZ	25,0	37,5	33,3	62,5	27,3	52,9	47,1	0,0
7.2	organizacja targów pracy	WZ	40,0	42,9	22,2	20,0	66,7	40,0	55,6	0,0
		ML	20,0	0,0	0,0	0,0	16,7	0,0	0,0	0,0
		BZ	40,0	57,1	77,8	80,0	16,7	60,0	44,4	0,0
7.3	działania na rzecz edukacji	WZ	45,5	50,0	66,7	33,3	66,7	42,9	64,3	60,0
		ML	9,1	6,3	0,0	16,7	0,0	9,5	7,1	20,0
		BZ	45,5	43,8	33,3	50,0	33,3	47,6	28,6	20,0
7.4	realizacja działań w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji za	WZ	50,0	65,0	57,1	40,0	62,5	50,0	55,6	85,7
		ML	12,5	0,0	0,0	20,0	12,5	9,1	11,1	0,0
		BZ	37,5	35,0	42,9	40,0	25,0	40,9	33,3	14,3

WZ - Wzrasta; ML - Maleje; PZ - Pozostaje bez zmian O - brak danych

Tabela nr 7.
Trend liczebności klientów poszczególnych usług rynku pracy oferowanych w określonych grupach podmiotów; (N=600, w %)

LP	RODZAJ USŁUGI	LICZBA USŁUG	TREND ILOŚCI OFEROWANYCH USŁUG W POSZCZEGÓLNYCH GRUPACH							
			PSZ	OPS	OHP	AZ	IS	IDS	IRL	OK
1.1	pośrednictwo pracy	WZ	83,3	68,4	72,2	57,4	66,7	0,0	57,1	58,3
		ML	4,2	10,5	5,6	26,5	13,3	0,0	28,6	16,7
		BZ	12,5	21,1	22,2	16,2	20,0	0,0	14,3	25,0
1.2	usługi EURES	WZ	65,2	100,0	0,0	100,0	66,7	0,0	0,0	33,3
		ML	17,4	0,0	0,0	0,0	16,7	0,0	66,7	33,3
		BZ	17,4	0,0	100,0	0,0	16,7	0,0	33,3	33,3
1.3	poradnictwo zawodowe	WZ	84,0	69,2	55,6	58,8	68,2	66,7	63,6	50,0
		ML	4,0	7,7	5,6	5,9	18,2	33,3	18,2	20,0
		BZ	12,0	23,1	38,9	35,3	13,6	0,0	18,2	30,0
1.4	informacja zawodowa	WZ	80,0	62,5	63,2	42,9	77,8	100,0	46,2	66,7
		ML	4,0	12,5	5,3	28,6	11,1	0,0	15,4	8,3
		BZ	16,0	25,0	31,6	28,6	11,1	0,0	38,5	25,0
1.5	planowanie rozwoju zawodowego	WZ	73,9	47,6	69,2	57,1	55,6	0,0	62,5	55,6
		ML	0,0	9,5	7,7	28,6	22,2	0,0	0,0	11,1
		BZ	26,1	42,9	23,1	14,3	22,2	0,0	37,5	33,3
1.6	pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy	WZ	87,5	57,9	73,7	57,5	68,2	50,0	38,1	53,3
		ML	4,2	8,8	0,0	17,5	18,2	50,0	23,8	13,3
		BZ	8,3	33,3	26,3	25,0	13,6	0,0	38,1	33,3
2.1	treningi i warsztaty umiejętności osobistych	WZ	71,4	67,7	58,3	54,5	63,0	75,0	57,1	46,2
		ML	0,0	6,2	16,7	27,3	17,4	0,0	9,5	15,4
		BZ	28,6	26,2	25,0	18,2	19,6	25,0	33,3	38,5
2.2	organizowanie szkoleń	WZ	73,9	70,0	44,4	42,9	54,8	50,0	55,2	53,3
		ML	4,3	10,0	11,1	19,0	20,8	20,0	13,8	13,3
		BZ	21,7	20,0	44,4	38,1	24,4	30,0	31,0	33,3
2.3	podwyższenie i uzupełnienie wykształcenia ogólnego i zawodowego	WZ	58,3	56,0	41,7	0,0	55,1	66,7	57,1	45,5
		ML	0,0	8,0	16,7	0,0	26,5	33,3	0,0	9,1
		BZ	41,7	36,0	41,7	100,0	18,4	0,0	42,9	45,5
2.4	prowadzenie klubów pracy	WZ	86,4	33,3	55,6	0,0	100,0	0,0	66,7	0,0
		ML	0,0	0,0	11,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
		BZ	13,6	66,7	33,3	100,0	0,0	0,0	33,3	0,0
3.1	organizacja staży i praktycznego przygotowania zawodowego	WZ	81,8	57,9	83,3	12,5	66,7	50,0	69,2	75,0
		ML	0,0	5,3	0,0	37,5	16,7	0,0	23,1	0,0
		BZ	18,2	36,8	16,7	50,0	16,7	50,0	7,7	25,0
3.2	organizowanie zatrudnienia	WZ	72,7	69,7	75,0	45,2	66,7	66,7	83,3	33,3
		ML	0,0	6,1	0,0	25,8	5,6	33,3	0,0	16,7
		BZ	27,3	24,2	25,0	29,0	27,8	0,0	16,7	50,0
3.3	refundacje kosztów wynagrodzeń wypłacanych np. młodocianym pracownikom	WZ	81,8	66,7	33,3	0,0	100,0	100,0	100,0	50,0
		ML	0,0	33,3	33,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
		BZ	18,2	0,0	33,3	100,0	0,0	0,0	0,0	50,0

PROJEKT WSPÓLFINANSOWANY PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

4.1	doradztwo prawne	WZ	75,0	62,5	100,0	66,7	80,0	50,0	62,5	50,0	
		ML	0,0	4,2	0,0	0,0	0,0	0,0	25,0	25,0	0,0
		BZ	25,0	33,3	0,0	33,3	20,0	25,0	12,5	50,0	
4.2	reprezentowanie interesów grup pracujących obrona interesów i praw pracodawców	WZ	80,0	66,7	100,0	28,6	75,0	50,0	100,0	100,0	
		ML	0,0	0,0	0,0	28,6	0,0	0,0	0,0	0,0	
		BZ	20,0	33,3	0,0	42,9	25,0	50,0	0,0	0,0	
4.3	współdziałanie z organami władzy samorządowej i państwowej, związkami zawodowymi, partiami politycznym	WZ	53,8	42,1	44,4	0,0	80,0	100,0	50,0	0,0	
		ML	0,0	5,3	11,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		BZ	46,2	52,6	44,4	0,0	20,0	0,0	50,0	100,0	
5.1	ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do wiedzy, szkoleń oraz informacji gospodarczej	WZ	66,7	100,0	100,0	60,0	55,0	50,0	75,0	25,0	
		ML	0,0	0,0	0,0	20,0	20,0	0,0	12,5	25,0	
		BZ	33,3	0,0	0,0	20,0	25,0	50,0	12,5	50,0	
5.2	wsparcie w pozyskiwaniu dofinansowywania polskich przedsiębiorców w realizacji inwestycji i rozwoju kadr	WZ	83,3	0,0	0,0	100,0	61,5	50,0	66,7	50,0	
		ML	0,0	0,0	0,0	0,0	23,1	0,0	13,3	0,0	
		BZ	16,7	100,0	0,0	0,0	15,4	50,0	20,0	50,0	
5.3	profesjonalne doradztwo organizacyjne, ekonomiczne i prawne dla MSP	WZ	40,0	0,0	100,0	50,0	66,7	0,0	76,9	0,0	
		ML	0,0	0,0	0,0	12,5	16,7	0,0	7,7	0,0	
		BZ	60,0	0,0	0,0	37,5	16,7	100,0	15,4	100,0	
5.4	najem powierzchni przygotowanej do prowadzenia działalności gospodarczej	WZ	0,0	0,0	0,0	100,0	75,0	0,0	55,6	0,0	
		ML	0,0	0,0	0,0	0,0	25,0	0,0	22,2	0,0	
		BZ	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	22,2	0,0	
5.5	usługi biurowe	WZ	0,0	50,0	0,0	0,0	50,0	0,0	80,0	0,0	
		ML	0,0	0,0	0,0	0,0	25,0	0,0	10,0	0,0	
		BZ	0,0	50,0	0,0	0,0	25,0	0,0	10,0	100,0	
5.6	pomoc inwestycyjna w postaci pożyczek, poręczeń	WZ	100,0	0,0	0,0	100,0	60,0	0,0	54,5	0,0	
		ML	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0	0,0	18,2	0,0	
		BZ	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0	0,0	27,3	0,0	
6.1	badania i diagnozowanie parametrów lokalnego rynku pracy	WZ	64,7	33,3	75,0	57,1	40,0	0,0	75,0	66,7	
		ML	35,3	66,7	25,0	42,9	60,0	0,0	25,0	33,3	
		BZ	54,5	33,3	100,0	66,7	50,0	100,0	80,0	75,0	
6.2	tworzenie banku informacji o zawodach deficytowych i nadwyżkowych	WZ	4,5	0,0	0,0	16,7	0,0	0,0	0,0	0,0	
		ML	40,9	66,7	0,0	16,7	50,0	0,0	20,0	25,0	
		BZ	56,5	33,3	69,2	45,5	25,0	0,0	71,4	50,0	
6.3	prowadzenie banku danych bezrobotnych poszukujących pracy	WZ	0,0	0,0	0,0	9,1	25,0	0,0	0,0	0,0	
		ML	43,5	66,7	30,8	45,5	50,0	0,0	28,6	50,0	
		BZ	50,0	0,0	63,6	80,0	50,0	0,0	100,0	57,1	
6.4	prowadzenie banku danych studentów i absolwentów poszukujących pracy	WZ	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14,3	
		ML	50,0	0,0	36,4	20,0	50,0	0,0	0,0	28,6	
		BZ	60,9	16,7	64,3	75,0	50,0	100,0	41,7	83,3	
6.5	prowadzenie banku danych informacji o firmach i ofertach pracy	WZ	4,3	0,0	0,0	16,7	0,0	0,0	16,7	0,0	
		ML	34,8	83,3	35,7	8,3	50,0	0,0	41,7	16,7	
		BZ	55,0	100,0	66,7	0,0	66,7	100,0	75,0	80,0	
6.6	prowadzenie banku informacji o stażach i praktykach	WZ	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	25,0	0,0	
		ML	45,0	0,0	33,3	100,0	33,3	0,0	0,0	20,0	
		BZ	62,5	63,6	57,1	57,1	66,7	66,7	27,3	41,7	

PROJEKT WSPÓLFINANSOWANY PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

7.1	organizacja imprez / spotkań poświęconych zagadnieniom związanym z rynkiem pracy	WZ	0,0	18,2	0,0	0,0	4,8	0,0	9,1	8,3
		ML	37,5	18,2	42,9	42,9	28,6	33,3	63,6	50,0
		BZ	46,2	0,0	42,9	66,7	71,4	0,0	12,5	50,0
7.2	organizacja targów pracy	WZ	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	25,0	16,7
		ML	53,8	0,0	57,1	33,3	28,6	0,0	62,5	33,3
		BZ	76,9	44,4	54,5	50,0	59,4	50,0	38,5	61,5
7.3	działania na rzecz edukacji	WZ	7,7	11,1	0,0	0,0	9,4	25,0	7,7	15,4
		ML	15,4	44,4	45,5	50,0	31,3	25,0	53,8	23,1
		BZ	72,7	58,8	64,3	71,4	68,2	50,0	44,4	37,5
7.4	realizacja działań w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji za	WZ	0,0	11,8	0,0	0,0	9,1	0,0	5,6	12,5
		ML	27,3	29,4	35,7	28,6	22,7	50,0	50,0	50,0
		BZ	83,3	68,4	72,2	57,4	66,7	0,0	57,1	58,3

WZ - Wzrasta; ML - Maleje; PZ - Pozostaje bez zmian 0 - brak danych

Tabela nr 8.
Trend liczebności klientów wyszczególnionych usług rynku pracy oferowanych w poszczególnych subregionach woj. śląskiego; (N=600, w %)

LP	RODZAJ USŁUGI	LICZBA USŁUG	LICZEBNOŚĆ GRUP PODMIOTÓW BIORĄCYCH UDZIAŁ W BADANIU W SUBREGIONACH							
			często- chowski	bielski	rybnicki	bytomski	gliwicki	katowicki	sosnowiecki	tyski
1.1	pośrednictwo pracy	WZ	68,4%	81,0%	54,5%	40,0%	69,0%	70,3%	63,0%	20,0%
		ML	21,1%	9,5%	36,4%	40,0%	6,9%	8,1%	14,8%	60,0%
		BZ	10,5%	9,5%	9,1%	20,0%	24,1%	21,6%	22,2%	20,0%
1.2	usługi EURES	WZ	50,0%	83,3%	50,0%	33,3%	75,0%	66,7%	62,5%	50,0%
		ML	50,0%	0,0%	33,3%	33,3%	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%
		BZ	0,0%	16,7%	16,7%	33,3%	25,0%	33,3%	37,5%	0,0%
1.3	poradnictwo zawodowe	WZ	61,1%	85,7%	73,7%	57,1%	50,0%	53,3%	71,4%	75,0%
		ML	11,1%	10,7%	5,3%	28,6%	7,1%	10,0%	9,5%	12,5%
		BZ	27,8%	3,6%	21,1%	14,3%	42,9%	36,7%	19,0%	12,5%
1.4	informacja zawodowa	WZ	50,0%	85,0%	65,0%	50,0%	60,0%	69,6%	65,0%	83,3%
		ML	12,5%	15,0%	5,0%	12,5%	6,7%	4,3%	15,0%	16,7%
		BZ	37,5%	0,0%	30,0%	37,5%	33,3%	26,1%	20,0%	0,0%
1.5	planowanie rozwoju zawodowego	WZ	80,0%	93,8%	57,1%	28,6%	45,5%	52,4%	56,3%	50,0%
		ML	10,0%	0,0%	14,3%	14,3%	9,1%	4,8%	18,8%	25,0%
		BZ	10,0%	6,3%	28,6%	57,1%	45,5%	42,9%	25,0%	25,0%
1.6	pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy	WZ	55,2%	71,1%	75,0%	50,0%	59,3%	52,8%	62,1%	57,1%
		ML	13,8%	7,9%	12,5%	33,3%	3,7%	11,1%	20,7%	14,3%
		BZ	31,0%	21,1%	12,5%	16,7%	37,0%	36,1%	17,2%	28,6%
2.1	treningi i warsztaty umiejętności osobistych	WZ	56,0%	71,1%	64,3%	50,0%	64,0%	54,9%	66,7%	80,0%
		ML	16,0%	6,7%	10,7%	14,3%	16,0%	17,6%	8,3%	6,7%
		BZ	28,0%	22,2%	25,0%	35,7%	20,0%	27,5%	25,0%	13,3%
2.2	organizowanie szkoleń	WZ	57,4%	57,1%	60,5%	57,1%	53,5%	57,3%	51,9%	67,9%
		ML	16,7%	18,2%	11,6%	10,7%	27,9%	12,2%	21,2%	14,3%
		BZ	25,9%	24,7%	27,9%	32,1%	18,6%	30,5%	26,9%	17,9%
2.3	podwyższenie i uzupełnienie wykształcenia ogólnego i zawodowego	WZ	66,7%	65,0%	46,7%	50,0%	38,9%	60,0%	43,8%	28,6%
		ML	11,1%	15,0%	13,3%	0,0%	16,7%	20,0%	18,8%	28,6%
		BZ	22,2%	20,0%	40,0%	50,0%	44,4%	20,0%	37,5%	42,9%
2.4	prowadzenie klubów pracy	WZ	100,0%	66,7%	75,0%	100,0%	40,0%	57,1%	71,4%	66,7%
		ML	0,0%	0,0%	12,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
		BZ	0,0%	33,3%	12,5%	0,0%	60,0%	42,9%	28,6%	33,3%
3.1	organizacja staży i praktycznego przygotowania zawodowego	WZ	53,3%	66,7%	66,7%	83,3%	80,0%	63,2%	58,8%	71,4%
		ML	13,3%	8,3%	16,7%	16,7%	10,0%	5,3%	11,8%	0,0%
		BZ	33,3%	25,0%	16,7%	0,0%	10,0%	31,6%	29,4%	28,6%
3.2	organizowanie zatrudnienia	WZ	57,9%	57,9%	63,2%	50,0%	83,3%	54,2%	78,3%	55,6%
		ML	15,8%	5,3%	10,5%	33,3%	8,3%	8,3%	4,3%	11,1%
		BZ	26,3%	36,8%	26,3%	16,7%	8,3%	37,5%	17,4%	33,3%
3.3	refundacje kosztów wynagrodzeń wypłacanych np.	WZ	100,0%	100,0%	75,0%	50,0%	66,7%	33,3%	66,7%	100,0%
		ML	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	33,3%	0,0%

PROJEKT WSPÓLFINANSOWANY PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

	młodym pracownikom	BZ	0,0%	0,0%	25,0%	50,0%	33,3%	66,7%	0,0%	0,0%
4.1	doradztwo prawne	WZ	75,0%	100,0%	62,5%	25,0%	60,0%	50,0%	70,0%	83,3%
		ML	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%	0,0%	16,7%	0,0%	0,0%
		BZ	25,0%	0,0%	37,5%	25,0%	40,0%	33,3%	30,0%	16,7%
4.2	reprezentowanie interesów grup pracujących obrona interesów i praw pracodawców	WZ	100,0%	83,3%	66,7%	0,0%	50,0%	40,0%	71,4%	100,0%
		ML	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	20,0%	14,3%	0,0%
		BZ	0,0%	16,7%	33,3%	100,0%	50,0%	40,0%	14,3%	0,0%
4.3	współdziałanie z organami władzy samorządowej i państwowej, związkami zawodowymi, partiami politycznym	WZ	40,0%	42,9%	44,4%	0,0%	100,0%	42,9%	58,8%	60,0%
		ML	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%	5,9%	0,0%
		BZ	60,0%	57,1%	55,6%	50,0%	0,0%	57,1%	35,3%	40,0%
5.1	ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do wiedzy, szkoleń oraz informacji gospodarczej	WZ	100,0%	57,1%	77,8%	66,7%	33,3%	45,0%	90,0%	50,0%
		ML	0,0%	14,3%	11,1%	0,0%	33,3%	20,0%	0,0%	0,0%
		BZ	0,0%	28,6%	11,1%	33,3%	33,3%	35,0%	10,0%	50,0%
5.2	wsparcie w pozyskiwaniu dofinansowywania polskich przedsiębiorców w realizacji inwestycji i rozwoju kadr	WZ	100,0%	75,0%	85,7%	50,0%	50,0%	54,5%	57,1%	0,0%
		ML	0,0%	12,5%	14,3%	0,0%	25,0%	9,1%	14,3%	0,0%
		BZ	0,0%	12,5%	0,0%	50,0%	25,0%	36,4%	28,6%	100,0%
5.3	profesjonalne doradztwo organizacyjne, ekonomiczne i prawne dla MSP	WZ	50,0%	57,1%	66,7%	66,7%	33,3%	52,9%	83,3%	100,0%
		ML	0,0%	14,3%	16,7%	0,0%	0,0%	17,6%	0,0%	0,0%
		BZ	50,0%	28,6%	16,7%	33,3%	66,7%	29,4%	16,7%	0,0%
5.4	najem powierzchni przygotowanej do prowadzenia działalności gospodarczej	WZ	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	60,0%	66,7%	100,0%
		ML	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%	20,0%	33,3%	0,0%
		BZ	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%	20,0%	0,0%	0,0%
5.5	usługi biurowe	WZ	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	33,3%	100,0%	50,0%
		ML	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	33,3%	0,0%	0,0%
		BZ	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	33,3%	0,0%	50,0%
5.6	pomoc inwestycyjna w postaci pożyczek, poręczeń	WZ	0,0%	66,7%	100,0%	0,0%	0,0%	50,0%	66,7%	100,0%
		ML	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	25,0%	33,3%	0,0%
		BZ	0,0%	33,3%	0,0%	0,0%	100,0%	25,0%	0,0%	0,0%
6.1	badania i diagnozowanie parametrów lokalnego rynku pracy	WZ	33,3%	63,6%	66,7%	66,7%	40,0%	62,5%	60,0%	100,0%
		ML	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
		BZ	66,7%	36,4%	33,3%	33,3%	60,0%	37,5%	40,0%	0,0%
6.2	tworzenie banku informacji o zawodach deficytowych i nadwyżkowych	WZ	66,7%	70,0%	57,1%	50,0%	50,0%	66,7%	42,9%	100,0%
		ML	0,0%	0,0%	14,3%	0,0%	0,0%	0,0%	14,3%	0,0%
		BZ	33,3%	30,0%	28,6%	50,0%	50,0%	33,3%	42,9%	0,0%
6.3	prowadzenie banku danych bezrobotnych poszukujących pracy	WZ	75,0%	44,4%	50,0%	62,5%	50,0%	58,3%	45,5%	75,0%
		ML	0,0%	11,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	9,1%	0,0%
		BZ	25,0%	44,4%	50,0%	37,5%	50,0%	41,7%	45,5%	25,0%
6.4	prowadzenie banku danych studentów i absolwentów poszukujących pracy	WZ	80,0%	66,7%	57,1%	50,0%	100,0%	50,0%	57,1%	66,7%
		ML	20,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
		BZ	0,0%	33,3%	42,9%	50,0%	0,0%	50,0%	42,9%	33,3%
6.5	prowadzenie banku danych informacji o firmach i ofertach pracy	WZ	75,0%	47,1%	38,5%	71,4%	80,0%	64,3%	57,1%	75,0%
		ML	0,0%	5,9%	0,0%	14,3%	0,0%	7,1%	14,3%	0,0%
		BZ	25,0%	47,1%	61,5%	14,3%	20,0%	28,6%	28,6%	25,0%
6.6	prowadzenie banku informacji	WZ	100,0%	70,0%	57,1%	50,0%	100,0%	50,0%	40,0%	50,0%

PROJEKT WSPÓLFINANSOWANY PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

	o stażach i praktykach	ML	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	20,0%	0,0%
		BZ	0,0%	30,0%	42,9%	50,0%	0,0%	50,0%	40,0%	50,0%
7.1	organizacja imprez / spotkań poświęconych zagadnieniom związanym z rynkiem pracy	WZ	62,5%	56,3%	53,3%	62,5%	45,5%	52,9%	52,9%	100,0%
		ML	12,5%	0,0%	0,0%	12,5%	18,2%	0,0%	5,9%	0,0%
		BZ	25,0%	43,8%	46,7%	25,0%	36,4%	47,1%	41,2%	0,0%
7.2	organizacja targów pracy	WZ	40,0%	57,1%	22,2%	20,0%	66,7%	50,0%	55,6%	0,0%
		ML	20,0%	14,3%	0,0%	0,0%	16,7%	0,0%	0,0%	0,0%
		BZ	40,0%	28,6%	77,8%	80,0%	16,7%	50,0%	44,4%	0,0%
7.3	działania na rzecz edukacji	WZ	63,6%	50,0%	60,0%	50,0%	55,6%	47,6%	78,6%	40,0%
		ML	18,2%	12,5%	0,0%	0,0%	0,0%	14,3%	7,1%	20,0%
		BZ	18,2%	37,5%	40,0%	50,0%	44,4%	38,1%	14,3%	40,0%
7.4	realizacja działań w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji za	WZ	56,3%	70,0%	64,3%	40,0%	62,5%	45,5%	77,8%	57,1%
		ML	6,3%	5,0%	0,0%	0,0%	12,5%	9,1%	5,6%	0,0%
		BZ	37,5%	25,0%	35,7%	60,0%	25,0%	45,5%	16,7%	42,9%

WZ - Wzrasta; ML - Maleje; PZ - Pozostaje bez zmian 0 - brak danych

Tabela nr 9.
 Struktura źródeł finansowania poszczególnych usług rynku pracy w podmiotach reprezentowanych w badaniu,
 (N=600, w %, wielokrotność wyboru)

Lp.	RODZAJ OFEROWANEJ USŁUGI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA								Σ
		PEFS	PBP	PPF	PR	PJST	Inne	PUE	PRS	
1.	Usługi związane z pomocą w znalezieniu i podjęciu przez klienta pracy,	19,7%	13,7%	17,1%	24,9%	4,7%	11,9%	1,5%	6,6%	100,0%
1.1	pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy	16,9%	12,5%	13,3%	16,9%	5,1%	20,4%	3,1%	11,8%	100,0%
1.2	pośrednictwo pracy	17,1%	28,6%	10,0%	30,0%	4,3%	7,1%	0,0%	2,9%	100,0%
1.3	poradnictwo zawodowe	19,9%	13,0%	20,3%	29,3%	3,7%	9,8%	0,4%	3,7%	100,0%
1.4	informacja zawodowa	22,6%	14,5%	16,7%	27,1%	5,0%	7,2%	1,4%	5,4%	100,0%
1.5	planowanie rozwoju zawodowego	21,4%	15,6%	15,6%	25,4%	6,4%	9,2%	1,2%	5,2%	100,0%
1.6	usługi EURES	19,3%	10,3%	20,2%	24,9%	4,0%	12,5%	1,6%	7,2%	100,0%
2.	Usługi związane z podnoszeniem kwalifikacji, umiejętności, wiedzy klientów,	12,2%	11,1%	14,3%	29,4%	4,6%	22,5%	2,5%	3,5%	100,0%
2.1	organizowanie szkoleń	13,4%	9,8%	15,7%	32,0%	5,0%	19,3%	1,4%	3,4%	100,0%
2.2	treningi i warsztaty umiejętności osobistych	9,8%	9,5%	13,3%	28,3%	5,2%	26,7%	3,3%	4,0%	100,0%
2.3	podwyższenie i uzupełnienie wykształcenia ogólnego i zawodowego	15,6%	12,4%	15,6%	28,0%	2,8%	21,1%	1,8%	2,8%	100,0%
2.4	prowadzenie klubów pracy	20,3%	31,1%	13,5%	29,7%	1,4%	0,0%	1,4%	2,7%	100,0%
3.	Wspieranie zatrudnienia,	14,6%	21,3%	14,6%	23,8%	5,7%	12,4%	2,3%	5,3%	100,0%
3.1	organizowanie zatrudnienia	13,7%	22,3%	16,0%	26,3%	5,1%	10,3%	2,3%	4,0%	100,0%
3.2	organizacja staży i praktycznego przygotowania zawodowego	15,7%	18,5%	14,4%	19,9%	6,0%	16,2%	2,8%	6,5%	100,0%
3.3	refundacje kosztów wynagrodzeń wypłacanych np. młodocianym pracownikom	13,0%	30,4%	10,9%	32,6%	6,5%	2,2%	0,0%	4,3%	100,0%
4.	Szeroko rozumiane reprezentowanie interesów poszczególnych uczestników rynku pracy	21,5%	12,6%	20,6%	25,1%	5,8%	7,6%	2,2%	4,5%	100,0%
4.1	doradztwo prawne	17,0%	10,6%	24,5%	28,7%	6,4%	5,3%	1,1%	6,4%	100,0%
4.2	współdziałanie z organami władzy samorządowej i państwowej, związkami zawodowymi, partiami politycznymi w zakresie związanym z ochroną praw bezrobotnych	17,1%	9,8%	12,2%	22,0%	4,9%	19,5%	4,9%	9,8%	100,0%
4.3	reprezentowanie interesów grup pracujących obrona interesów i praw pracodawców	28,4%	15,9%	20,5%	22,7%	5,7%	4,5%	0,0%	2,3%	100,0%

PROJEKT WSPÓLFINANSOWANY PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

5.	Wsparcie organizacyjne, ekonomiczne, dla przedsiębiorców,	10,3%	9,7%	7,7%	24,2%	12,3%	22,8%	3,7%	9,4%	10,3%
5.1	ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do wiedzy, szkoleń oraz informacji gospodarczej,	9,1%	12,7%	9,1%	23,6%	12,7%	22,7%	3,6%	6,4%	100,0%
5.2	profesjonalne doradztwo organizacyjne, ekonomiczne i prawne dla MŚP:	11,3%	13,8%	6,3%	31,3%	11,3%	17,5%	2,5%	6,3%	100,0%
5.3	wsparcie w pozyskiwaniu dofinansowywania polskich przedsiębiorców w realizacji inwestycji i rozwoju kapitału ludzkiego	6,8%	8,2%	6,8%	21,9%	8,2%	31,5%	5,5%	11,0%	100,0%
5.4	pomoc inwestycyjna w postaci pożyczek, poręczeń	4,5%	4,5%	9,1%	22,7%	13,6%	22,7%	4,5%	18,2%	100,0%
5.5	usługi biurowe	20,0%	0,0%	13,3%	13,3%	13,3%	26,7%	3,3%	10,0%	100,0%
5.6	najem powierzchni przygotowanej do prowadzenia działalności	13,9%	5,6%	2,8%	25,0%	19,4%	13,9%	2,8%	16,7%	100,0%
6.	Prowadzenie banków informacji związanych z rynkiem pracy,	20,1%	26,2%	11,7%	20,3%	3,0%	7,5%	2,8%	8,4%	20,1%
6.1	prowadzenie banku danych informacji o firmach i ofertach pracy	16,7%	28,3%	15,0%	16,7%	3,3%	8,3%	0,0%	11,7%	100,0%
6.2	prowadzenie banku danych bezrobotnych poszukujących pracy	11,1%	33,3%	12,7%	22,2%	3,2%	6,3%	3,2%	7,9%	100,0%
6.3	badania i diagnozowanie parametrów lokalnego rynku pracy	23,9%	23,9%	12,5%	19,3%	2,3%	6,8%	3,4%	8,0%	100,0%
6.4	tworzenie banku informacji o zawodach deficytowych i nadwyżkowych	28,0%	20,0%	4,0%	22,0%	2,0%	10,0%	2,0%	12,0%	100,0%
6.5	prowadzenie banku informacji o stażach i praktykach	20,4%	21,3%	14,8%	20,4%	2,8%	8,3%	1,9%	10,2%	100,0%
6.6	prowadzenie banku danych studentów i absolwentów poszukujących pracy	20,3%	33,9%	6,8%	22,0%	5,1%	5,1%	0,0%	6,8%	100,0%
7.	Działania edukacyjne/informacyjne/promocyjne służące wymianie informacji Dotyczących rynku pracy lub organizacja konferencji, spotkań, seminariów, paneli dyskusyjnych,	19,0%	15,1%	13,1%	23,4%	6,7%	11,0%	4,3%	7,4%	19,0%
7.1	realizacja działań w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej	17,2%	14,6%	13,9%	24,5%	6,6%	9,9%	4,0%	9,3%	100,0%
7.2	działania na rzecz edukacji	30,4%	19,0%	11,4%	15,2%	6,3%	5,1%	6,3%	6,3%	100,0%
7.3	organizacja spotkań poświęconych zagadnieniom związanym z rynkiem pracy	16,0%	12,2%	12,8%	22,4%	7,7%	16,0%	5,8%	7,1%	100,0%
7.4	organizacja targów pracy	18,0%	16,3%	13,5%	27,0%	6,2%	10,1%	2,2%	6,7%	100,0%
ŚREDNIA:		16,2%	14,5%	14,5%	25,6%	5,4%	15,3%	2,5%	5,9%	16,2%

OPIS METODOLOGII BADAWCZEJ

Metodologia procesu badawczego obejmująca poszczególne elementy gromadzenia i analizy danych została zaprojektowana zgodnie z założeniami teorii ugruntowanej (*the grounded theory*). Teoria ugruntowana jest systemem metodologicznym uprawianym w socjologii, którego podwaliny teoretyczne zapoczątkowało wspólne opracowanie Anselma Straussa oraz Barneya Glasera zaprezentowane w 1967 w książce *The Discovery of Grounded Theory*⁴⁹ i rozwijane w kolejnych opracowaniach B. Glasera (1978)⁵⁰, A.L. Straussa (1987)⁵¹, A. L. Straussa i J. Corbin (1990)⁵² i innych. Aktualnie teoria ugruntowana znajduje swoich orędowników wśród badaczy reprezentujących wiele prestiżowych środowisk akademickich tj. (m.in. na Harvard University czy University of California Berkeley). W Polsce teoria ugruntowana jest najbardziej rozpowszechniona w środowisku akademickim Uniwersytetu Łódzkiego, gdzie swoje prace badawcze i dydaktyczne prowadzi prof. Krzysztof Konecki (2000⁵³, 2005⁵⁴, 2008⁵⁵) - prekursor i orędownik zastosowania teorii ugruntowanej w badaniach socjologicznych prowadzonych w kraju.

Teoria ugruntowana zrodziła się z kontestacji wyników badań uzyskiwanych z zastosowaniem dotychczasowych metod ilościowych i tradycyjnych metod budowania teorii. Opiera się na założeniu, że poznanie i właściwe zrozumienie badanej rzeczywistości społecznej jest najbardziej wiarygodne z perspektywy kreujących ją aktorów. Założenia teorii ugruntowanej polegają na odejściu od tradycyjnego funkcjonalistycznego sposobu konceptualizacji procesu badawczego, w którym badacz dokonuje analizy diagnozowanych zjawisk i procesów według przyjętych uprzednio założeń teoretycznych. Zwolennicy zastosowania teorii ugruntowanej podkreślają, że tego typu podejście może powodować pewne ograniczenia poznawcze, ponieważ badacz koncentruje się na potwierdzaniu lub odrzucaniu własnych założeń i hipotez badawczych.

⁴⁹ Glaser Barney i Anselm L. Strauss. 1967. *Discovery of Grounded Theory : Strategies for Qualitative Research*. Chicago : Aldine.

⁵⁰ Glaser, BG 1978, *Theoretical Sensitivity*, Sociology Press, Mill Valley.

⁵¹ Strauss, Anselm L. 1987. *Qualitative Analysis for Social Scientists*, Cambridge: Cambridge University Press.

⁵² Strauss A., Corbin J., 1990, *Basics of Qualitative Research*, London: Sage.

⁵³ Konecki, K. 2000. *Studia z metodologii badań jakościowych. Teoria ugruntowana*. Warszawa: PWN.

⁵⁴ Konecki, K. 2005. *Wizualne wyobrażenia. Główne strategie badawcze w socjologii wizualnej a metodologia teorii ugruntowanej*. *Przegląd Socjologii Jakościowej*, Tom 1, no 1, 2005.

⁵⁵ Konecki, K. 2008. *Wizualna teoria ugruntowana. Rodziny kodowania wykorzystywane w analizie wizualnej.* *Przegląd Socjologii Jakościowej*, Tom IV Numer 3. Pobrany Miesiąc, 10, Rok 2009, http://www.qualitativesociologyreview.org/PL/archive_pl.php

Ogranicza to proces badawczy do informacji, które badacz odnosi jedynie do własnych projekcji. Metodologia badawcza z wykorzystaniem teorii ugruntowanej polega na budowaniu teorii w oparciu o systematycznie zbierane dane empiryczne (B.Glaser, A.Strauss, 1967, s.1-2; B.Glaser 1978, s. 2). *Teoria wyłania się tutaj, w trakcie systematycznie prowadzonych badań terenowych, z danych empirycznych, które bezpośrednio odnoszą się do obserwowanej części rzeczywistości społecznej. Hipotezy, pojęcia i własności pojęć są budowane w trakcie badań empirycznych oraz w trakcie badań są one modyfikowane i weryfikowane. Tak więc budowanie teorii jest ściśle związane z samym długotrwałym procesem badawczym (K. Konecki, 2000).*

Zgodnie z założeniami teorii ugruntowanej w przedmiotowym badaniu inicjacja procesu badawczego odbywała się bez przyjmowania jakichkolwiek hipotez badawczych, czy ściśle sprecyzowanej ścieżki postępowania związanej ze sposobem pozyskiwania informacji ich źródłami, charakterem, zakresem, wykorzystywanymi technikami i narzędziami badawczymi. Jedynym przyjętym założeniem było wykorzystanie w procesie badawczym uzupełniających się wzajemnie ilościowych i jakościowych metod gromadzenia i analizy danych. Proces konstrukcji architektury procesu badawczego był ściśle podporządkowany wytyczonym celom badawczym.

Przedmiot i cele procesu badawczego

Głównym celem badania prowadzonego w tym obszarze jest zgromadzenie wiedzy o podmiotach działających w obszarze rynku pracy oraz dokonanie analizy specyfiki ich funkcjonowania na regionalnym i subregionalnych rynkach pracy w woj. śląskim. Osiągnięcie celu głównego wytyczonego w tym obszarze zostało zaplanowane poprzez realizację sekwencji zadań badawczych podporządkowanych następującym celom szczegółowym badania:

- analiza funkcjonowania rynku pracy w regionie i podregionach,
- stworzenie list podmiotów aktywnych na rynku pracy w poszczególnych grupach,
- analiza specyfiki funkcjonowania poszczególnych grup podmiotów na rynku pracy,
- stworzenie i operacjonalizacja zintegrowanego wskaźnika aktywności grup podmiotów na rynku pracy oraz metodologii jego obliczania i pomiaru:
  - wyznaczenie kryteriów aktywności na rynku pracy,
  - operacjonalizacja wskaźnika,
  - pomiar aktywności grup podmiotów na rynku pracy w układzie regionalnym i subregionalnym,
- analiza zakresu działań wybranych grup podmiotów aktywnych na rynku pracy w układzie regionalnym i subregionalnym.

Dla osiągnięcia wyszczególnionych powyżej celów w procesie badawczym zastosowano zestaw metod i technik badawczych odpowiednio (zgodnie z założeniami teorii ugruntowanej) dostosowanych do prowadzonych na poszczególnych etapach analiz.

Metody i techniki gromadzenia i analizy danych

W procesie badawczym punktem wyjścia do badań pierwotnych (jakościowych i ilościowych) mających na celu identyfikację podmiotów **aktywnych** na rynku pracy były badania wtórne z wykorzystaniem **Analizy Danych Zastanych (Desk Research)**.

Analiza Danych Zastanych (Desk Research)

Analiza Danych Zastanych została wykorzystana do zoperacjonalizowania kryteriów definiujących przynależność określonych organizacji do grupy podmiotów działających w obszarze rynku pracy oraz określenie czynników determinujących poziom ich aktywności. W trakcie badania została dokonana wstępna strukturyzacja zidentyfikowanych podmiotów działających na rynku pracy w określone heterogeniczne grupy.

Źródłami informacji wykorzystanymi do Analizy Danych Zastanych były:

- Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.⁵⁶
- Serwisy internetowe zawierające informacje o podmiotach aktywnych na rynku pracy.
- Informacje pochodzące z dostępnych publikacji prezentujących wyniki badań dotyczących charakterystyki śląskiego rynku pracy⁵⁷.

Analizy Danych Zastanych stała się podstawą dla opracowania koncepcji przygotowania i realizacji badań pierwotnych (ilościowych i jakościowych) niezbędnych dla osiągnięcia wszystkich wytyczonych celów szczegółowych badania. Informacje uzyskane w trakcie tej analizy stały się podstawą do opracowania narzędzi badawczych wykorzystywanych w badaniach pierwotnych.

Indywidualne Wywiady Pogłębione - IDI

Badania pierwotne zostały zainicjowane badaniami jakościowymi zrealizowanymi za pomocą techniki Indywidualnych Wywiadów Pogłębionych. Ich celem było pogłębienie informacji uzyskanych w trakcie Analizy Danych Zastanych dotyczących specyfiki funkcjonowania

⁵⁶ Dz. U. z 2008 r Nr 69, poz. 415, z późn. zm.

⁵⁷ W analizie danych zastanych wykorzystywane były głównie publikacje dotyczące śląskiego rynku pracy publikowane na stronach WUP w Katowicach, ze względu na ich najbardziej aktualny charakter; http://www.wup-katowice.pl/badania_i_analizy/wyniki_badan_i_analiz/analizy

poszczególnych grup podmiotów i ich aktywności na rynku pracy. Ponadto informacje uzyskiwane w trakcie IDI posłużyły do sprecyzowania narzędzia badawczego opracowanego do badań ilościowych.

Indywidualne Wywiady Pogłębione zostały przeprowadzone z reprezentantami (kierownikami placówek lub kompetentnymi osobami oddelegowanymi przez nich do udziału w badaniu) poszczególnych grup podmiotów działających na śląskim rynku pracy wyodrębnionych w trakcie Analizy Danych Zastanych.

Dobór próby do badań jakościowych posiadał charakter celowy. Ze względu na cel badania jakim była eksploracja informacji dotyczących profilu działalności poszczególnych typów podmiotów aktywnych na rynku pracy głównym kryterium doboru próby było zróżnicowanie ze względu na rodzaj reprezentowanych organizacji. Na tym etapie realizowanych badań nie odgrywało większego znaczenia zróżnicowanie próby ze względu na lokalizację, zatem kryterium to nie zostało zastosowane. Większe znaczenie posiadał natomiast fakt czynnej aktywności podmiotów. Dlatego badania zostały przeprowadzone jedynie w tych jednostkach, które były aktywne w ciągu ostatnich 12 miesięcy udzielając różnego rodzaju usług dla minimum 100 klientów⁵⁸

Z przedstawicielem każdego z wymienionych typów podmiotów działających w obszarze rynku pracy został zrealizowany 1 wywiad. Kompletny rozkład próby badawczej ilustruje poniższa tabela.

Tabela nr 1
Dobór respondentów do Indywidualnych Wywiadów Pogłębionych

LP.	RODZAJ PRODOMIOTU REPREZENTOWANEGO W BADANIU	Ilość wywiadów
1.	PUBLICZNE SŁUŻBY ZATRUDNIENIA (PSZ),	2
1.1	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach (WUP)+ Filie	1
1.2	Powiatowe Urzędy Pracy (PUP) + Filie	1
2.	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ (OPS),	1
3.	OCHOTNICZE HUFCE PRACY (OHP),	9
3.1	Centra Edukacji i Pracy Młodzieży (CEiPM)	1
3.2	Mobilne Centra Informacji Zawodowej (MCIZ)	1
3.3	Młodzieżowe Centra Kariery (MCK)	1
3.4	Młodzieżowe Biura Pracy (MBP) i ich Filie	1
3.5	Kluby Pracy (KP)	1
3.6	Ośrodki Szkolenia i Wychowania OHP	1
3.7	Hufce Pracy (HP)	1
3.8	Środowiskowe Hufce Pracy (ŚHP)	1
3.9	Gospodarstwa Pomocnicze (GP)	1
4.	AGENCJE ZATRUDNIENIA, (AZ)	4

⁵⁸ W przypadku podmiotów rynku pracy świadczących bardzo specyficzne usługi jak np. Fundusze Rozwoju Przedsiębiorczości, minimalna liczba beneficjentów korzystających z tych usług w ciągu ostatnich 12 miesięcy mogła być mniejsza.

4.1	Agencje Pośrednictwa Pracy (APP),	1
4.2	Agencje Doradztwa Personalnego (ADP),	1
4.3	Agencje Poradnictwa Zawodowego (APZ),	1
4.4	Agencje Pracy Tymczasowej (APT).	1
5.	INSTYTUCJE SZKOLENIOWE (IS)	1
6.	INSTYTUCJE DIALOGU SPOŁECZNEGO (IDS)	3
6.1	Związki Zawodowe lub Organizacje Związków Zawodowych (ZZ),	1
6.2	Organizacje Pracodawców (OP),	1
6.2	Organizacje Pozarządowe prowadzące działalność w zakresie promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy (NGO6),	1
7.	INSTYTUCJE ROZWOJU REGIONALNEGO I LOKALNEGO (IRL)	
7.1	Ośrodki Wspierania Przedsiębiorczości (OWP)	1
7.2	Agencje Rozwoju Lokalnego (ARL),	-
7.3	Agencje Wspierania Przedsiębiorczości (ARP),	1
7.3	Inkubatory Przedsiębiorczości (IPR),	1
7.4	Instytucje Partnerstwa Lokalnego (IPL),	1
7.5	Gminne Centra Informacji (GCI),	1
7.6	Fundusze Rozwoju Przedsiębiorczości (FRP),	1
7.7	Organizacje Pozarządowe: Prowadzące działalność wspomagającą rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości oraz rozwój wspólnot i społeczności lokalnych (NGO7),	-
8.	OŚRODKI KARIERY (OK)	
8.1	Akademickie Biura Karier (ABK)	1
8.2	Szkolne Ośrodki Kariery (SzOK)	1

Z zarejestrowanych nagrań wywiadów zostały opracowane transkrypcje, wykorzystane do analizy jakościowej. Efektem prowadzonych badań była **identyfikacja rodzaju i zakresu działań podejmowanych na lokalnym rynku pracy przez poszczególne typy podmiotów**. W wywiadach zostały ponadto **zidentyfikowane czynniki determinujące poziom aktywności poszczególnych grup podmiotów w obszarze rynku pracy**.

Na podstawie danych uzyskanych w trakcie IDI zostało doprecyzowane narzędzie badawcze do badań ilościowych umożliwiające dokonanie oceny wartości poszczególnych czynników decydujących o aktywności poszczególnych podmiotów w obszarze rynku pracy. Rezultatem prowadzonych badań było ponadto poszerzenie listy zidentyfikowanych podmiotów działających w obszarze rynku pracy o dodatkową grupę instytucji podejmującą działania w tym obszarze, czyli Ośrodki Pomocy Społecznej. Znalazło to odzwierciedlenie w zrealizowanych w kolejnym etapie procesu badawczego badaniach ilościowych⁵⁹.

Przebieg procesu gromadzenia danych jakościowych

Badania jakościowe realizowane techniką Indywidualnych Wywiadów Pogłębionych zostały zrealizowane w drugim i trzecim tygodniu sierpnia 2009, z przedstawicielami każdego grupy

⁵⁹ Na etapie realizacji badań ilościowych Instytucje Edukacyjne były reprezentowane przez działające w ich strukturach Akademickie Biura Karier oraz Szkolne Ośrodki Kariery. W trakcie konsultacji eksperckich projektu raportu końcowego została jednakże wyodrębniona dodatkowa osobna grupa Instytucji Edukacyjnych, a także podgrupa Agencji Rozwoju Lokalnego, oraz Organizacji Pozarządowych działających na rzecz rozwoju regionalnego. Niestety te grupy i podgrupy podmiotów nie były bezpośrednimi uczestnikami badań ilościowych.

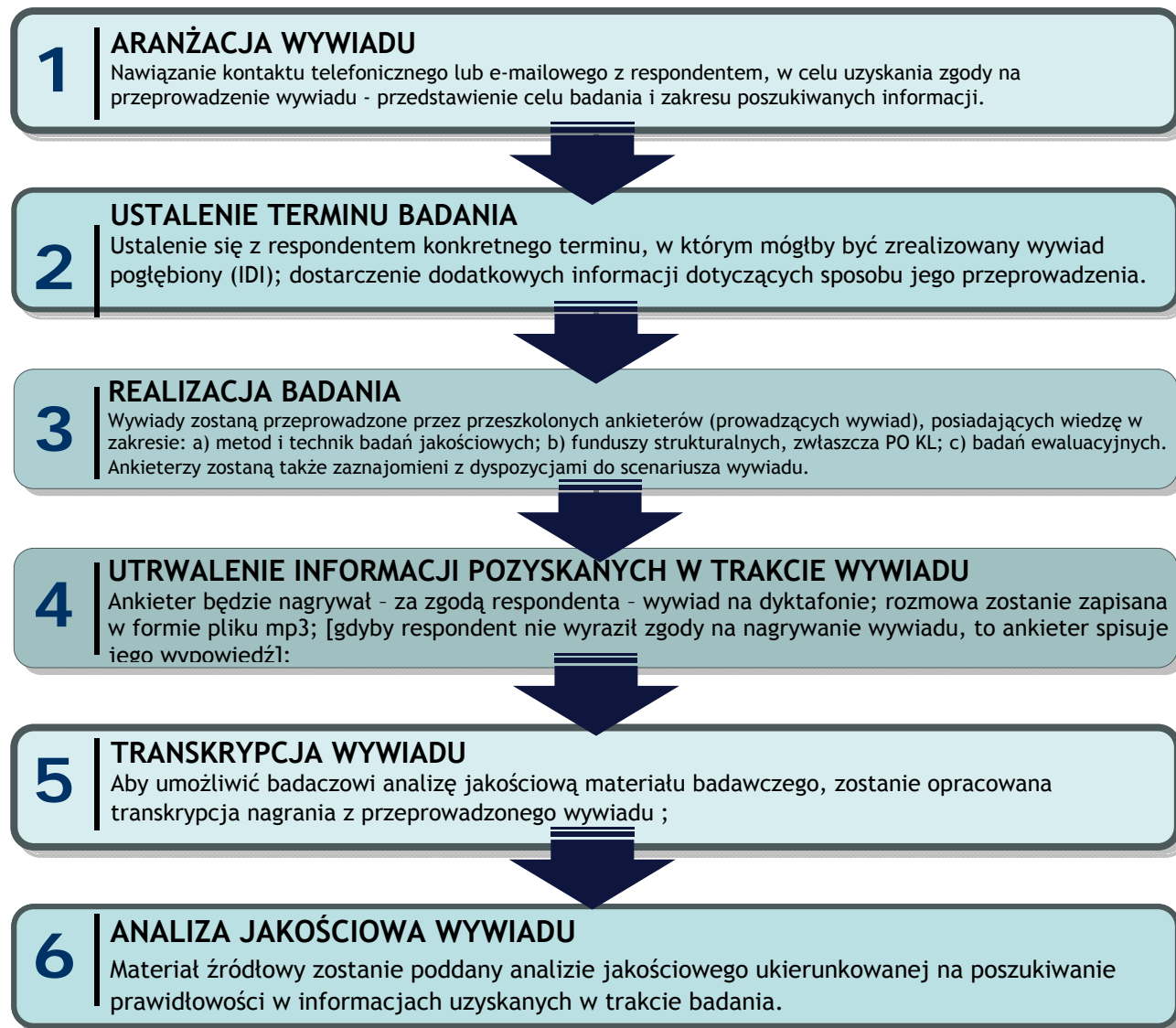

podmiotów wytyczonej w doborze próby. Realizacja badania została zorganizowana według określonego planu, przedstawionego na poniższym schemacie.

Schemat nr 1.

Plan realizacji badania techniką Indywidualnych Wywiadów Pogłębionych - IDI.

Źródło: Opracowania wewnętrzne ASM

Indywidualne Wywiady Pogłębione zostały przeprowadzone przez przeszkolonych ankieterów, którzy, posiadali odpowiednią wiedzę i doświadczenie w zakresie stosowanej techniki badawczej oraz dotyczącą tematyki badania wynikającą z treści narzędzia badawczego (scenariusza wywiadu)

Zrealizowane wywiady zostały zarejestrowane na nośniku elektronicznym (dyktafon), o czym każdorazowo respondenci zostali poinformowani i wyrazili na to zgodę. Zakładano, że w przypadku braku zgody respondenta na nagrywanie rozmowy, ankieter będzie sporządzał notatki, jednakże ostatecznie nie odnotowano takich przypadków podczas realizacji badania. Uzyskany w trakcie prowadzonych badań materiał badawczy został poddany analizie jakościowej i wykorzystany w niniejszym opracowaniu.

Wspomagane komputerowo bezpośrednio wywiady telefoniczne - CATI

Kolejnym etapem procesu badawczego była realizacja badań ilościowych. Ze względu na krótki czas dedykowany na gromadzenie i analizę danych, badania ilościowe zostały zrealizowane z wykorzystaniem techniki Wspomaganych Komputerowo Wywiadów Telefonicznych - CATI, na łącznej próbie (N=600) respondentów. Celem badania ilościowego było pozyskanie informacji dotyczących następujących obszarów:

- **Ocena czynników determinujących aktywność poszczególnych grup podmiotów w obszarze rynku pracy,**
- **Dokonanie pomiaru aktywności poszczególnych grup podmiotów zgodnie z opracowaną metodologią jego obliczania.**

Ponadto celem badania ilościowego było uzyskanie informacji wykorzystanych do dalszych opracowań związanych z identyfikacją potrzeb informacyjnych poszczególnych grup podmiotów aktywnych na rynku pracy oraz źródeł informacji dotyczących rynku pracy generowanych w poszczególnych grupach podmiotów.

Wywiady zostały przeprowadzone z przedstawicielami kadry kierowniczej lub kompetentnymi osobami oddelegowanymi przez kadre kierowniczą do udziału w badaniu, posiadającymi wiedzę dotyczącą rodzajów prowadzonej aktywności we własnych strukturach organizacyjnych. Badaniem zostały objęte jedynie te podmioty, które w ciągu ostatnich 12 miesięcy prowadziły czynną działalność w obszarze rynku pracy.

Dobór respondentów do badania ilościowego został przeprowadzony w sposób celowo-kwotowy zapewniający odpowiednie zróżnicowanie próby ze względu na rodzaj podmiotów działających w obszarze rynku pracy oraz ich lokalizację.

Założenia metodologiczne dotyczące doboru próby badawczej oraz jej ostateczny rozkład w badaniu zostały przedstawione poniżej.

Rezultatem badania ilościowego były informacje wykorzystane do:

- oceny czynników determinujących poziom aktywności podmiotów w poszczególnych grupach,
- dokonanie pomiaru aktywności podmiotów w poszczególnych grupach objętych badaniem.

Wyniki badania ilościowego zostały wykorzystane do ostatecznej konstrukcji zintegrowanego wskaźnika określającego aktywność poszczególnych podmiotów i grup podmiotów w obszarze rynku pracy.

Przebieg procesu gromadzenia danych ilościowych

Pierwszym etapem przygotowania realizacji badania ilościowego, było stworzenie bazy podmiotów działających w obszarze rynku pracy na terenie woj. śląskiego w poszczególnych grupach. Następnie został dokonany rozkład próby badawczej w sposób optymalizujący reprezentację poszczególnych grup podmiotów aktywnych na rynku pracy w ujęciu regionalnym i subregionalnym.

W związku z tym w grupach, w których liczba zidentyfikowanych podmiotów była mniejsza niż 51 zaplanowano zastosowanie doboru zupełnego. Wywiady w tych grupach były prowadzone w początkowej fazie realizacji badania. W grupach, w których liczba zidentyfikowanych podmiotów w bazie była większa niż 50 rozkład próby został zaplanowany w sposób proporcjonalny do liczby podmiotów działających w poszczególnych subregionach woj. śląskiego. Wywiady w tych grupach były prowadzone w ostatnim etapie realizacji fazy terenowej badania, kiedy wywiady w grupach z doбором zupełnym zostały już przeprowadzone. Wówczas pozostała ilość wywiadów w próbie badawczej miała zostać podzielona proporcjonalnie na ilość podmiotów w poszczególnych grupach i ich lokalizację.

W celu ułatwienia uzyskania rzetelnych informacji dotyczących (np. szacunkowych ilości beneficjentów poszczególnych rodzajów usług) wprowadzono karty wspomagające dla respondentów. Ankieterzy umożliwiali konsultację odpowiedzi respondentów na pytania, które wymagały precyzyjnej wiedzy w określonych obszarach.

Niski poziom responsywności w wytypowanych grupach podmiotów (na poziomie 43%) spowodował, że ostatecznie podjęto kontakt ze wszystkimi podmiotami zarejestrowanymi w bazie. Ostateczny rozkład próby badawczej został przedstawiony w poniższej tabeli, oraz tabeli nr 1 zamieszonej w aneksie (w podziale ze względu na lokalizację).

Tabela nr 2.
Ostateczny rozkład próby badawczej w badaniu telefonicznym CATI (N=600)

Lp.	Rodzaj podmiotu	Ilość wywiadów
1.	PUBLICZNE SŁUŻBY ZATRUDNIENIA (PSZ),	27
1.1	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach (WUP)+ Filie (2)	2
1.2	Powiatowy Urząd Pracy (PUP)	25
2.	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ (OPS),	96
3.	OCHOTNICZE HUFCE PRACY (OHP),	33
3.1	Centra Edukacji i Pracy Młodzieży (CEiPM)	2
3.2	Mobilne Centra Informacji Zawodowej (MCIZ)	1
3.3	Młodzieżowe Centra Kariery (MCK)	1
3.4	Młodzieżowe Biura Pracy (MBP) i ich Filie (14)	13
3.5	Kluby Pracy (KP)	2
3.6	Ośrodki Szkolenia i Wychowania OHP	3
3.7	Hufce Pracy (HP)	6
3.8	Środowiskowe Hufce Pracy (ŚHP)	1
3.9	Gospodarstwa Pomocnicze (GP)	4
4.	AGENCJE ZATRUDNIENIA, (AZ)	107
4.1	Agencje pośrednictwa pracy,	42
4.2	Agencje doradztwa personalnego,	27
4.3	Agencje poradnictwa zawodowego,	9
4.4	Agencje pracy tymczasowej.	29
5.	INSTYTUCJE SZKOLENIOWE (IS)	246
6.	INSTYTUCJE DIALOGU SPOŁECZNEGO (IDS)	15
6.1	Związki zawodowe lub organizacje związków zawodowych,	3
6.2	Organizacje pracodawców,	4
6.3	Organizacje pozarządowe	8
7.	INSTYTUCJE PARTNERSTWA LOKALNEGO (IPL)	3
8.	GMINNE CENTRA INFORMACJI (GCI)	28
9.	AKADEMICKIE BIURA KARIER (ABK)	17
10.	SZKOLNE OŚRODKI KARIERY (SzOK)	8
11.	OŚRODKI WSPIERANIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI (OWP)	4
12.	AGENCJE ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI (ARP),	7
13.	INKUBATORY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	5
13.1	Inkubatory Przedsiębiorczości	4
13.2	Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości (AIP)	1
14	FUNDUSZE ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI (FRP)	4
14.1	Fundusze pożyczkowe	2
14.2	Fundusze doręczeniowe	2
RAZEM:		600

BIBLIOGRAFIA:

Jarmołowicz W., Knapieńska M.: *Polityka państwa na rynku pracy*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, Poznań 2005.

Leksykon pracy, bezrobocia i zabezpieczenia społecznego, red. Sadowski Z., Wach T., Wydawnictwo Biblioteczka Pracownicza, Warszawa 2003.

M. Góra i M. Szatanderska, „Wprowadzenie do analizy rynku pracy - przewodnik”, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2006.

Rynek pracy w województwie śląskim w 2008 roku; Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach, Marzec 2009r.

Efektywność aktywnych programów rynku pracy w województwie śląskim w 2008, Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach, 2008

Glaser Barney i Anselm L. Strauss. 1967. *Discovery of Grounded Theory : Strategies for Qualitative Research*. Chicago : Aldine.

Glaser, BG 1978, *Theoretical Sensitivity*, Sociology Press, Mill Valley.

Strauss, Anselm L. 1987. *Qualitative Analysis for Social Scientists*, Cambridge: Cambridge University Press.

Strauss A., Corbin J., 1990, *Basics of Qualitative Research*, London: Sage.

Konecki, K. 2000. *Studia z metodologii badań jakościowych. Teoria ugruntowana*. Warszawa: PWN.

Konecki, K. 2005. *Wizualne wyobrażenia. Główne strategie badawcze w socjologii wizualnej a metodologia teorii ugruntowanej*. *Przegląd Socjologii Jakościowej*, Tom 1, no 1, 2005.

Konecki, K. 2008. „Wizualna teoria ugruntowana. Rodziny kodowania wykorzystywane w analizie wizualnej.” *Przegląd Socjologii Jakościowej*, Tom IV Numer 3. Rok 2008

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1

Scenariusz Indywidualnych Wywiadów Pogłębionych - Etap I

DYSPOZYCJE DLA MODERATORA	
Lp.	Moduł:
ARANŻACJA WYWIADU:	
1.	<p>Aranżacja dyskusji.</p> <ul style="list-style-type: none"> Wyjaśnienie celów badania. Zakresu poruszanych tematów. Informacja o nagraniu przebiegu rozmowy i zapewnienie anonimowości <p>Formuła aranżacyjna:</p> <p>Wywiad, który z Pan(ią)mem za chwilę przeprowadzę jest działaniem podejmowanym w ramach zlecenia realizowanego przez konsorcjum ASM Centrum Badań i Analiz Rynku w Kutnie oraz Instytut Badań Strukturalnych w Warszawie dla Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach w ramach projektu Program Monitorowania Regionalnego Rynku Pracy. Celem badania jest zgromadzenie informacji o wszelkich działaniach podejmowanych w obszarze rynku pracy na rzecz osób fizycznych i przedsiębiorstw przez różne podmioty aktywne na lokalnym śląskim rynku pracy. Ponadto bardzo zależy nam na poznaniu Pana/i opinii na temat wartości poszczególnych działań dla skutecznego rozwiązywania problemów na lokalnym rynku pracy.</p> <p>Zapraszając Pana/ią do udziału w badaniu zapewniamy poufność wszystkich odpowiedzi. Z jednej strony zobowiązuje nas do tego ustawa o ochronie danych, a z drugiej strony standardy i zasady etyki ankietarskiej. Wyniki tego badania posłużą jedynie do zbiorczego opracowania, w którym mogą pojawić się cytowane wypowiedzi respondentów w określonych tematach, jednakże w sposób uniemożliwiający identyfikację autorów tych wypowiedzi. Badanie zostanie przeprowadzone wśród 29 respondentów reprezentujących różne typy podmiotów aktywnych na lokalnym rynku pracy.</p>
2.	<p>Prezentacja respondenta.</p> <p>Proszę się przedstawić i w kilku słowach określić zakres obowiązków, którymi się Pan/i zajmuje. Od jak dawna pracuje Pan/i na obecnym stanowisku? Czy wcześniej zajmował się Pan/i problematyką związaną z rynkiem pracy?</p>
PROFIL AKTYWNOŚCI REPREZENTOWANEGO PODMIOTU NA LOKALNYM RYNKU PRACY	
3.	<p>Jakiego typu usługi w obszarze rynku pracy oferuje Państwa organizacja? (szkolenia, doradztwo, pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, itp.),</p>
4.	<p>Jakie grupy beneficjentów korzystają z oferowanych przez Państwa usług w obszarze rynku pracy? (Bezrobotni, Pracujący, Uczniowie, Studenci, Przedsiębiorstwa)</p>
5.	<p>Zasięg działania w obszarze rynku pracy? (działania lokalne, regionalne, krajowe i międzynarodowe).</p>
6.	<p>Jakiego rodzaju usług udziela się najwięcej w Pana/i placówce a jakich najmniej i dlaczego?</p>
7.	<p>Jakie usługi spośród oferowanych w Pana/i placówce są najbardziej popularne wśród beneficjentów, a jakie najmniej? Czy to jest uwarunkowane?</p>
KLASYFIKACJA WARTOŚCI POSZCZEGÓLNYCH USŁUG OFEROWANYCH W OBSZARZE RYNKU PRACY	
8.	<p>Jakiego rodzaju usługi rynku pracy są w Pana/i opinii najbardziej wartościowe dla rozwiązywania problemów lokalnego rynku pracy, a jakie najmniej? Od czego zależy wartość poszczególnych</p>

	usług w Pana/i opinii?
9.	Czy potrafiłby Pan sklasyfikować usługi rynku pracy udzielane w Pana/i placówce pod kątem ich wartości?
10.	Jakiego rodzaju czynniki decydują o wartości określonych usług dla rozwiązywania problemów pojawiających się na lokalnym rynku pracy, na którym Państwo działają?
11.	Jakie rodzaje usług są najbardziej odpowiednie dla poszczególnych grup korzystających z nich beneficjentów?
12.	Czy w Pana/i opinii można zaobserwować standaryzację jakości poszczególnych usług rynku pracy świadczonych przez oferujące je podmioty?
DETERMINANTY AKTYWNOŚCI PODMIOTÓW DZIAŁAJĄCYCH NA RYNKU PRACY	
13.	W jaki sposób określił/aby Pan/i stopień aktywności podmiotów działających w obszarze rynku pracy? Czy bardziej istotne jest świadczenie określonych usług pracy (jakość), czy ich ilość, lub ilość korzystających z nich beneficjentów.
14.	Które czynniki decydują w największym stopniu, a które w najmniejszym o poziomie aktywności określonego podmiotu w obszarze rynku pracy. Ilość świadczonych usług? (Szeroki wachlarz dostępnych usług, czy wąski specjalistyczny profil?) Rodzaje świadczonych usług? (Które usługi są najbardziej wartościowe, a które najmniej?) Ilość beneficjentów korzystająca z oferowanych usług? (Ogólna ilość beneficjentów korzystająca ze wszystkich rodzajów usług, oraz ilość beneficjentów korzystająca z określonych grup usług) Ilość pracowników zaangażowanych w organizację określonej usługi lub grupy usług? Inne... Jakież?
15.	W jakim stopniu jakość świadczonych usług w Pana/i opinii rzutuje na poziom aktywności określonych placówek w obszarze rynku pracy? W jaki sposób można mierzyć jakość świadczonych usług w podmiotach działających w obszarze rynku pracy? Czy potrafiłby Pan/i wskazać obiektywne kryteria wg których możliwym byłoby porównanie stopnia aktywności poszczególnych podmiotów działających w obszarze rynku pracy. Jakimi subiektywnymi względami kierował/aby się Pan/i w ocenianiu stopnia aktywności określonego podmiotu w obszarze rynku pracy?
Zakończenie wywiadu.	

Załącznik nr 2 Kwestionariusz Badania Telefonicznego CATI

Nr projektu: P0917

Kwestionariusz Badania Telefonicznego CATI

Dzień Dobry! Nazywam się ..... Jestem ankieterem pracującym dla Instytutu Badawczego ASM Centrum Badań i Analiz Rynku. Na zlecenie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach przeprowadzamy obecnie badanie, którego celem jest pozyskanie informacji dotyczących aktywności podmiotów działających w obszarze rynku pracy oraz ich potrzeb informacyjnych. Badanie to jest realizowane w ramach systemowego projektu badawczego pt. *Program Monitorowania Regionalnego Rynku Pracy* w ramach Poddziałania 6.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

W związku z tym chcielibyśmy poznać Pana/i opinię nt. usług rynku pracy oferowanych przez instytucje rynku pracy i inne podmioty działające w obszarze rynku pracy, w szczególności na temat usług, które oferuje Państwa placówka. Poza tym chcielibyśmy również poznać potrzeby Państwa placówki w zakresie informacji o rynku pracy, które umożliwiłyby Państwu prowadzenie bardziej adekwatnych i skutecznych działań w obszarze rynku pracy. Informacje uzyskane w trakcie badania będą wykorzystane na rzecz poprawy komunikacji i wymiany informacji wśród podmiotów aktywnych na lokalnym śląskim rynku pracy.

Bardzo zależy nam na poznaniu Pana/i opinii. Zapraszając Pana/ią do udziału w badaniu zapewniamy poufność wszystkich odpowiedzi. Z jednej strony zobowiązuje nas do tego ustawa o ochronie danych, a z drugiej strony standardy i zasady etyki ankieterskiej. Wyniki tego badania posłużą jedynie do zbiorczych statystyk. Badanie zostanie przeprowadzone wśród 600 respondentów wywodzących się z różnego typu podmiotów działających w obszarze rynku pracy w woj. śląskim.

I. PYTANIA FILTRUJĄCE:

1. Czy jest Pan/i pracownikiem jednej z wymienionych typów placówek działających w obszarze rynku pracy?
  1. Tak
  2. Nie ➔ zakończyć wywiad

Lp.	Rodzaj organizacji działającej w obszarze rynku pracy w woj. śląskim
1.	PUBLICZNE SŁUŻBY ZATRUDNIENIA (PSZ),
1.1	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach (WUP)+ Filie (2)
1.2	Powiatowy Urząd Pracy (PUP)
2.	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ (OPS),
3.	OCHOTNICZE HUFCE PRACY (OHP),
3.1	Centra Edukacji i Pracy Młodzieży (CEiPM)
3.2	Mobilne Centra Informacji Zawodowej (MCIZ)
3.3	Młodzieżowe Centra Kariery (MCK)
3.4	Młodzieżowe Biura Pracy (MBP) i ich Filie (14)
3.5	Kluby Pracy (KP)
3.6	Ośrodki Szkolenia i Wychowania OHP
3.7	Hufce Pracy (HP)
3.8	Środowiskowe Hufce Pracy (ŚHP)
3.9	Gospodarstwa Pomocnicze (GP)
4.	AGENCJE ZATRUDNIENIA, (AZ)
4.1	Agencje pośrednictwa pracy,
4.2	Agencje doradztwa personalnego,
4.3	Agencje poradnictwa zawodowego,
4.4	Agencje pracy tymczasowej.
5.	INSTYTUCJE SZKOLENIOWE (IS)
6.	INSTYTUCJE DIALOGU SPOŁECZNEGO (IDS)
6.1	Związki zawodowe lub organizacje związków zawodowych,
6.2	Organizacje pracodawców,
6.3	Organizacje pozarządowe
7.	INSTYTUCJE PARTNERSTWA LOKALNEGO (IPL)
8.	GMINNE CENTRA INFORMACJI (GCI)
9.	AKADEMICKIE BIURA KARIER (ABK)
10.	SZKOLNE OŚRODKI KARIERY (SzOK)
11.	OŚRODKI WSPIERANIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI (OWP)
12.	AGENCJE ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI (ARP),
13.	INKUBATORY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
13.1	Inkubatory Przedsiębiorczości
13.2	Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości (AIP)
14	FUNDUSZE ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI (FRP)
14.1	Fundusze pożyczkowe
14.2	Fundusze poręczeniowe

Dla wskazań w punkcie 1 nie zadajemy pytania 30 „Jakich informacji dotyczących rynku pracy oczekivaliby Państwo od Publicznych Służb Zatrudnienia?”

2. Czy w przeciągu 12 miesięcy prowadziliście Państwo czynną działalność w obszarze rynku pracy?
  1. Tak
  2. Nie ➔ zakończyć wywiad
3. Czy należy Pan/i do osób wywodzących się z kadr zarządzających placówką lub osób przez nie delegowanych do reprezentacji placówki w badaniu?
  1. Tak
  2. Nie ➔ zakończyć wywiad

II. DIAGNOZOWANIE AKTYWNOŚCI PLACÓWEK DZIAŁAJĄCYCH W OBSZARZE RYNKU PRACY:

4. Proszę o wskazanie usług rynku pracy, które są oferowane przez Państwa placówkę?
  1. usługi związane z pomocą w znalezieniu i podjęciu przez klienta pracy, *jeśli tak, to:*
    - 1.1. pośrednictwo pracy
    - 1.2. usługi EURES,
    - 1.3. poradnictwo zawodowe,
    - 1.4. informacja zawodowa,
    - 1.5. planowanie rozwoju zawodowego,
    - 1.6. pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy
  2. usługi związane z podnoszeniem kwalifikacji, umiejętności, wiedzy klientów, *jeśli tak, to:*
    - 2.1. treningi i warsztaty umiejętności osobistych,
    - 2.2. organizowanie szkoleń,
    - 2.3. podwyższenie i uzupełnienie wykształcenia ogólnego i zawodowego
    - 2.4. prowadzenie klubów pracy
  3. wspieranie zatrudnienia, *jeśli tak, to:*
    - 3.1. organizacja staży i praktycznego przygotowania zawodowego
    - 3.2. organizowanie zatrudnienia,
    - 3.3. refundacje kosztów wynagrodzeń wypłacanych np. młodocianym pracownikom,
  4. szeroko rozumiane reprezentowanie interesów poszczególnych uczestników rynku pracy, *jeśli tak, to:*
    - 4.1. doradztwo prawne
    - 4.2. reprezentowanie interesów grup pracujących obrona interesów i praw pracodawców
    - 4.3. współdziałanie z organami władzy samorządowej i państwowej, związkami zawodowymi, partiami politycznymi w zakresie związanym z ochroną praw bezrobotnych
  5. wsparcie organizacyjne, ekonomiczne, dla przedsiębiorców, *jeśli tak, to:*
    - 5.1. ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do wiedzy, szkoleń oraz informacji gospodarczej,
    - 5.2. wsparcie w pozyskiwaniu dofinansowywania polskich przedsiębiorców w realizacji inwestycji i rozwoju kapitału ludzkiego
    - 5.3. profesjonalne doradztwo organizacyjne, ekonomiczne i prawne dla MŚP:
    - 5.4. najem powierzchni przygotowanej do prowadzenia działalności gospodarczej
    - 5.5. usługi biurowe
    - 5.6. pomoc inwestycyjna w postaci pożyczek, poręczeń

6. prowadzenie banków informacji związanych z rynkiem pracy, *jeśli tak, to:*
  - 6.1. badania i diagnozowanie parametrów lokalnego rynku pracy,
  - 6.2. tworzenie banku informacji o zawodach deficytowych i nadwyżkowych,
  - 6.3. prowadzenie banku danych bezrobotnych poszukujących pracy,
  - 6.4. prowadzenie banku danych studentów i absolwentów poszukujących pracy,
  - 6.5. prowadzenie banku danych informacji o firmach i ofertach pracy,
  - 6.6. prowadzenie banku informacji o stażach i praktykach
7. działania edukacyjne/informacyjne/promocyjne służące wymianie informacji dotyczących rynku pracy lub organizacja konferencji, spotkań, seminariów, paneli dyskusyjnych, *jeśli tak, to:*
  - 7.1. organizacja imprez / spotkań poświęconych zagadnieniom związanym z rynkiem pracy,
  - 7.2. organizacja targów pracy
  - 7.3. działania na rzecz edukacji
  - 7.4. realizacja działań w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej.

Dla powyżej wskazanych usług zadajemy pytania od 5 do 10

5. Jaka była szacunkowa wartość wszystkich usług rynku pracy udzielanych w Państwa placówce w ciągu ostatnich 12 - m-cy? (Odpowiedzi udzielamy jedynie w odniesieniu do usług które zostały zaznaczone w pytaniu nr 4).

..... PLN

6. Proszę o wskazanie szacunkowych ilości beneficjentów korzystających w Pana/i placówce z udzielanych usług rynku pracy za okres ostatnich 12 miesięcy? (Odpowiedzi udzielamy jedynie w odniesieniu do usług które zostały zaznaczone w pytaniu nr 4).

Rodzaj usługi wyróżnionych w pyt. 4	Szacunkowa liczba beneficjentów

7. Czy w Pana/i placówce występuje sezonowość (kwartały) w świadczeniu poszczególnych usług rynku pracy? (Odpowiedzi udzielamy jedynie w odniesieniu do usług które zostały zaznaczone w pytaniu nr 4).

Rodzaj usługi wyróżnionych w pyt. 4	Sezonowość nie występuje	I	II	III	IV

8. Czy w ciągu ostatnich 3 lat liczba usług rynku pracy oferowana w Pana/i placówce wzrasta, maleje, pozostaje bez zmian w zależności od rodzaju usługi? (Zaznaczyć znak X w odpowiedniej rubryce)

Rodzaj usługi wyróżnionych w pyt. 4	wzrasta	maleje	pozostaje bez zmian

9. Biorąc pod uwagę okres ostatnich 3 lat liczba klientów korzystających z poszczególnych usług rynku pracy oferowanych w Pana/i placówce wzrasta, maleje, pozostaje bez zmian? (Zaznaczyć znak X w odpowiedniej rubryce)

Rodzaj usługi wyróżnionych w pyt. 4	Liczba klientów wzrasta	Liczba klientów maleje	Liczba klientów pozostaje bez zmian

10. Z jakich środków finansowane są poszczególne usługi rynku pracy oferowane w Państwa placówce?

- Publicznych (Budżet Państwa) - (PBP)
- Publicznych (Fundusz Pracy) - (PFP)
- Publicznych (Budżety jednostek samorządu terytorialnego) - (PJST)
- Publicznych (Środki Europejskiego Funduszu Społecznego) - (PEFS)
- Publicznych (inne Fundusze Strukturalne UE) - (PUE)
- Prywatnych pochodzących od klientów - (PR)
- Prywatnych pochodzących od innych podmiotów (np. sponsorów) - (PRS)
- Innych ... jakich .... ?

Rodzaj usługi wyróżnionych w pyt. 4	PBP	PFP	PJST	PEFS	PUE	PR	PRS	Inne

11. Jakie grupy beneficjentów korzystają najczęściej z usług rynku pracy oferowanych w Pana/i placówce? Proszę uszeregować grupy beneficjentów z uwzględnieniem częstotliwości korzystania i ich płci, od najczęściej korzystających do korzystających najmniej, gdzie 1- korzysta najczęściej

Lp.	Grupa Beneficjentów	Mężczyźni	Kobiety
1.	Bezrobotni (B)		
2.	Studenci (S)		
3.	Absolwenci (A)		
4.	Młodzież ucząca się (M)		
5.	Osoby pracujące (Pr)		
6.	Początkujący przedsiębiorcy - rozpoczynający działalność w ciągu ostatnich 12 m-cy (P1)		
7.	Mikro i Małe przedsiębiorstwa (P2)		
8.	Średnie przedsiębiorstwa (P3)		
9.	Duże przedsiębiorstwa (P4)		
10.	Inni.... Jacy?		

12. Proszę ocenić wartość wymienionych usług stosując następujące 3 kryteria oceny (skuteczność, efektywność i adekwatność) posługując się 10 stopniową skalą (gdzie 1 oznacza wartość najniższą i 10 wartość najwyższą) w każdym z kryteriów. Kryteria oceny rozumiemy następująco):

- **Skuteczność** - usługa jest skuteczna, jeśli zakładane cele związane z zastosowaniem danej usługi zostały osiągnięte oraz daje możliwość określenia jakie zmiany nastąpiły w wyniku jej zastosowania,
- **Efektywności**, - to stosunek poniesionych nakładów (zasoby ludzkie, techniczne i finansowe) związanych z zastosowaniem danej usługi do uzyskanych wyników i rezultatów.
- **Adekwatności**, - to stopień, w jakim udzielana usługa jest zgodna z rzeczywistymi potrzebami korzystających z niej beneficjentów/klientów

Skt - Skuteczność, Eft - Efektywność, Adk - Adekwatność: Skala 1-10

RODZAJ USŁUGI RYNKU PRACY	Skt	Eft	Adk
1. usługi związane z pomocą w znalezieniu i podjęciu przez klienta pracy, 1.1. pośrednictwo pracy 1.2. usługi EURES, 1.3. poradnictwo zawodowe, w tym: 1.4. informacja zawodowa, <i>jeśli tak, to:</i> 1.5. planowanie rozwoju zawodowego, <i>jeśli tak, to:</i> 1.6. pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy,			
2. usługi związane z podnoszeniem kwalifikacji, umiejętności, wiedzy klientów, 2.1. treningi i warsztaty umiejętności osobistych, 2.2. organizowanie szkoleń, 2.3. podwyższenie i uzupełnienie wykształcenia ogólnego i zawodowego 2.4. prowadzenie klubów pracy			
3. wspieranie zatrudnienia, 3.1. organizacja staży i praktycznego przygotowania zawodowego 3.2. organizowanie zatrudnienia, 3.3. refundacje kosztów wynagrodzeń wypłacanych np. młodocianym pracownikom,			
4. szeroko rozumiane reprezentowanie interesów poszczególnych uczestników rynku pracy, 4.1. doradztwo prawne 4.2. reprezentowanie interesów grup pracujących obrona interesów i praw pracodawców 4.3. współdziałanie z organami władzy samorządowej i państwowej, związkami zawodowymi, partiami politycznymi w zakresie związanym z ochroną praw bezrobotnych			

<p>5. wsparcie organizacyjne, ekonomiczne, dla przedsiębiorców,</p> <p>5.1. ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do wiedzy, szkoleń oraz informacji gospodarczej,</p> <p>5.2. wsparcie w pozyskiwaniu dofinansowywania polskich przedsiębiorców w realizacji inwestycji i rozwoju kapitału ludzkiego</p> <p>5.3. profesjonalne doradztwo organizacyjne, ekonomiczne i prawne dla MŚP:</p> <p>5.4. najem powierzchni przygotowanej do prowadzenia działalności gospodarczej</p> <p>5.5. usługi biurowe</p> <p>5.6. pomoc inwestycyjna w postaci pożyczek, poręczeń</p>			
<p>6. prowadzenie banków informacji związanych z rynkiem pracy,:</p> <p>6.1. badania i diagnozowanie parametrów lokalnego rynku pracy,</p> <p>6.2. tworzenie banku informacji o zawodach deficytowych i nadwyżkowych</p> <p>6.3. prowadzenie banku danych nt. bezrobotnych poszukujących pracy.</p> <p>6.4. prowadzenie banku danych studentów i absolwentów poszukujących pracy.</p> <p>6.5. prowadzenie banku danych informacji o firmach i ofertach pracy.</p> <p>6.6. prowadzenie banku informacji o stażach i praktykach.</p>			
<p>7. działania edukacyjne/informacyjne/promocyjne służące wymianie informacji dotyczących rynku pracy lub organizacja konferencji, spotkań, seminariów, paneli dyskusyjnych,</p> <p>7.1. organizacja imprez / spotkań poświęconym zagadnieniom związanym z rynkiem pracy,</p> <p>7.2. organizacja targów pracy</p> <p>7.3. działania na rzecz edukacji</p> <p>7.4. realizacja działań w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej.</p>			

III. IDENTYFIKACJA INFORMACJI GENEROWANYCH I GROMADZONYCH W INSTYTUCJACH RYNKU PRACY:

13. Czy w Pana/i placówce są generowane dane/informacje związane z obszarem rynku pracy?

1. Nie, przejść do pyt. 13
2. Tak, przejść do pytania 14

14. Dlaczego Państwa instytucja nie generuje danych o rynku pracy?:

1. z powodu braku środków
  2. z powodu braku odpowiedniej infrastruktury/wyposażenia
  3. z powodów prawnych
  4. w pracy naszej instytucji korzystamy z informacji gromadzonych przez inne instytucje
  5. brak potrzeby korzystania z danych o rynku pracy
  6. inne powody, jakie?.....
- Przejdź do pyt. 27

15. Jakiego typu dane/informacje są generowane w Pana/i placówce?

1. informacje dotyczące regulacji prawnych w zakresie rynku pracy
2. dane statystyczne, parametry rynku pracy (tj. stopa, struktura bezrobocia)
3. dane i prognozy demograficzne (np. dotyczące osób wchodzących na rynek pracy, przechodzących na emeryturę, migrujących, etc.)
4. dane i prognozy makro i mikroekonomiczne
5. dane podażowe (bazy cv, bazy osób poszukujących pracy, bezrobotnych, absolwentów)
6. dane popytowe (oferty pracy, profile zawodów pożądanych)
7. dane o instytucjach działających w obszarze rynku pracy
8. informacje o usługach rynku pracy
9. opracowania naukowe, raporty badawcze, poradniki
10. inne, jakie?

16. Z czego wynika fakt, że Państwa instytucja generuje dane/informacje o rynku pracy?

1. z zapisów odpowiednich aktów prawnych (ustaw/rozporządzeń)
2. innych wymogów formalno-prawnych
3. z własnej inicjatywy
4. z innych powodów, jakich?.....

17. Jak długo poszczególne dane/informacje są gromadzone w Pana/i placówce? (lat, miesięcy). Z jaką częstotliwością są generowane?

Lp.	Rodzaj informacji Rodzaj informacji wskazany w pyt. 14	Okres gromadzenia	Częstotliwość generowania danych

18. Czy generowane w Państwa placówce dane są wykorzystywane tylko do własnych potrzeb, czy też mogą być udostępniane innym zainteresowanym podmiotom?

Lp.	Rodzaj informacji	Tylko dla własnych potrzeb	Dane mogą być udostępniane innym podmiotom
	<i>Rodzaj informacji wskazany w pyt. 14</i>	<i>Dla wskazanych, przejść do pytania nr 18</i>	<i>Jeśli wskazanie, przejść do pyt. 19</i>

19. Co jest powodem nieudostępniania przez Państwa instytucje generowanych przez Was danych? Dla wskazanych danych w pyt. 17, 2 kolumna

- ograniczenia prawne,
- przyczyny techniczne,
- nikt nie zgłaszał zapotrzebowania na te dane,
- z innych powodów, jakich?.....

20. Czy udostępniane przez Państwa dane są bezpłatne, czy też pobierają Państwo z tytułu ich udostępniania określone opłaty?

Lp.	Rodzaj informacji	Brak Opłat	Opłata
	<i>Rodzaj informacji wskazany w pyt. 17 - 3. kolumna</i>		

21. W jaki sposób generowane przez Państwa informacje, udostępniane są innym podmiotom?

- jako publikacje drukowane
- jako publikacje elektroniczne
- jako publikacje elektroniczne na stronie internetowej
- poprzez wypełnianie odpowiednich formularzy, dane publikowane przez inne instytucje, np. GUS
- na życzenie, po złożeniu odpowiedniego formalnego wniosku
- inaczej, jak?.....

22. Czy w generowaniu danych wykorzystują Państwo narzędzia informatyczne, programy informatyczne, inne?

- Tak, *przejdź do pyt. 22*
- Nie, *przejdź do pyt. 25*

23. Z jakich systemów informatycznych korzystają Państwo do generowania danych (prosimy o podanie nazw)?

- .....
- .....
- .....
- .....

24. Kto tworzył narzędzia/programy informatyczne wykorzystywane w generowaniu danych?

1. MPiPS: system Syriusz/Puls/POMOST
2. GUS/Urząd Statystyczny w Katowicach
3. Urząd Marszałkowski
4. WUP
5. ROPS
6. inne, jakie?.....

25. Czy jesteście Państwo zadowoleni z korzystania z tych narzędzi?

1. Tak
2. Nie,
3. *trudno powiedzieć*

26. Co stanowi najpoważniejsze utrudnienia w generowaniu danych w Państwa instytucji?

1. braki kadrowe
2. braki odpowiednich systemów informatycznych
3. braki wiedzy, nie wiemy jakich danych brakuje
4. ograniczenia prawne

27. Czy w generowaniu danych współpracują Państwo z innymi instytucjami? (Czy tworzą Państwo bazy danych wspólnie z innymi instytucjami). Jeśli tak to z jakimi? Jak układa się ta współpraca?

Lp.	instytucja	TAK	NIE
		Ocena współpracy: 1. bardzo źle 2. źle 3. średnio 4. dobrze 5. bardzo dobrze	
	GUS/Urzędy Statystyczne		
	Urzędy Pracy		
	Agencje Zatrudnienia		
	Instytucje Szkoleniowe		
	Instytucje Dialogu Społecznego		
	Jednostki Edukacyjne		
	Szkoły Wyższe		
	inne (jakie?)		

IV. DIAGNOZOWANIE POTRZEB INFORMACYJNYCH W INSTYTUCJACH RYNKU PRACY:

28. Czy posiadają Państwo określone potrzeby informacyjne dotyczące rynku pracy w wyszczególnionych obszarach?

- A - Nie, nie posiadamy żadnych potrzeb informacyjnych w tym obszarze,
- B - Tak, ale zaspokajamy je we własnym zakresie
- C - Tak, zaspokajamy je korzystając z zewnętrznych źródeł informacji
- D - Tak, ale nie możemy ich zaspokoić

Lp.	Rodzaj informacji	A	B	C	D
	Rodzaj informacji wskazany w kafeterii do pyt. 14	Jeśli we wszystkich polach zaznaczono pozycje A - przejść do metryczki	B, przejść do pytania 30	Dla potrzeb wskazanych w C, przejść do pytania 29	Dla potrzeb wskazanych w D, pyt. 28

29. Z czego wynika niemożliwość zaspokojenia Państwa potrzeb informacyjnych (pytanie 27 kolumna D)?

1. brakuje potrzebnych nam informacji
2. nie wiemy kto dysponuje taką informacją
3. są niedostępne ze względu na bariery formalno-prawne
4. są niedostępne ze względu na bariery ekonomiczne (brak funduszy)
5. braki kadrowe
6. inne, jakie?.....

30. Czy korzystają Państwo z informacji zbieranych przez następujące instytucje? Jak często? Jak oceniają Państwo sposób przedstawiania danych przez te instytucje? Jak oceniają Państwo przydatność tych informacji? Dla wskazanych kategorii w pytaniu 27, kolumna C

Typ/Nazwa Instytucji	Częstotliwość korzystania z danych			Sposób prezentacji		Przydatność informacji	
	Rzadko	Często	Nigdy	Zrozumiały	Niezrozumiały	Przydatne	Nieprzydatne
Główny Urząd Statystyczny							
Wojewódzki Urząd Statystyczny							
PUP							
WUP							
Bank Danych Regionalnych							
Zewnętrzne firmy badawcze							
Prasa/internet							
Inne:							

31. Jakich informacji dotyczących rynku pracy oczekivaliby Państwo od Publicznych Służb Zatrudnienia (Urzędów Pracy)?

1. informacje dotyczące regulacji prawnych w zakresie rynku pracy
2. dane statystyczne, parametry rynku pracy (tj. stopa, struktura bezrobocia)
3. dane i prognozy demograficzne (np. dotyczące osób wchodzących na rynek pracy, przechodzących na emeryturę, migrujących, etc.)
4. dane i prognozy makro i mikroekonomiczne
5. dane podażowe (bazy cv, bazy osób poszukujących pracy, bezrobotnych, absolwentów)
6. dane popytowe (oferty pracy, profile zawodów pożądanych)
7. dane o instytucjach działających w obszarze rynku pracy
8. informacje o usługach rynku pracy
9. opracowania naukowe, raporty badawcze, poradniki
10. inne, jakie?

32. Czy w Pana/Pani opinii istnieją rozwiązania usprawniające przepływ informacji o rynku pracy, które można wykorzystać?

1. zmiany prawa - zniesienie ograniczeń dzielenia się informacjami
2. zmiany prawa - nałożenie nakazów gromadzenia i udostępniania informacji
3. zmiany prawa - inne (jakie?)
4. stworzenie publicznego, ogólnodostępnego systemu informatycznego
5. stworzenie u Państwa stanowisk pracy/działów, specjalizujących się w gromadzeniu i przetwarzaniu informacji
6. bliższa współpraca z instytucjami statystyki publicznej (np. GUS)
7. bliższa współpraca z urzędami pracy
8. bliższa współpraca z przedsiębiorstwami
9. bliższa współpraca z agencjami zatrudnienia/instytucjami szkoleniowymi
10. rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej
11. inne, jakie?

33. Na ile zgadza się Pan/Pani z poniższymi stwierdzeniami ?

32.1 Dostępne informacje o rynku pracy są zbyt szczegółowe, brakuje natomiast opracowań syntezujących poszczególne dane/informacje (przykładowo, raportów opisujących aktualne trendy na rynku pracy).

1. Zdecydowanie się zgadzam
2. Raczej się zgadzam
3. Raczej się nie zgadzam
4. Zdecydowanie się nie zgadzam
5. *Trudno powiedzieć*

32.2 Dostępne informacje o rynku pracy są zbyt ogólne, brakuje natomiast szczegółowych danych/informacji (np. w pełni funkcjonalnych baz danych)

1. Zdecydowanie się zgadzam
2. Raczej się zgadzam
3. Raczej się nie zgadzam
4. Zdecydowanie się nie zgadzam
5. *Trudno powiedzieć*

32.3 Rozpowszechnienie wiedzy o dostępnych informacjach jest zbyt małe.

1. Zdecydowanie się zgadzam
2. Raczej się zgadzam
3. Raczej się nie zgadzam
4. Zdecydowanie się nie zgadzam
5. *Trudno powiedzieć*

32.4 Rozpowszechnienie wiedzy o możliwym wykorzystaniu dostępnych informacji jest zbyt małe.

1. Zdecydowanie się zgadzam
2. Raczej się zgadzam
3. Raczej się nie zgadzam
4. Zdecydowanie się nie zgadzam
5. *Trudno powiedzieć*

34. Proszę wskazać po 3 typy informacji najczęściej poszukiwanych przez klientów Państwa placówki. Pytamy o klientów wskazanych w odpowiedzi do pytania 10
Ankieter proszę przeczytać wszystkie typy informacji

1. Bezrobotni (B)
2. Studenci (S)
3. Absolwenci (A)
4. Młodzież ucząca się (M)
5. Osoby pracujące (Pr)
6. Początkujący przedsiębiorcy i mikro przedsiębiorstwa (P1)
7. Małe przedsiębiorstwa (P2)
8. Średnie przedsiębiorstwa (P3)
9. Duże przedsiębiorstwa (P4)
10. inni, jacy?

Lp.	Rodzaj informacji	B	S	A	M	Pr	P1	P2	P3	P4	inni
	<i>Wyszczególniony w kafeterii pytania 14</i>										

V. METRYCZKA

35. Płeć respondenta

1. Kobieta
2. Mężczyzna

36. Stanowisko pracy respondenta

1. Dyrektor / Z-ca Dyrektora Placówki
2. Kierownik/ Z-ca kierownika
3. Specjalista
4. Asystent
5. Inne, jakie?.....

37. Doświadczenie zawodowe - ilość lat pracy na obecnym stanowisku

1. ....

38. Ilu pracowników zaangażowanych w działania w obszarze rynku pracy zatrudnia Państwa placówka?

1. ....

39. Lokalizacja placówki reprezentowanej przez respondenta:

Lp.	Subregiony woj. śląskiego	Powiaty	NUTS 3	Lp.	Subregiony woj. śląskiego	Powiaty	NUTS 3
1.	częstochowski	1.1 kłobucki	PL224	5.	gliwicki	5.1 gliwicki	PL229
		1.2 częstochowski				5.2 m. Gliwice	
		1.3 m. Częstochowa				5.3 m. Zabrze	
		1.4 myszkowski		6.	katowicki	6.1 m. Katowice	PL22A
2.	bielski	2.1 cieszyński	6.2 m. Mysłowice				
		2.2 bielski	6.3 m. Ruda Śląska				
		2.3 żywiecki	6.4 m. Chorzów				
		2.4 m. Bielsko- Biała	6.5 m. Świętochłowice				
3.	rybnicki	3.1 Raciborski	PL227			7.	
		3.2 wodzisławski		7.2 będziński			
		3.3 Rybnicki		7.3 m. Dąbrowa Górnicza			
		3.4 m. Rybnik		7.4 m. Sosnowiec			
		3.5 m. jastrzębie Zdrój		7.5 m. Jaworzno			
		3.6 m. Żory		8.	tyski		8.1 pszczyński
4.	bytomski	4.1 lubliniecki	8.2 mikołowski				
		4.2 tarnogórski	8.3 bieruńsko-łędziński				
		4.3 m. Bytom	8.4 m. Tychy				
		4.4 m. Piekary Śląskie					